

VÍCETÉMATICKÉ INFORMACE

Ročník 2011

Souhrnná data – Regiony, města, obce

Ostrava, srpen 2011

Kód publikace: 801364-11

Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Moravskoslezského kraje v roce 2010

(pracovní výtisk)

Zpracoval:	ČSÚ, oddělení regionálních analýz a informačních služeb Ostrava
Vedoucí oddělení:	Ing. Jaromír Kartous
Informační služby:	tel.: +420 595 131 230, e-mail: infoservis_ov@czso.cz
Kontaktní zaměstnanec:	Ing. Jaromír Kartous

OBSAH

Úvod.....	3
Souhrn hlavních poznatků.....	4
1. Demografický vývoj.....	5
2. Sociální vývoj.....	11
3. Ekonomický vývoj.....	18
4. Životní prostředí.....	29
5. Mezikrajské srovnání.....	33
Tabulková příloha.....	40
1. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů.....	40
2. Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj.....	44
3. Vybrané ukazatele podle okresů Moravskoslezského kraje.....	51

Reprodukce výňatků z tohoto materiálu lze pořizovat, pokud je uveden jejich zdroj, s výjimkou reprodukce pro komerční účely. Citace mohou být zveřejněny jen s uvedením zdroje „Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Moravskoslezského kraje v roce 2010“ a původu statistických dat v něm otištěných.

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 31. 7. 2011. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

ÚVOD

Předkládaný materiál je analytickým obrazem vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Moravskoslezského kraje v roce 2010, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2005). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné. V textu jsme se snažili postihnout dopady ekonomické recese v našem kraji a posoudit vývoj ve srovnání s ostatními kraji České republiky.

Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2010. Proto můžeme v některých oblastech zpracovat hodnocení zatím pouze do roku 2009. Navíc v oblasti makroekonomiky (hrubý domácí produkt, hrubá přidaná hodnota, tvorba hrubého fixního kapitálu a navazující ukazatele) probíhá v současnosti rozsáhlá revize dat v celé časové řadě od roku 1995, a to jak na celostátní úrovni, tak na úrovni regionální. Její výsledky na regionální úrovni budou zveřejněny koncem měsíce listopadu letošního roku.

Obdobné materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky, jednotně bylo připraveno mezikrajské srovnání. Také tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích.

SOUHRN HLAVNÍCH POZNATKŮ

Předkládaný rozbor hodnotí sociálně ekonomickou situaci Moravskoslezského kraje v dlouhodobějším, většinou pětiletým, období a zároveň v části mezikrajského srovnání poukazuje na silnější či slabší oblasti stavu či dynamiky vývoje.

Co je možno považovat za pozitivní:

- V demografické oblasti to je jistě nízká novorozenecká a kojenecká úmrtnost
- Na historické minimum se dostává potratovost
- Pozitivní je klesající podíl obyvatel se základním vzděláním a naopak rostoucí podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva
- Jako fakt vyplývající z trendu posledních desetiletí je možno považovat minimálně sňatečnost, stabilizaci porodnosti, míry úmrtnosti a rozvodovosti
- V oblasti sociální se na rozdíl od většiny ostatních krajů dostala zaměstnanost po propadu - především v roce 2009 – již v následujícím roce zpět alespoň nad úroveň zaměstnanosti výchozího sledovaného roku 2005
- Kraji se daří čerpat druhý nejvyšší podíl z celkových výdajů určených na aktivní politiku zaměstnanosti
- Jako jednomu z prvních krajů se již ve třetím čtvrtletí 2010 podařilo změnit trend pokrizového meziročního propadu nezaměstnanosti
- Trvale roste dosahovaná průměrná nominální mzda (vyjádřená jako podíl mezd a zaměstnanců i jako mzdový medián)
- Jako potvrzení trendu a faktu je nutno přijmout každoročně rostoucí růst příjemců starobních důchodů, v posledních letech i tzv. předčasných důchodů
- Pozitivně možno hodnotit rostoucí počet lékařů v zařízeních kraje, na druhé straně však klesá počet hospitalizovaných pacientů, počet lůžek v nemocnicích i průměrná ošetrovací doba
- V oblasti ekonomické je zaznamenán dlouhodobě rostoucí počet registrovaných ekonomických subjektů
- Export produkce z kraje s výjimkou krizového roku 2009 meziročně roste a s tím i jeho podíl na exportu celé ČR
- Tržby průmyslových subjektů se opět s výjimkou roku 2009 meziročně zvyšují. Propad byl již v roce 2010 překonán nejvyšším meziročním růstem v krajském srovnání a výsledky posledního roku jsou již nad úrovní tržeb roku 2008 (podobně jen v pražské aglomeraci a v Pardubickém kraji)
- Dlouhodobě se daří držet růst produktivity průmyslové produkce

Na co však nemůžeme být pyšní a co by se mělo změnit:

- V demografické oblasti především ubývá kraji obyvatel, převážně pak migrací a tento trend se spíše prohlubuje
- Obyvatelstvo kraje stárne, a to spolu s obyvatelstvem Zlínska a Vysočiny nejrychleji v rámci celé ČR
- V sociální oblasti je nepřehlédnutelná nízká zaměstnanost obyvatelstva, ta je nejnižší hned po Ústeckém kraji
- Nezaměstnanost po roce 2008 opět poměrně dramaticky vzrůstá
- V kraji je extrémně vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných (bez práce více než rok). Vyšší už je jen v Ústeckém kraji
- Roste počet uchazečů o práci připadající na 1 volné pracovní místo
- V ekonomické oblasti kraj bojuje s nejvyšším meziročním poklesem HDP na obyvatele zaznamenaném v roce 2009 (spolu s krajem Libereckým)
- Nedaří se zastavit klesající trend ve finančně vyjádřeném objemu zemědělské produkce, a to jak rostlinné tak živočišné
- Ani propad stavební výroby se od roku 2008 zatím nedaří zastavit. V té souvislosti klesá i rozsah bytové výstavby
- Již od roku 2008 se snižuje využití existujících ubytovacích kapacit, v uplynulém roce se poměrně dramaticky snížil počet hostů v těchto zařízeních
- Co již není jen „krajskou záležitostí“ je růst cen rozhodujících potravinářských výrobků registrovaný ve zhruba posledních dvou letech

Základní charakteristika demografické, sociální a ekonomické oblasti Moravskoslezského kraje za rok 2010

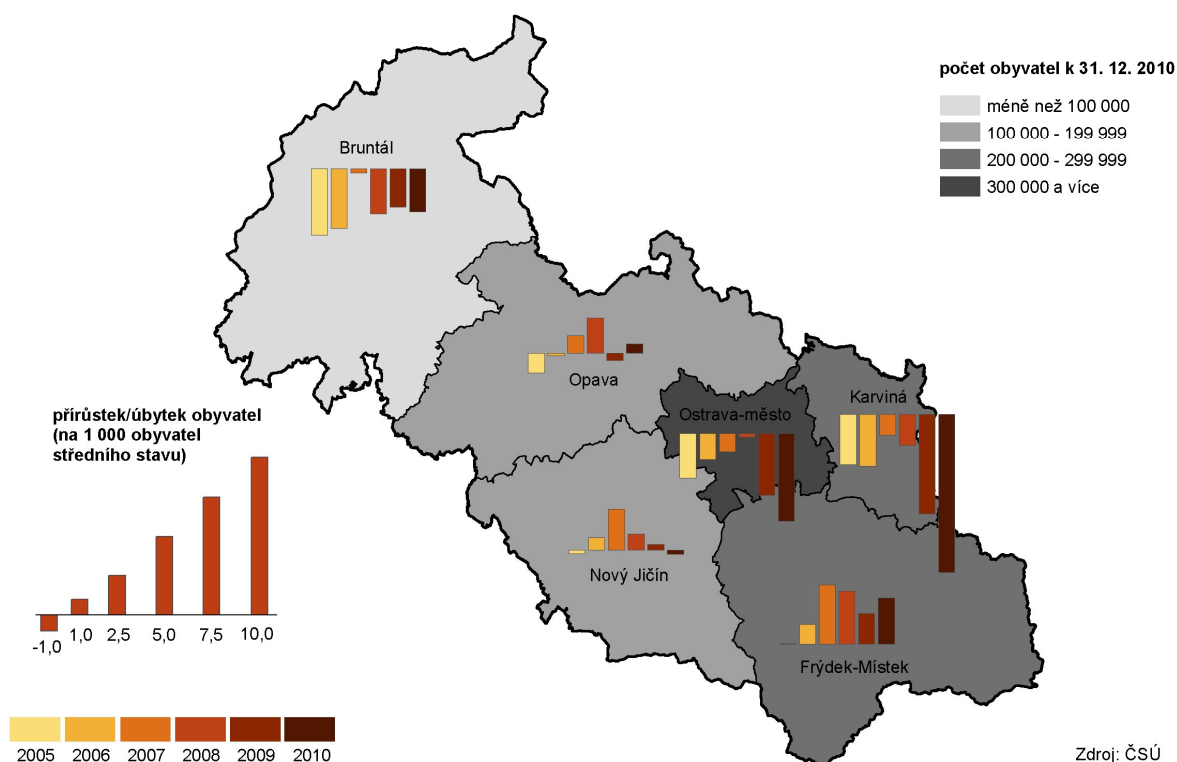
Rok 2010 je možno heslovitě charakterizovat jako rok, který v mnoha směrech navazoval na přelomový rok předchozí. Především v oblasti demografie pokračovalo a navíc se prohlubovalo snižování počtu obyvatel, a to jak díky migraci obyvatel, tak i přirozeným úbytkem. Kraj již druhým rokem není nejlidnatějším v České republice. V oblasti ekonomické, ale i sociální, byl tento rok charakteristický tím, že ekonomika se postupně zotavovala z všeobecné hospodářské krize. To se projevilo v meziročním růstu produkce z důvodů postupně se lepší zakázkové a odbytové situace většiny firem s časově odloženým pozitivním dopadem na trh práce. V Moravskoslezském kraji se tak nezaměstnanost dostala opět na dvoucifernou hodnotu a projevy hluboké krize jen pomalu odeznívaly s tím, že některé statistické ukazatele vykázané za 4. čtvrtletí roku opravňují k mírnému optimismu pro postupné odeznívání projevů hospodářského propadu a stagnace.

1. Demografický vývoj

Již druhým rokem není MS kraj nejlidnatější krajem v ČR

V Moravskoslezském kraji žilo ke konci roku 2010 více než 1 243 tisíc osob. Pokles stavu obyvatel kraje, který byl po letech 2007 a 2008 opět zaregistrován v roce 2009, v minulém roce pokračoval. Meziroční pokles stavu obyvatel se navíc poměrně dramaticky prohloubil. Stav obyvatel kraje v minulém roce poklesl díky mimořádně vysokému migračnímu saldu o 3 959 obyvatel, ale i díky přirozenému poklesu (o 194 méně narozených než zemřelých). Kraj tak má ve své historii vůbec nejmenší počet obyvatel. V pořadí podle celkového počtu obyvatel kraj zůstává třetí za Prahou a Středočeským krajem.

Pohyb obyvatel v okresech Moravskoslezského kraje v letech 2005 až 2010

Díky malým přírůstkům stěhováním a z toho důvodu mimořádně vysokému migračnímu úbytku „přišel kraj o maloměsto“

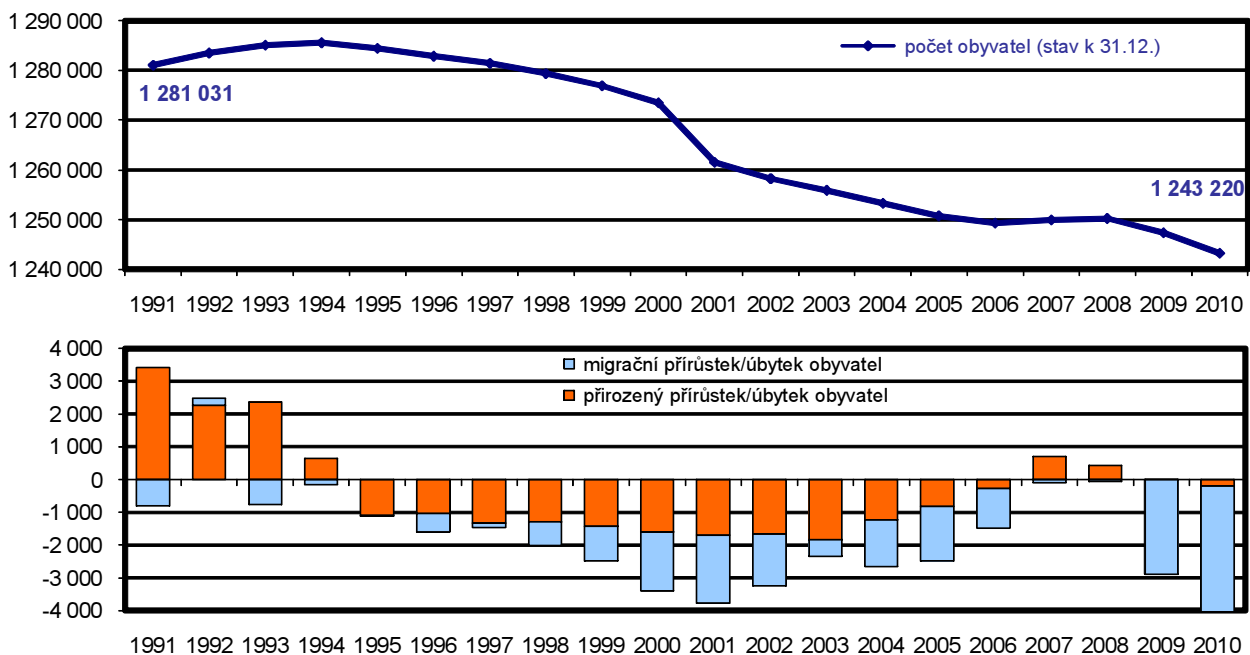
Již od roku 2003 se postupně snižovalo saldo vystěhovaných a přistěhovaných osob do kraje. V roce 2009 se však situace, jistě poznamenaná vrcholící hospodářskou krizí, výrazně změnila a migrační saldo vedlo v té době k historicky největšímu úbytku obyvatel stěhováním - pokles meziročně o 2 875 osob. Minulý rok však tento „historický“ pokles překonal, a to velmi výrazně. Kraj tak obrazně z roku na rok přišel o jedno městečko velikosti Klimkovic nebo Dolního Benešova.

Z kraje se vystěhovalo 8 417 obyvatel převážně do jiných oblastí ČR, ale i do ciziny (2 368 osob). To není ve srovnání s jinými podobně lidnatými kraji nijak mimořádný počet. Do kraje se však přistěhovalo jen 4 458 osob, což je relativně velmi málo (Praha a Středočeský kraj mají přírůstky stěhováním nad 30 tisíc, Jihomoravský kraj přes 9 tisíc osob).

Nepříznivou bilanci obyvatel nezachránila ani přirozená obměna obyvatel

Rok 2007 byl prvním od roku 1995 kdy počet narozených převýšil počet zemřelých. Podobná situace se opakovala i v následujícím roce. Ale již rok 2009 ukončil tento pozitivní vývoj a rok 2010 to jen potvrdil. Počty narozených dětí se dostaly opět pod úroveň počtu zemřelých osob – rozdíl činil 194 osob.

Graf 1 Počet obyvatel, přirozený a migrační přírůstek v Moravskoslezském kraji

Porodnost se po předchozím růstu částečně stabilizovala...

V kraji se v roce 2009 narodilo 13 099 dětí, míra porodnosti ve výši 10,5 promile se tak v posledních letech poměrně stabilizovala nad úroveň deseti promile, tj. na úrovni dosahované uprostřed minulé dekády (r.1990-2000). V absolutních počtech však počty narozených v posledních dvou letech začínají klesat (proti předchozímu roku o 139 narozených méně)

... ale zůstala pod úrovní úmrtnosti

Počet zemřelých v roce 2010 meziročně mírně vzrostl na 13 293 osob a i míra úmrtnosti se tak meziročně dále zvýšila na 10,7 promile. Z dlouhodobého hlediska se ale stále jedná o výkyv zatím nevýznamný.

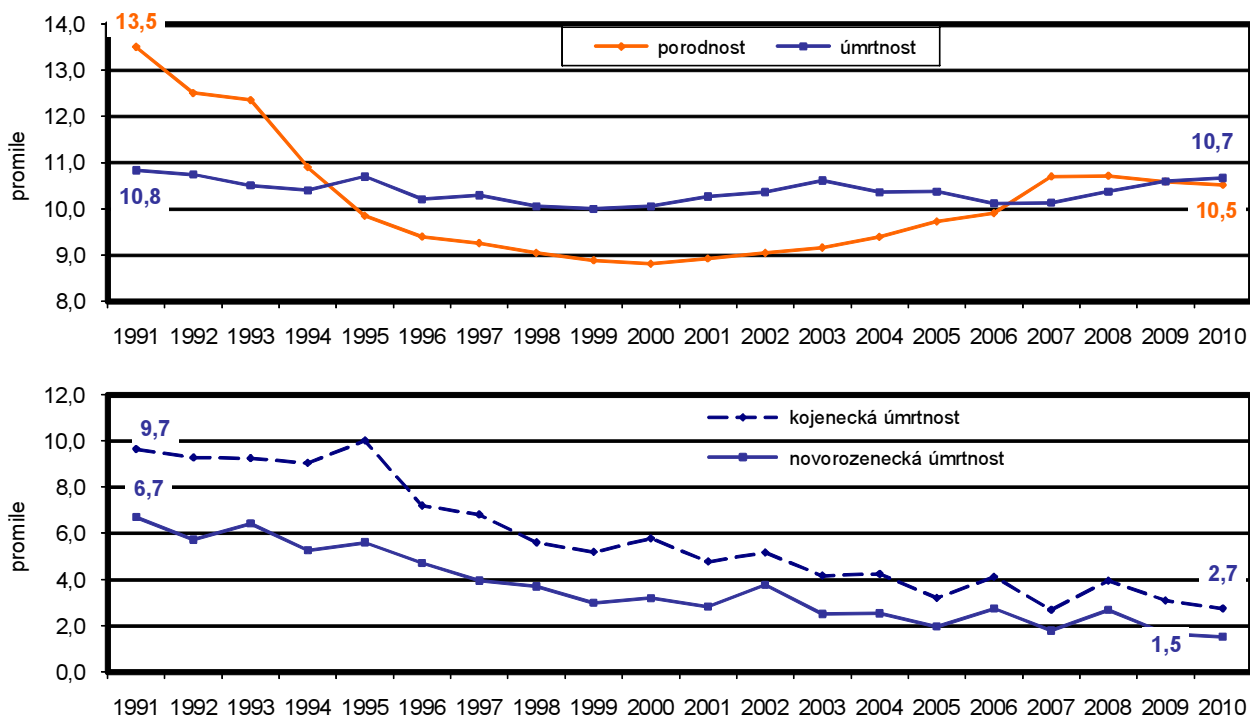
Tradičně největším „zabijákem“ byly i v minulém roce nemoci oběhové soustavy (6 876 osob, tj 51,7 % zemřelých) a tzv. novotvary (3 327 osob, tj. čtvrtina všech zemřelých). V průběhu loňského roku se v kraji zasebevraždiilo 179 osob.

Novorozenecká úmrtnost se dostala na historické minimum

Po meziročním nárůstu úmrtnosti v prvních měsících po narození zaznamenaném v roce 2008 se již v roce 2009 jak kojenecká úmrtnost (zemřelí do 1 roku na 1 000 živě narozených), tak především novorozenecká úmrtnost (zemřelí do 28 dnů na 1 000 živě narozených) vrátila zpět na velmi nízké hodnoty.

K dalšímu poklesu této úmrtnosti až na dlouhodobě nejnižší hodnoty došlo i v roce 2010.

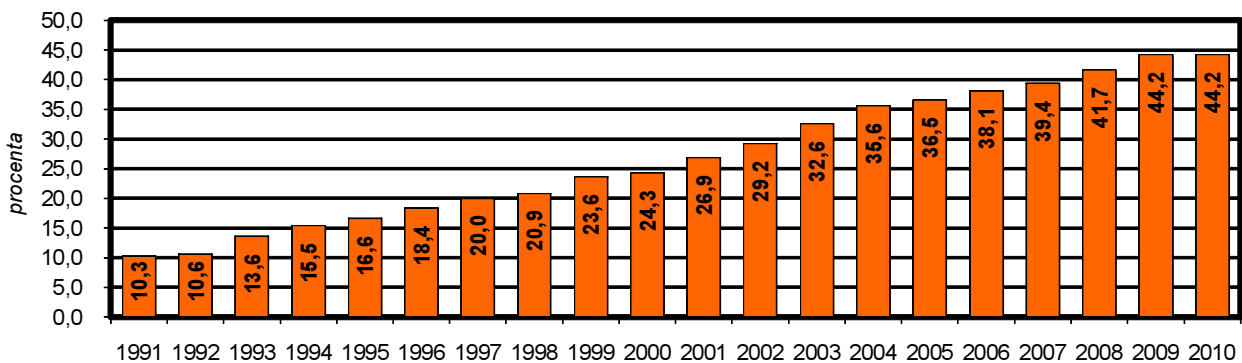
Graf 2 Porodnost a úmrtnost v Moravskoslezském kraji

Podíl dětí narozených mimo manželství se ustálil

Nepříznivý dlouhodobý trend růstu počtu dětí narozených mimo manželství se nezlomil ani v roce 2010, na druhé straně se ani nezvýšil a podíl takto narozených dětí se stabilizoval na 44,2 %. Situaci pochopitelně značně ovlivňuje v posledních letech zřejmý a trvající postoj partnerský život neformalizovat sňatkem.

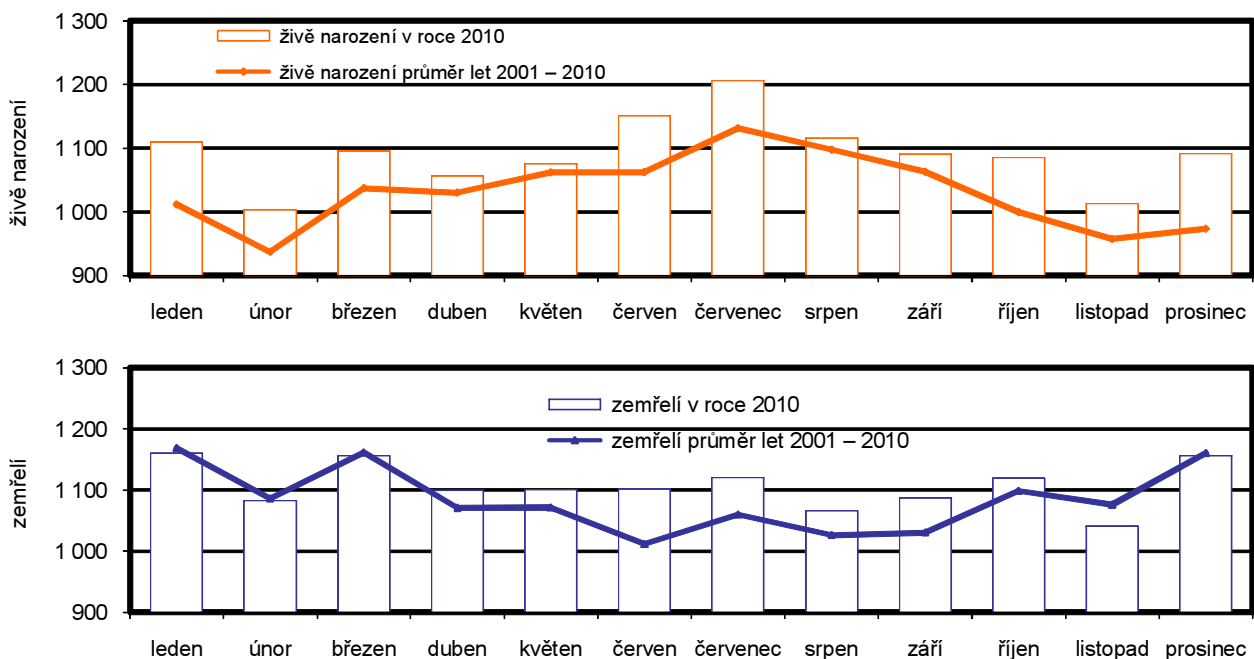
Graf 3 Podíl narozených dětí mimo manželství v Moravskoslezském kraji

Děti se rodí více v létě, k úmrtím přichází častěji v zimě

Vývoj počtu narozených a zemřelých osob v jednotlivých měsících roku 2010 potvrdil, stejně jako v roce předchozím, známý demografický jev, že děti se rodí především v letních měsících. Z tohoto pohledu byl minulý rok specifický vysokou porodností i na přelomu roku (zde se mohl uplatnit „magický“ vliv dat 1. 1. 2010, resp 1. 1. 2011). K úmrtí přichází spíše v měsících zimních a předjaří.

Graf 4 Živě narození a zemřelí podle měsíců v Moravskoslezském kraji

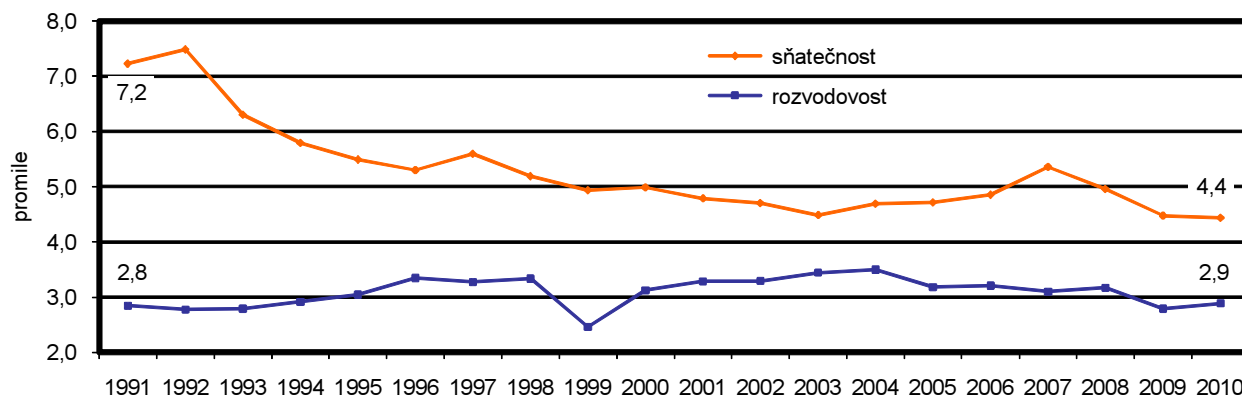

Po poklesu v 90. letech se sňatečnost v této dekádě stabilizovala, ale v roce 2010 opět mírně klesla a je historicky na minimální hodnotě

Počty uzavřených sňatků v posledním desetiletí oscilují kolem cca 6 tisíc. Určitou výjimkou byl rok 2007 s 6 694 sňatky, ale už následující rok 2008 opět vrátil sňatečnost na úroveň cca 5 promile. V zásadě po citelném poklesu sňatečnosti v poslední dekádě minulého století a prvních letech tohoto století se sňatečnost v posledních letech stabilizovala. V uplynulém roce se však počet sňatků opět meziročně poklesl a dostal se na dlouhodobě minimální hodnotu (jen 5 519 sňatků). Sňatečnost se tak v roce 2010 opět dostala na historicky nejnižší úroveň.

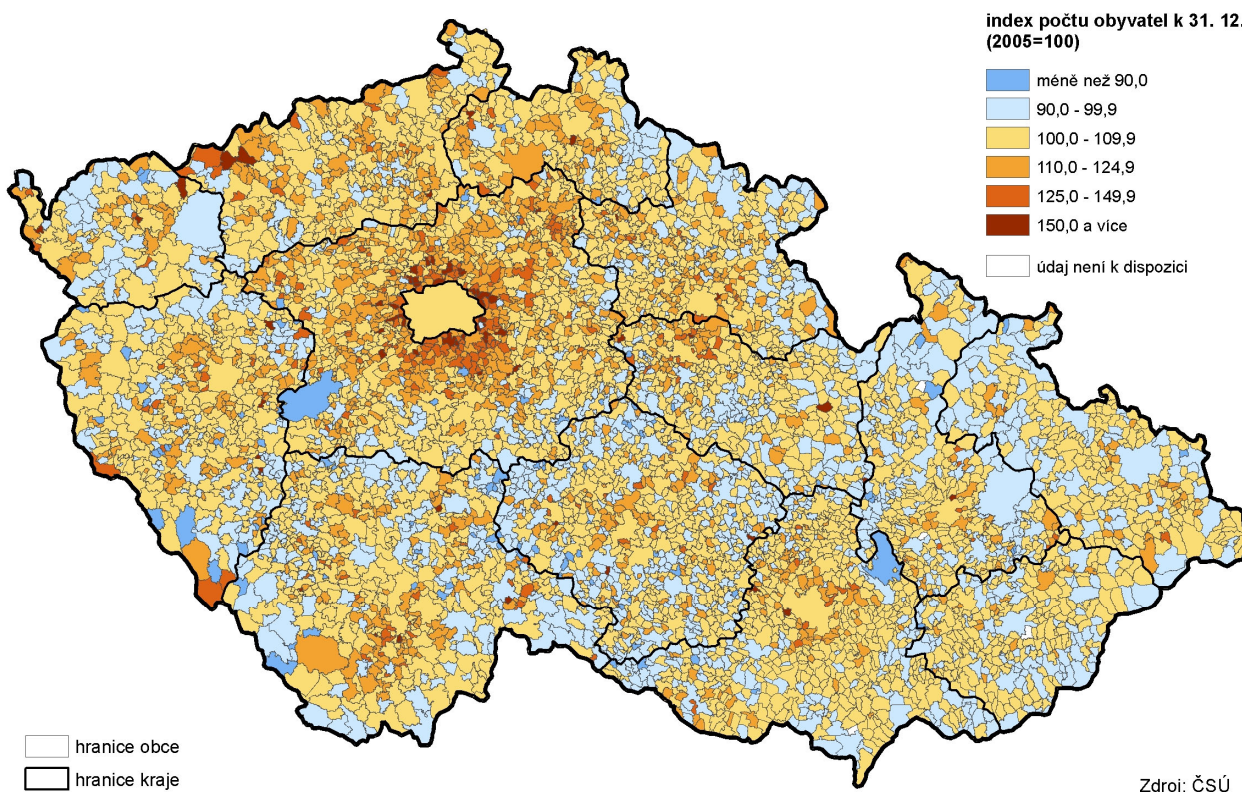
Graf 5 Sňatečnost a rozvodovost v Moravskoslezském kraji

Rozvodovost je dlouhodobě bez dramatických změn

Rozvodovost na druhé straně je více méně srovnatelná v obou desetiletích. V roce 2010 dosáhla podprůměrné hodnoty 2,9 promile při počtu rozvodů těsně pod 3,6 tisíce.

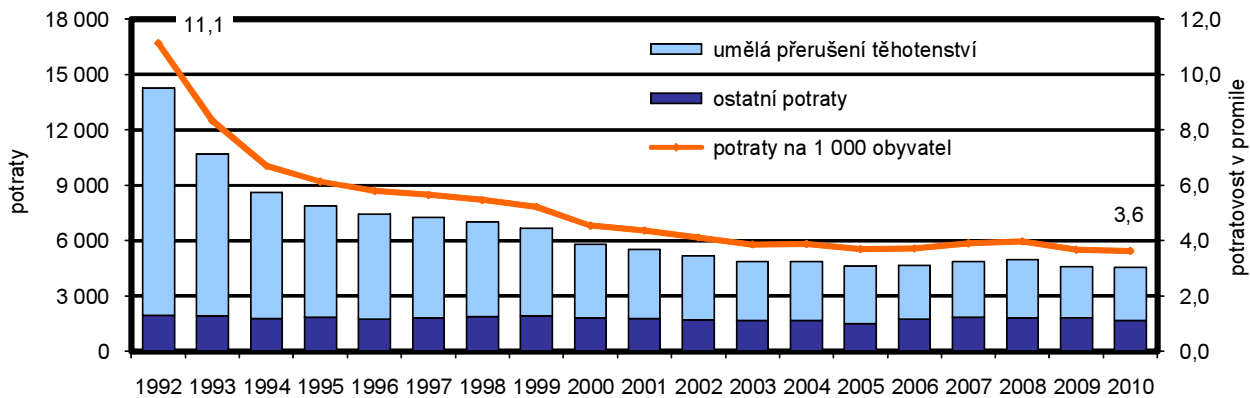
Změna počtu obyvatel v obcích mezi roky 2005 a 2010

Rok 2010 potvrzuje trend počtu vykonaných potratů, potratovost byla na historickém minimu

Počet vykonaných potratů v roce 2010 meziročně poklesl a vrátil se, po krátkodobém růstu viditelném v letech 2005-2008, do klesajícího trendu, což se projevilo i v hodnotě relativního ukazatele potratovosti, který se opět dostal na historicky nejnižší hodnoty výrazněji pod úroveň 4 promile. Z dlouhodobého pohledu je zřetelný výrazný pokles počtu potratů v 90. letech minulého století a faktická stagnace jeho úrovně v následujících letech.

Graf 6 Počet potratů a potratovost v Moravskoslezském kraji

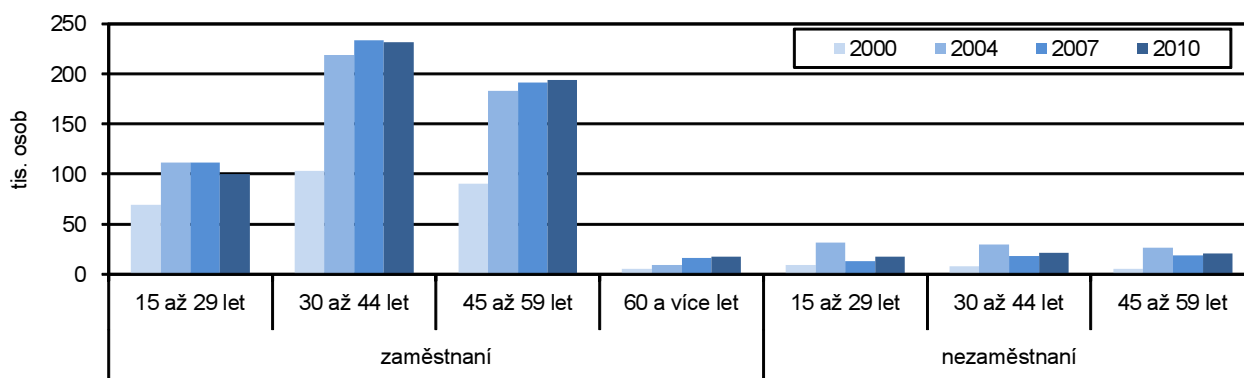
Pramen: ÚZIS, výpočty ČSÚ

2. Sociální vývoj

Klesá míra ekonomické aktivity, stoupá počet pracujících na vlastní účet

V posledních šesti letech se zvyšoval počet obyvatel ve věku 15 let a více s výjimkou roku 2010 (pokles o více jak 3 tisíce). Pokračuje dlouhodobá tendence ve snižování podílu obyvatel se základním vzděláním a středním bez maturity (u obou o více než 3 body za posledních šest let). Přibývá vysokoškolsky vzdělaných osob. V roce 2010 poklesl počet pracujících téměř na úroveň roku 2007 a proti roku 2009 o více jak 12 tisíc. Přitom celkový počet osob zaměstnaných v NH rostl až do roku 2008 a od roku 2009 každoročně klesal. Co se týká zaměstnaných žen v NH, tak tento počet od roku 2005 stále roste s výjimkou roku 2006, kdy došlo k mírnému snížení proti roku 2005 o cca 600 žen. Míra celkové zaměstnanosti kopíruje ve svém vývoji počet zaměstnaných v NH. Míra zaměstnanosti u žen je během posledních šesti let stejná, jen v letech 2008 a 2009 byla o 1,2 bodu vyšší než v ostatních letech sledovaného období. Míra zaměstnanosti ve srovnání s ostatními kraji ČR je 13. nejnižší, nižší je už jen v Ústeckém kraji. Celková míra ekonomické aktivity byla nejvyšší ve výchozím roce 2005, pak dva roky klesala a od roku 2008 opět rostla, aby v roce 2010 opět klesla na úroveň roku 2007. Míra ekonomické aktivity mužů měla stoupající tendenci a nejvyšší byla v roce 2009 s výjimkou let 2006 a 2007. U žen má neustále klesající tendenci již od roku 2005.

Graf 7 Ekonomicky aktivní v Moravskoslezském kraji

Obecná míra nezaměstnanosti se po krizi opět dostala na dvoumístné číslo

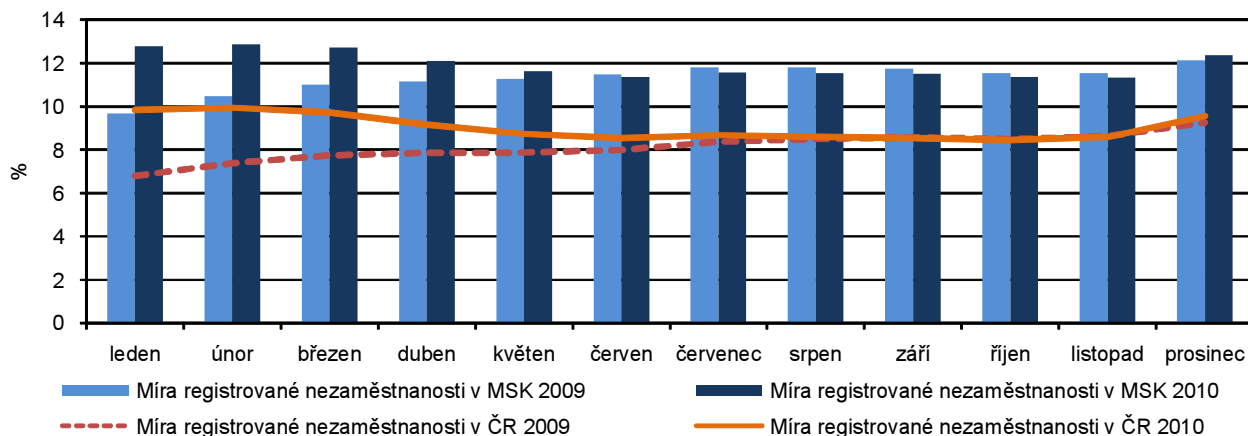
Nejméně nezaměstnaných bylo v roce 2008, což bylo něco málo přes 45 tisíc osob. Hospodářská krize se projevila zvyšováním počtu nezaměstnaných v letech 2009 a 2010 na více než 61 tisíc nezaměstnaných, avšak počet nezaměstnaných žen proti celkovému počtu nezaměstnaných v roce 2010 klesl proti roku 2009. Obecná míra nezaměstnanosti se po krizi opět dostala na dvoumístné číslo a to na 10,2 %. Míra nezaměstnanosti mužů zůstala něco málo pod 10 %, naopak u žen byla stejná jako v roce 2009, a to 10,9 %. Počet ekonomicky neaktivních v roce 2010 se proti roku 2005 zvýšil téměř o 20 tisíc. Důchodci v roce 2009 představovali více než 60 % ekonomicky neaktivních a od roku 2005 se jejich počet zvýšil o téměř 7 tisíc osob. Počet studujících se v roce 2009 proti roku 2005 zvýšil rovněž o 7 tisíc studentů.

Pozitivní tendence poklesu míry nezaměstnanosti z předchozích let skončila s rokem 2008

Roky 2009 a 2010 zaznamenaly dramatický nárůst nezaměstnanosti. Registrovaná míra nezaměstnanosti se z úrovně 6,8 % dosahované v posledním čtvrtletí roku 2008 dostala až na 12,4 % ve čtvrtém čtvrtletí 2010. Nejvyšší nárůst byl v roce 2009 proti roku 2008, a to 3,7 bodu.

Úřady práce v Moravskoslezském kraji ke konci roku 2010 evidovaly více než 82 tisíc nezaměstnaných, což bylo o 25 tisíc osob více než ve stejném období roku 2008.

Graf 8 Míra registrované nezaměstnanosti v Moravskoslezském kraji v jednotlivých měsících

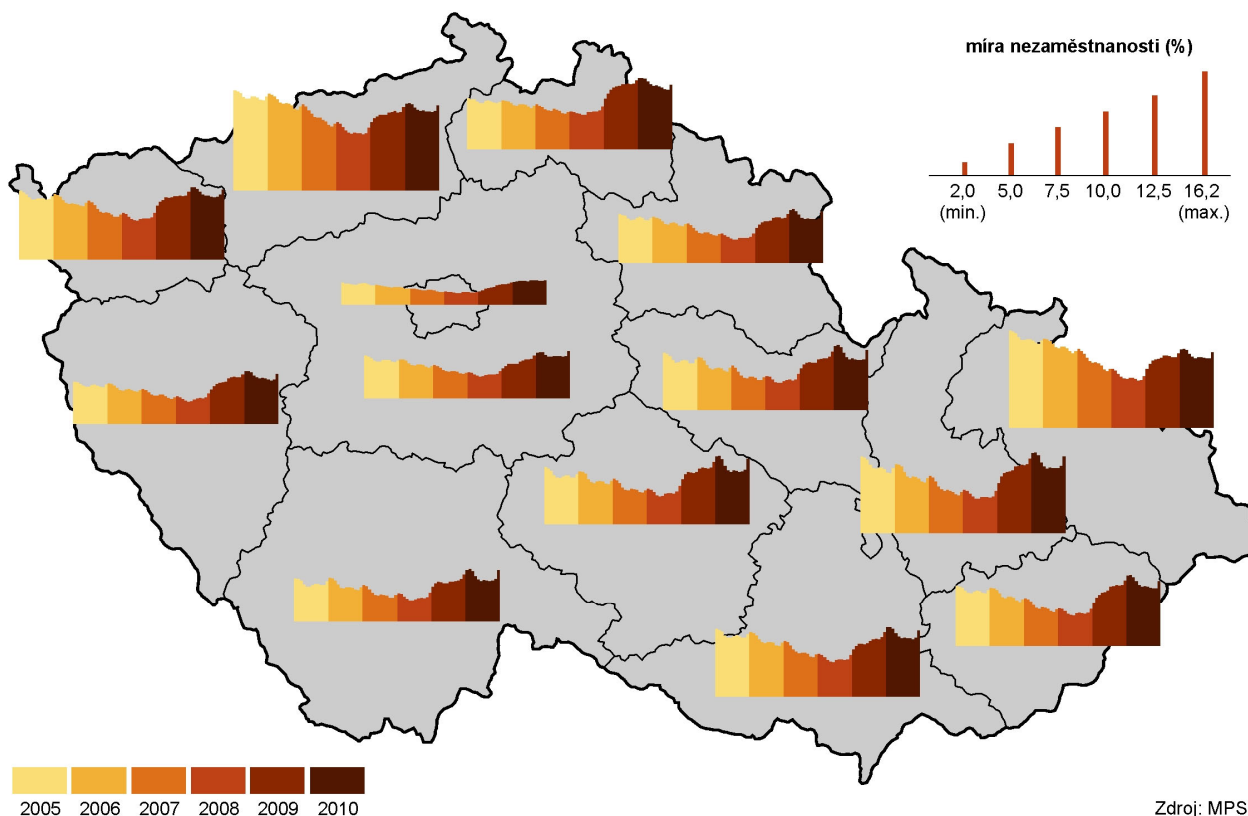

Zdroj: MPSV ČR

Úřady práce evidovaly v roce 2009 nejvyšší nárůst počtu uchazečů připadajících na jedno volné místo

Ve srovnání s rokem 2008, počet nezaměstnaných žen v roce 2010 stoupl téměř o 10 tisíc osob, dosažitelní (připraveni k okamžitému nástupu do práce) se zvýšili o více než 25 tisíc osob. Nepatrně klesl počet osob s nárokem na podporu v nezaměstnanosti v roce 2010 o více jak tisíc osob proti roku 2009. Průměrný věk nezaměstnaných osob činil 40,2 let. Podle dosaženého vzdělání roste počet nezaměstnaných v posledních dvou letech po krizi ve všech kategoriích, jak se základním vzděláním, středním tak i vysokoškolským. Úřady práce evidovaly v roce 2009 nejvyšší nárůst počtu uchazečů připadajících na jedno volné pracovní místo (29,2 osob). V roce 2010 to bylo 25,9 osob, což je 4,5x více jak rok před krizí, tedy v roce 2007. Dlouhodobě nezaměstnaných bylo 4,9 % což je ve srovnání s rokem 2008 o 1,3 bodu více.

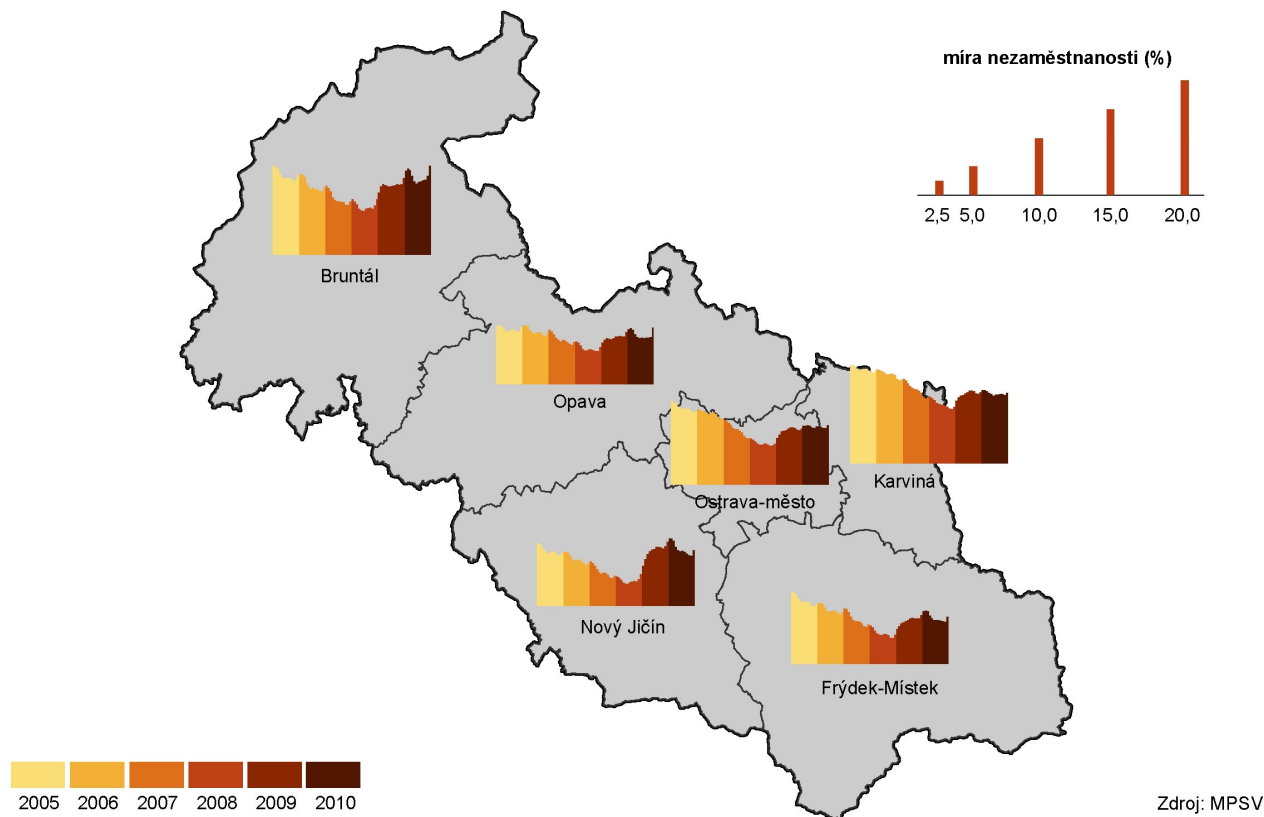
Míra registrované nezaměstnanosti v krajích v letech 2005 až 2010 (stav ke konci jednotlivých měsíců)

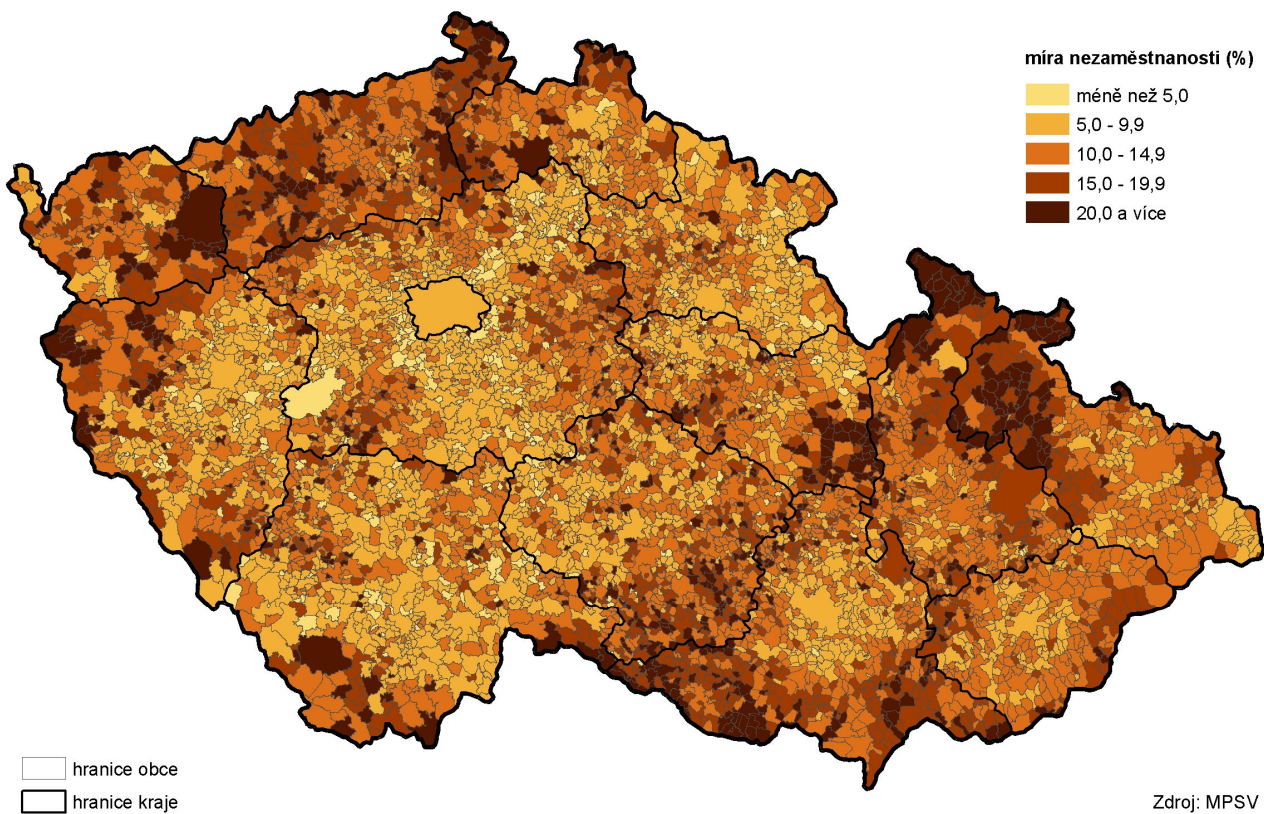
Zdroj: MPSV

**Míra registrované nezaměstnanosti v okresech Moravskoslezského kraje v letech 2005 až 2010
(stav ke konci jednotlivých měsíců)**

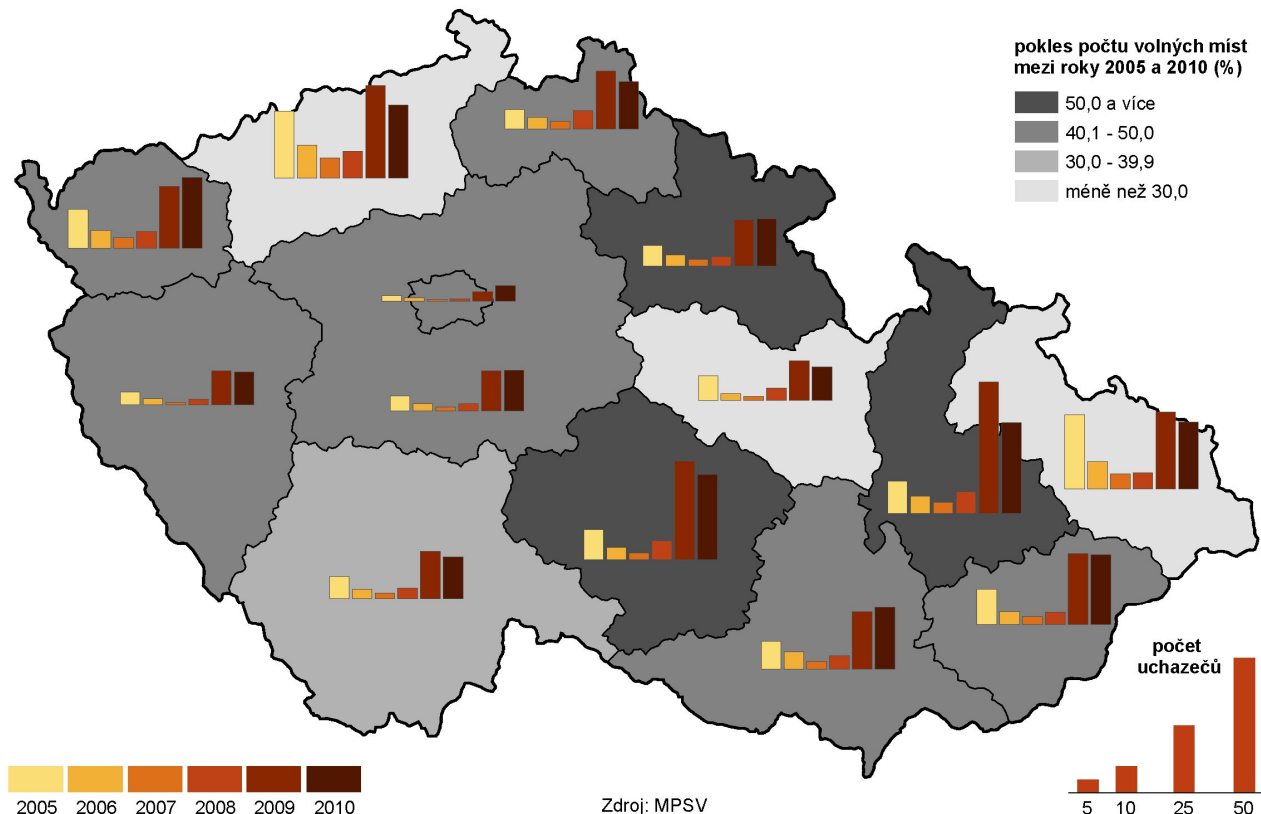
Míra nezaměstnanosti v obcích k 31. 12. 2010

Moravskoslezský kraj má dlouhodobě nejvyšší míru nezaměstnanosti hned po Ústeckém kraji

Při srovnání míry registrované nezaměstnanosti dlouhodobě zaujímá Moravskoslezský kraj 13. místo a poslední dva roky 12. místo mezi čtrnácti kraji ČR. Nejhůře z šesti okresů kraje je na tom okres Bruntál, který byl k 31. 12. 2010 na 76. místě ze 77 v ČR, Karviná na 71. místě a Ostrava - město na 57. místě. Nejlépe si vede z okresů Moravskoslezského kraje okres Frýdek-Místek na 28. místě. Volných pracovních míst bylo v roce 2010 něco málo přes 3 tisíce. Nejvíce ve sledovaném období jich bylo v roce 2007, a to více než třikrát tolik.

Uchazeči o zaměstnání na 1 volné pracovní místo v krajích v letech 2005 až 2010 (stav k 31. 12.)

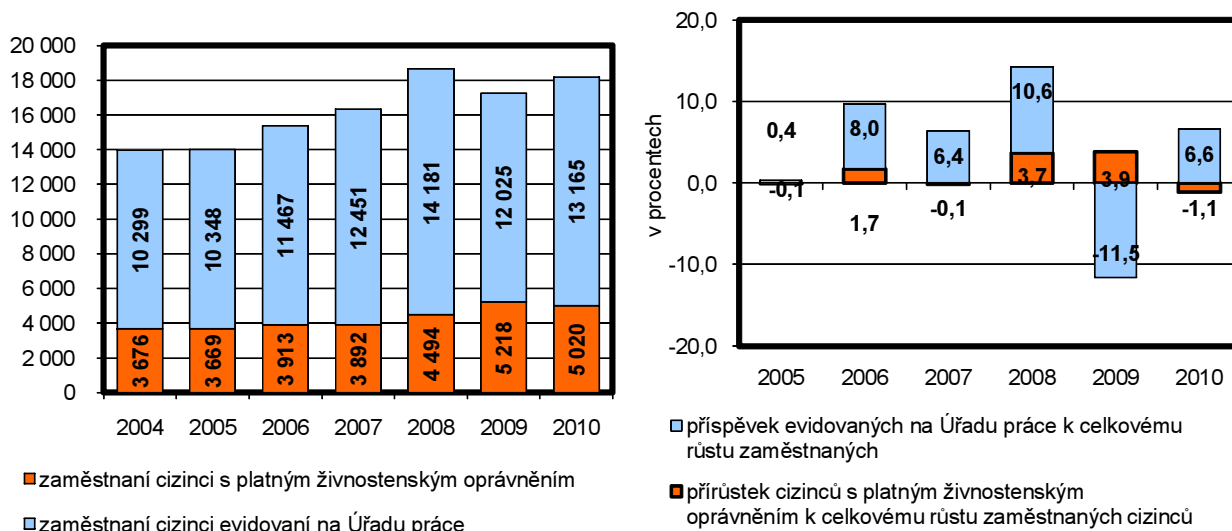
Na aktivní politiku zaměstnanosti byla použita druhá nejvyšší částka v ČR

Z celkového objemu finančních prostředků úřadů práce na aktivní politiku zaměstnanosti bylo nejvíce použito po Ústeckém kraji v kraji Moravskoslezském a to 13,8 % z celkové částky určené pro celou ČR pro rok 2010. Převažovaly výdaje na rekvalifikace rozšiřující dosavadní kvalifikaci a profesní rekvalifikace pro dělníky. U rekvalifikací předčil Moravskoslezský kraj všechny ostatní v rámci celé ČR. Dále to byly na zabezpečení veřejně prospěšných prací a tvorbu společensky účelných pracovních míst, kde Moravskoslezský kraj zaujal třetí místo v přidělení finančních prostředků za krajem Ústeckým a Jihomoravským. Stejně tomu bylo u společensky účelných pracovních míst.

Zaměstnaných cizinců každý rok od roku 2005 přibývá s výjimkou roku 2009

Stejně tak přibývá cizinců zaměstnaných ze zemí mimo EU, nejvíce jich bylo zaměstnaných v roce 2008 a v posledních dvou letech došlo k jejich poklesu na 4,5 tisíce v roce 2010. Za posledních šest let bylo nejvíce zaměstnaných cizinců v roce 2008, nyní jich je něco málo přes 13 tisíc osob. Nejvíce zaměstnaných cizinců s platným živnostenským oprávněním bylo v roce 2009 a to více jak 5 tisíc osob. Nejvyšší podíl zaměstnaných cizinců na pracovní síle v Moravskoslezském kraji k 31. 12. byl v roce 2008 a to 2,9 %. Meziroční nárůst je 0,2 bodu s výjimkou roku 2009.

Graf 9 Zaměstnaní cizinci a jejich vývoj v Moravskoslezském kraji (k 31. 12.)

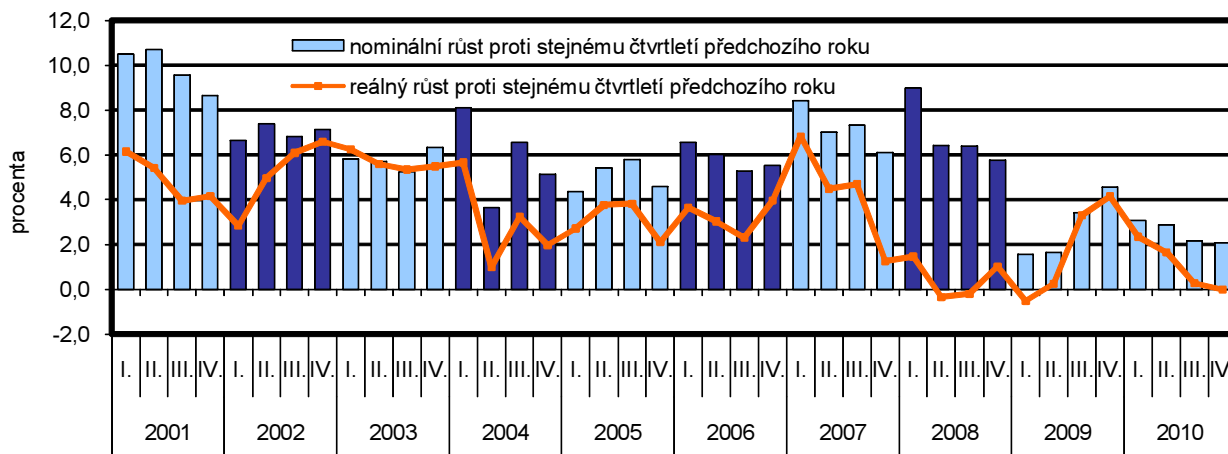

Zdroj: MPSV ČR-SSZ, VÚPSV, ČSÚ

Průměrná nominální hrubá měsíční mzda dlouhodobě roste, tempo růstu je kolísavé

V roce 2010 bylo v Moravskoslezském kraji dosaženo nominální průměrné hrubé měsíční mzdy ve výši 24 554 Kč, zaznamenán byl 2,9% meziroční růst. Ženy dosáhly v roce 2010 na mzdu ve výši 20 721 Kč, což je o téměř čtvrtinu méně než činila mzda mužů. Faktorem ovlivňujícím reálnou výši mzdy je i zvyšující se cenová úroveň (inflace) vyjádřená indexem spotřebitelských cen. Ve 4. čtvrtletí 2010 se inflace vyšplhala na 102,1 %, tedy na nejvyšší úroveň od prvního čtvrtletí 2009. Celková průměrná reálná mzda tak ve 4. čtvrtletí 2010 meziročně stagnovala.

Graf 10 Růst nominálních a reálných mezd*) v Moravskoslezském kraji

*) průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců (přepočtené osoby) podle místa pracoviště

Medián mezd roste rovněž, je však toho času o cca 2 700 Kč nižší než průměrná hrubá mzda

Medián mezd (průměr, kdy 50 % mezd je vyšších) v roce 2010 u mužů dosáhl hodnoty 24 026 Kč, což bylo téměř o 5 tisíc více než u žen v témže roce. Ve výchozím roce sledovaného období zaujímal Moravskoslezský kraj s mediánem mezd 4. místo v ČR a v roce 2009 se propadl až na 8. místo. V roce 2010 si polepšil a dostal se znovu do první poloviny krajů, když byl na šestém místě.

Mzdy podle KZAM

Nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda podle hlavních tříd KZAM v kraji v roce 2010 byla ve třídě vedoucích a řídicích zaměstnanců, a to 46 882 Kč a dále pak vědeckých a odborných duševních pracovníků, kteří pobírali průměrně 31 401 Kč. Nejnižší byla naopak ve třídě provozních zaměstnanců ve službách a obchodě, kde činila 15 033 Kč a pak u dělníků v zemědělství a lesnictví 16 589 Kč.

Počet příjemců důchodů každým rokem roste,

a to jak celkem tak i příjemců starobních důchodů a předčasného důchodu. Počet žen, které pobíraly starobní důchod se od roku 2005 každoročně zvyšoval a v roce 2010 byl více jak 103 tisíce proti 91 tisícům mužů. Průměrná měsíční výše důchodu celkem dosáhla v roce 2010 výše 9 898 Kč, muži pobírali průměrně 10 937 Kč a ženy 9 191 Kč. Plný starobní důchod dosáhl v roce 2010 celkem 10 194 Kč. Ženy pobíraly důchod o téměř 3 tisíce menší než muži, a to 8 814 Kč. Podíl průměrné výše plného starobního důchodu na mzdovém mediánu představoval v roce 2010 jen 46,6 %. Což bylo o 1,1 bodu méně než v roce 2009, když předtím se tento podíl každoročně zvyšoval.

Stále více lidí odchází do předčasného důchodu

Do předčasného důchodu celkem odchází od roku 2008 více než 25 % ze všech příjemců starobního důchodu. Muži odcházejí méně často než ženy ale tento trend u obou pohlaví od roku 2005 stoupá. Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců plného starobního důchodu v roce 2010 celkem představoval 28,9 %, v případě žen pak 31,3 %.

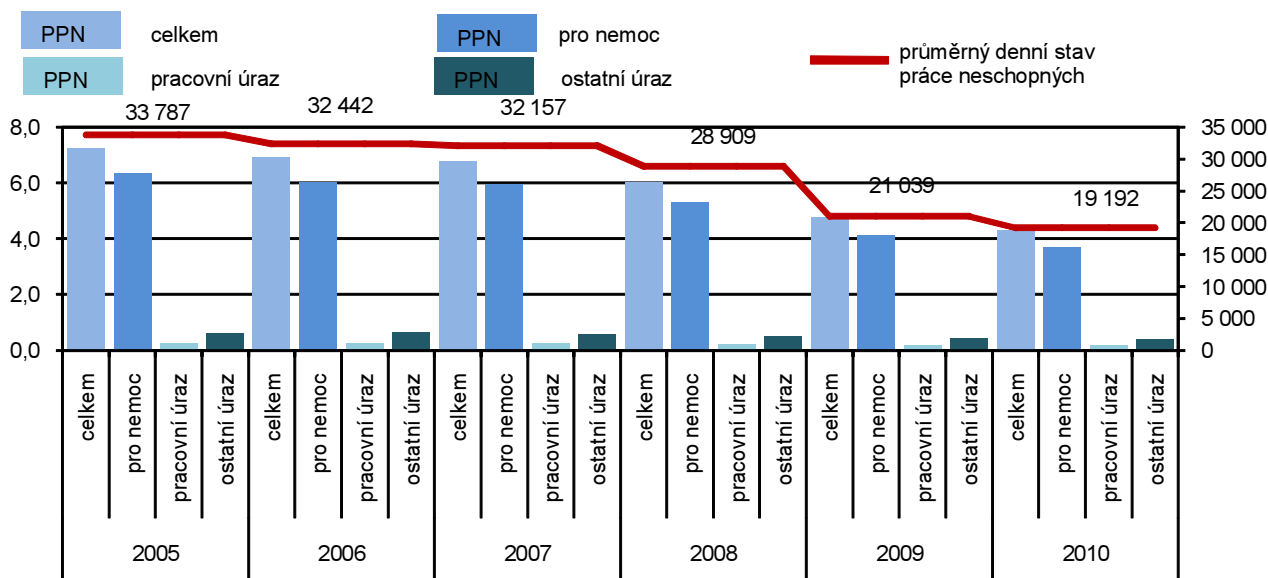
Roste počet vysokoškoláků a dětí v MŠ, ale klesá počet žáků ZŠ a studentů SŠ

Do mateřských škol nastoupilo k 30. 9. 2010 celkem 38 136 dětí, což bylo od roku 2005 nejvíce. Opačný trend je u počtu žáků základních škol, který má od roku 2005 sestupný trend. Na středních školách včetně konzervatoří studovalo v roce 2010 více než 61 tisíc studentů. Trend klesajícího počtu studentů kopíruje počty žáků základních škol. Na vyšších odborných školách studovalo 1 728 studentů, což bylo o 89 více než v předchozím školním roce, ale méně než v letech 2005 až 2007. Studentů vysokých škol k 31. 12. bylo v roce 2010 více než 46 tisíc, což bylo nejvíce od roku 2005.

Dávky nemocenského pojištění se během tří let zmenšily o polovinu

Výdaje na dávky nemocenského pojištění dosáhly svého maxima během sledovaného období v roce 2007, kdy dosáhly více jak 4 mld Kč a v roce 2010 klesly téměř na polovinu na 2,4 mld Kč. Tento stav ovlivnila nejvíce změna výpočtu dávek nemocenského pojištění.

Graf 11 Průměrné procento pracovní neschopnosti (PPN) a průměrný denní stav práce neschopných v Moravskoslezském kraji

Počet lékařů roste, i když lůžek v nemocnicích klesá

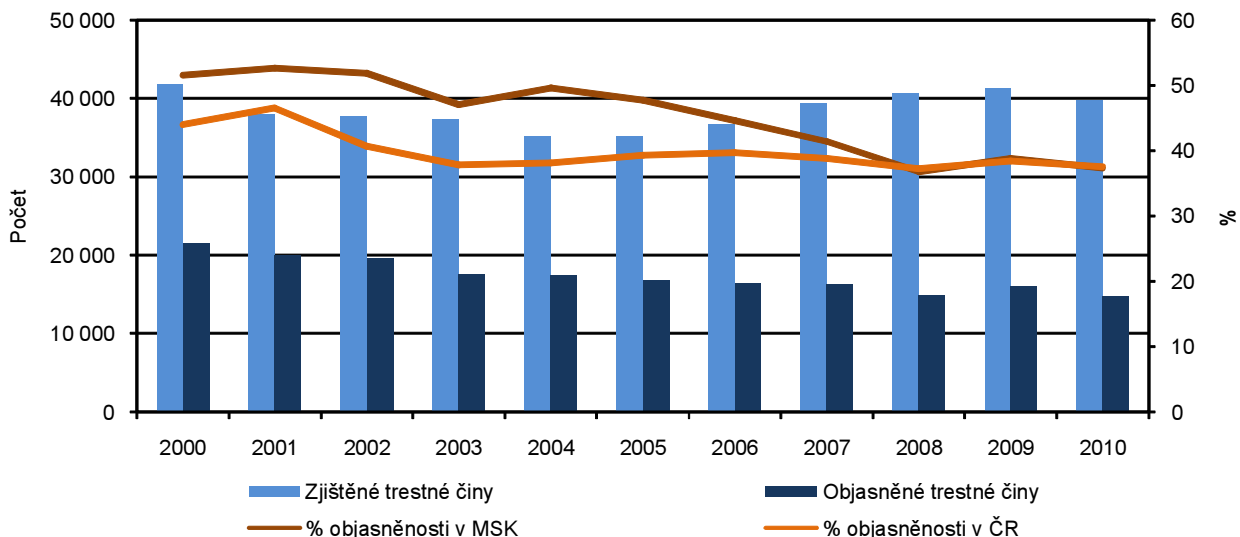
Počet lékařů v Moravskoslezském kraji roste a v roce 2010 jich bylo 4 859. Počet lékařů na 1 000 obyvatel činí 3,9 a od roku 2005 roste trvale roste. Počet lůžek v nemocnicích naopak klesal, za sledované období je evidován úbytek přes 900 lůžek. Stejný klesající trend má počet hospitalizovaných pacientů. Průměrná ošetrovací doba se od roku 2005 snížila o 1,1 dne a v roce 2010 činila 6,8 dne.

Počet trestných činů se v posledních šesti letech zvyšoval, až v roce 2010 meziročně klesl téměř o 5 %

Nejvíce trestných činů bylo zjištěno v roce 2009 a to téměř 42 tisíc. V roce následujícím klesl téměř o 700 případů. Počet trestných činů zjištěných na 1000 obyvatel klesl v posledním roce na 31,9, když rok předtím bylo zjištěno 33,4 případů. Počet objasněných trestných činů spíše klesá podobně jako v celé ČR.

Graf 12 Celková kriminalita v Moravskoslezském kraji

Klesá počet dopravních nehod

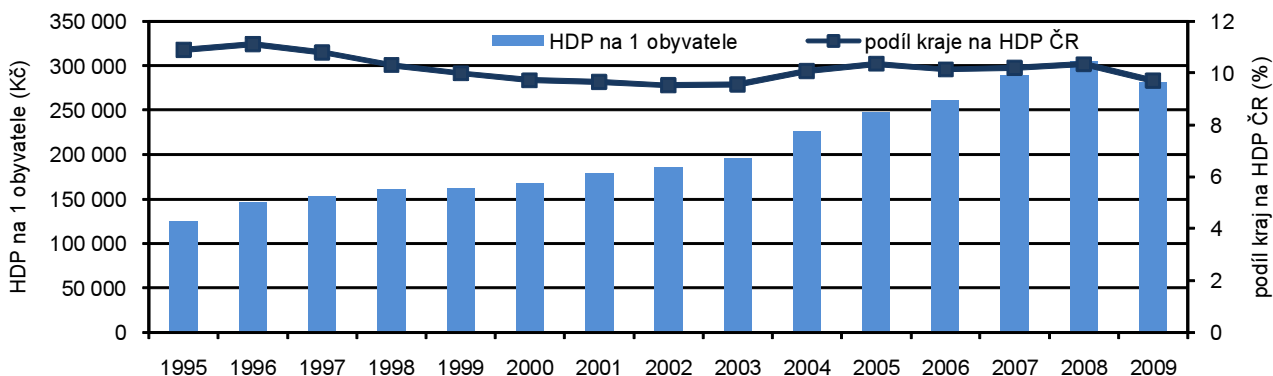
Počet dopravních nehod od roku 2005 klesl 2,5krát na 7 902 v roce 2010. I počet usmrcených osob při dopravních nehodách v roce 2010 výrazně klesl a činil 71 osob. V předchozích letech se pohyboval počet kolem devadesáti a v roce 2007 to bylo nejvíce a to bylo 108 osob. Rovněž se snižovaly ve sledovaném období škody způsobené při dopravních nehodách a to z téměř 785 mil. Kč v roce 2005 na 439 mil. Kč v roce 2010.

3. Ekonomický vývoj

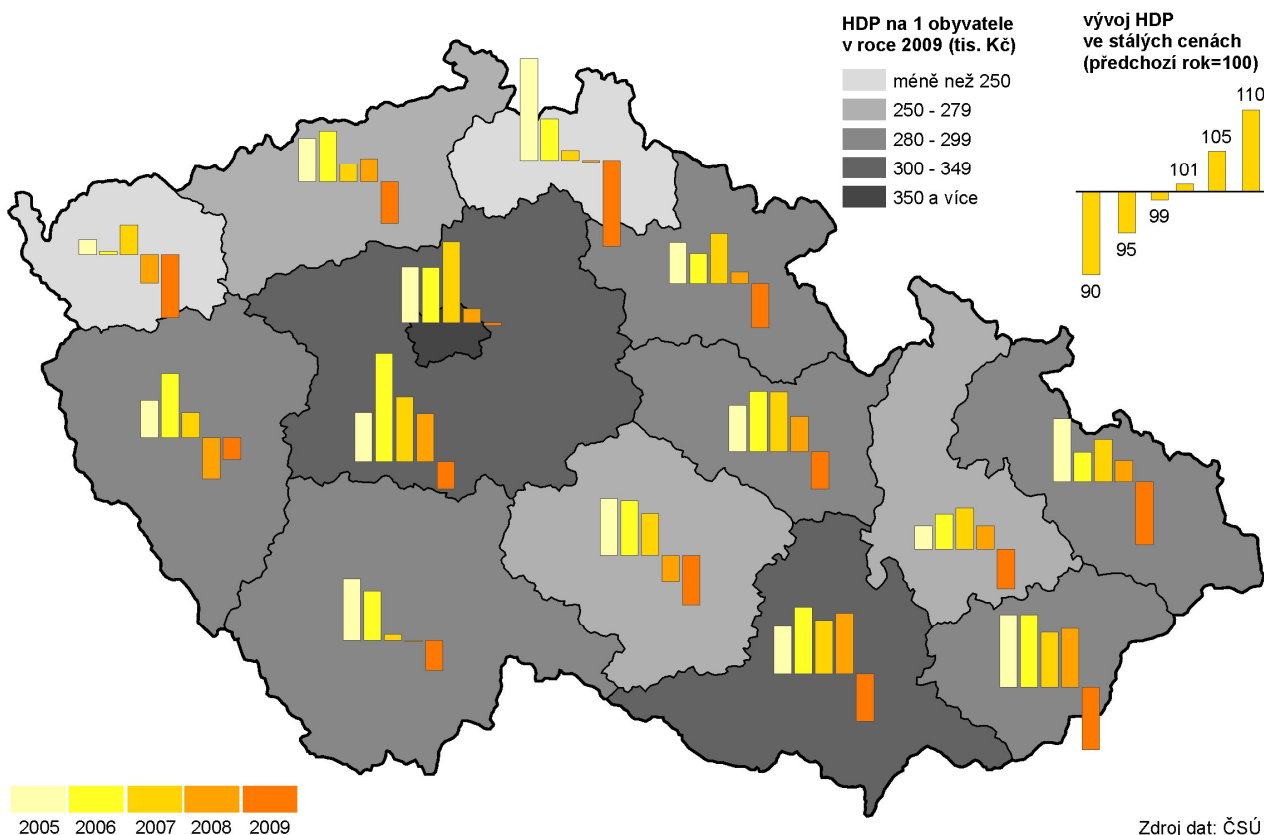
Hrubý domácí produkt Moravskoslezského kraje rostl do roku 2008, v roce 2009 meziročně klesl o 7,6 %

Hrubý domácí produkt Moravskoslezského kraje, tj. ukazatel vyjadřující souhrnnou hodnotu statků a služeb nově vytvořených v kraji v daném roce, se ve sledovaném období let 2005-2009 (údaje roku 2010 nejsou dosud známé) vyvíjel obdobným způsobem jako v celé České republice. Meziročně rostl, nejvíce hned z počátku uvedeného období. V roce 2005 byl zaznamenán meziroční růst o celých 7,6 % a meziroční růst, i když již méně dynamický, registrujeme až do roku 2008. V té době poměrně hluboká odbytová krize výkonnost ekonomiky výrazně snížila a krajská hodnota HDP se v roce 2009 meziročně propadla o stejných 7,6 %. Hrubý domácí produkt Moravskoslezského kraje se v roce 2009 podílel 9,7 % na HDP ČR.

Graf 12 Hrubý domácí produkt v Moravskoslezském kraji (běžné ceny)

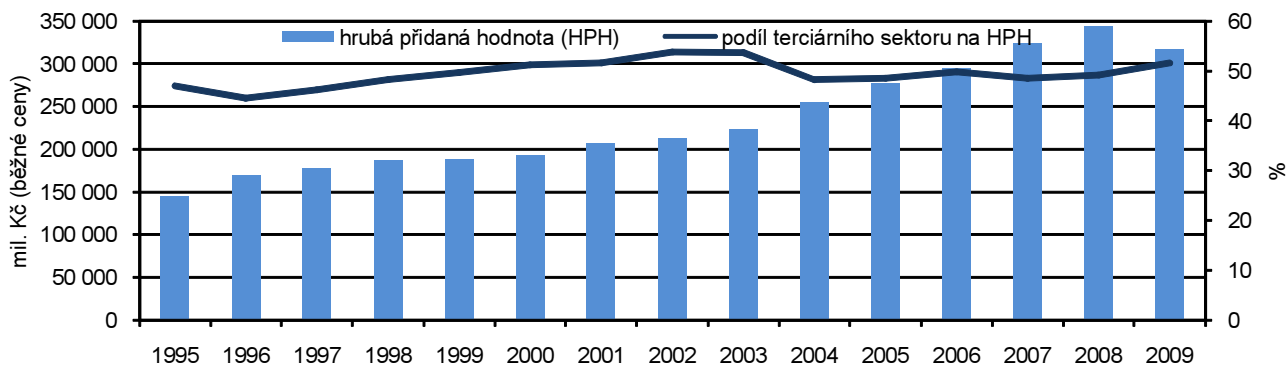
Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2005 až 2009

Roste význam tržních služeb

Hrubá přidaná hodnota, tj. hodnota nově vytvořených výrobků a služeb bez mezispotřeby vytvořená jednotlivými sektory ekonomiky kraje, ukazuje ve sledovaném období na rostoucí význam sektoru tržních služeb, výroby a distribuce energetických zdrojů a naopak v posledních letech spíše klesající podíl zpracovatelského průmyslu.

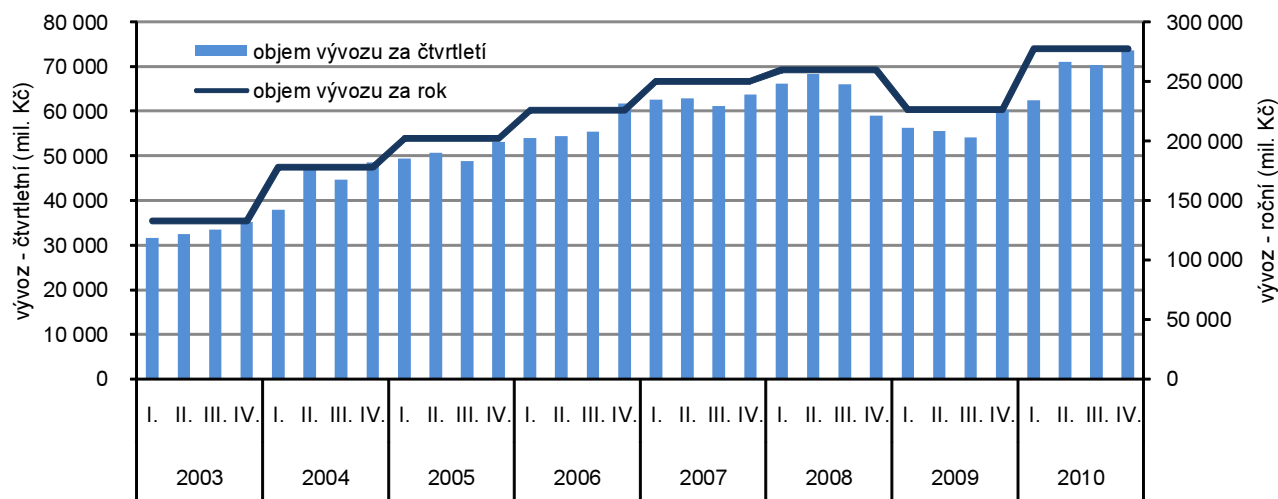
Graf 13 Hrubá přidaná hodnota v Moravskoslezském kraji

Podíl kraje na exportu celé ČR byl stabilní a koncem roku 2010 mírně rostl

Vývoj vývozu produkce z Moravskoslezského kraje byl ve sledovaném období pochopitelně ovlivněn propadem poptávky na především západoevropských trzích, což vedlo řadu exportérů k větší orientaci a navrácení se na východní trhy, kde dopady krize byly přece jen poněkud mírnější. Podíl kraje na exportu celé ČR byl ve sledovaném období poměrně stabilní a v posledních letech spíše rostl, a to včetně již zmíněného krizového roku 2009. Rok 2010 je z tohoto pohledu jednoznačně nejméně úspěšný.

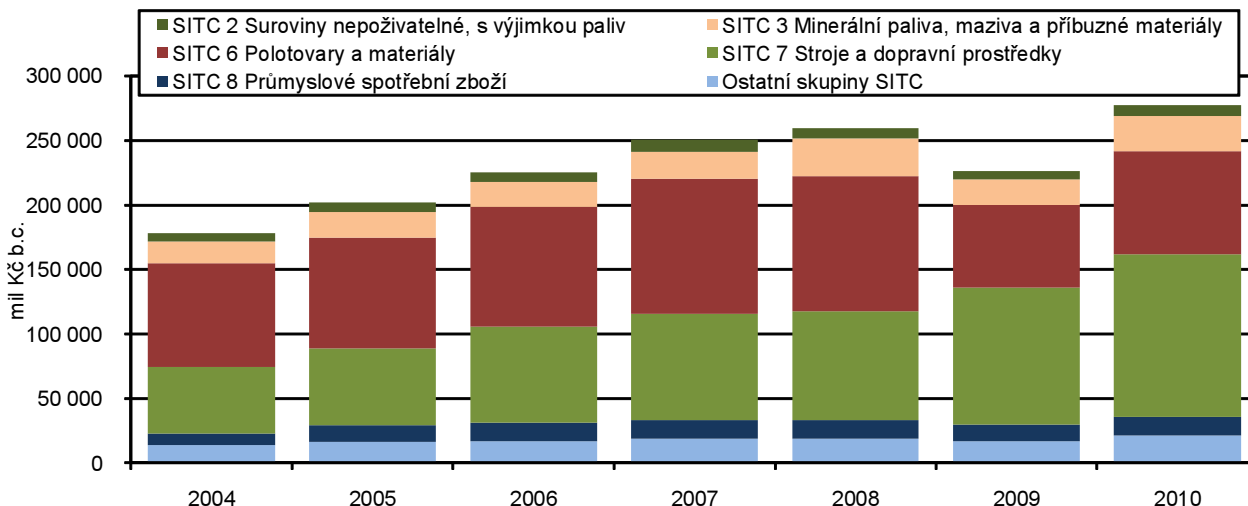
Graf 14 Vývoz v Moravskoslezském kraji

Počet výzkumných pracovníků neustále roste

V Moravskoslezském kraji je statisticky podchyceno více než 1 800 výzkumných pracovníků (údaj z roku 2009) a jejich počet se ve sledovaném období každoročně poměrně výrazně zvyšoval – od roku 2005 o 43,7 %. Pracovníci jsou soustředěni ve 201 různých pracovištích výzkumu a vývoje. Rovněž počet těchto pracovišť se každoročně zvyšuje, když v roce 2005 bylo takto evidováno jen 176 takovýchto pracovišť.

Graf 15 Vývoz z Moravskoslezského kraje dle vybraných skupin SITC

Výdaje na vědu a výzkum se opět zvyšují

Výdaje na výzkum a vývoj mají v Moravskoslezském kraji v posledních letech poněkud rozkolísaný vývoj. Největší objem ve výši větší než 5,5 mld. Kč byl vyčerpán v roce 2006. V roce 2008, v době krize celé ekonomiky, se tyto výdaje snížily o více jak polovinu. V následujících letech se tento objem financí opět postupně zvyšuje – v roce 2009 (údaje roku 2010 nejsou dosud známé) již dosahuje hodnoty přes 3 mld. Kč.

Podnikatelská sféra – rozhodující zdroj financování výdajů na vědu a výzkum

Rozhodujícím zdrojem financování výdajů na vědu a výzkum jsou jednotlivé firmy a organizace - obecně podnikatelská sféra, ze které plynou až 2/3 financí a jejichž objem po stagnaci v roce 2008 se již v roce 2009 opět poměrně výrazně zvýšil. V krajském srovnání jsou výdaje např. roku 2009 v pořadí 4. největší. Za jinak ekonomicky srovnatelným Jihomoravským krajem, kde výdaje do výzkumné a vědní oblasti dosáhly více jak 8 mld. Kč, však Moravskoslezský kraj stále výrazně zaostává.

Počet domácností, vlastníci PC se neustále zvyšuje

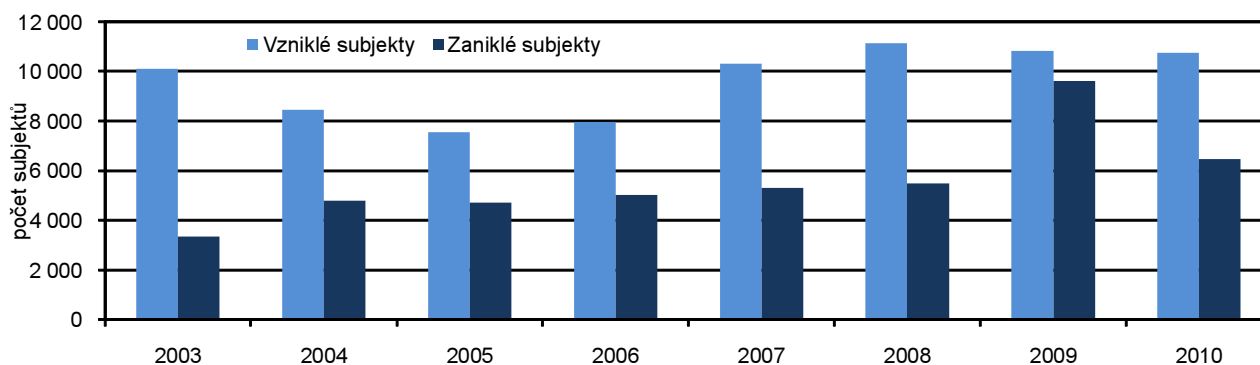
Počet domácností v roce 2009 (údaje roku 2010 nejsou dosud známé) používající osobní počítač vzrostl proti roku 2008 o 11,8 % a činil více než 51 % ze všech domácností. Z toho více jak devadesát procent jich bylo připojeno na internet.

Počet registrovaných subjektů trvale roste

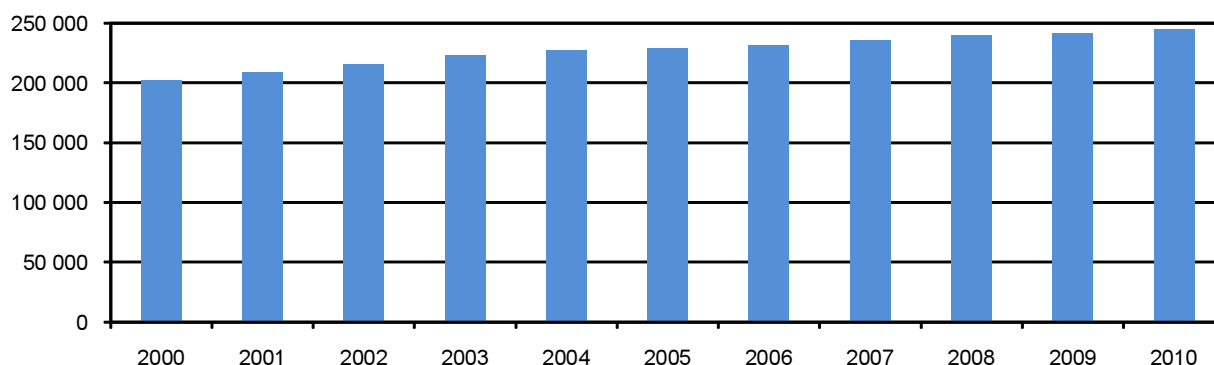
Ke konci roku 2010 bylo v kraji registrováno 245 290 ekonomických subjektů, tj. o dalších 4 187 subjektů (1,7 %) více, než tomu bylo v předešlém roce. Počet registrovaných subjektů i v dlouhodobém vývoji trvale roste i přesto, že samotný vývoj poněkud ovlivňují přijaté metodické změny ve vedení příslušného registru – např. v roce 2009 byla zrušena právní forma samostatně hospodařícího rolníka nezapsaného v obchodním rejstříku. Největší podíl (více než 75 %) na počtu registrovaných subjektů má právní forma fyzických osob podnikajících dle živnostenského zákona bez zápisu v obchodním rejstříku – absolutní počet činí 184 729 podnikatelů. Početně významnou skupinu tvoří i 21 734 společností s ručením omezeným (8,9 %).

Především v roce 2009 mimořádně vzrostl počet osob podnikajících podle živnostenského zákona, což je možno chápat jako určitou reakci na snižování počtu zaměstnanců ve výrobní i nevýrobní sféře v době, kdy na firmy dopadly důsledky odbytové krize a státní sféra snižovala postupně stavy svých zaměstnanců. Jejich počet se zvyšoval v předchozích i následujících letech, ne však tak mimořádným tempem.

Graf 16 Vznik a zánik subjektů v Moravskoslezském kraji k 31. 12.

Graf 17 Počet ekonomických subjektů v Moravskoslezském kraji k 31. 12.

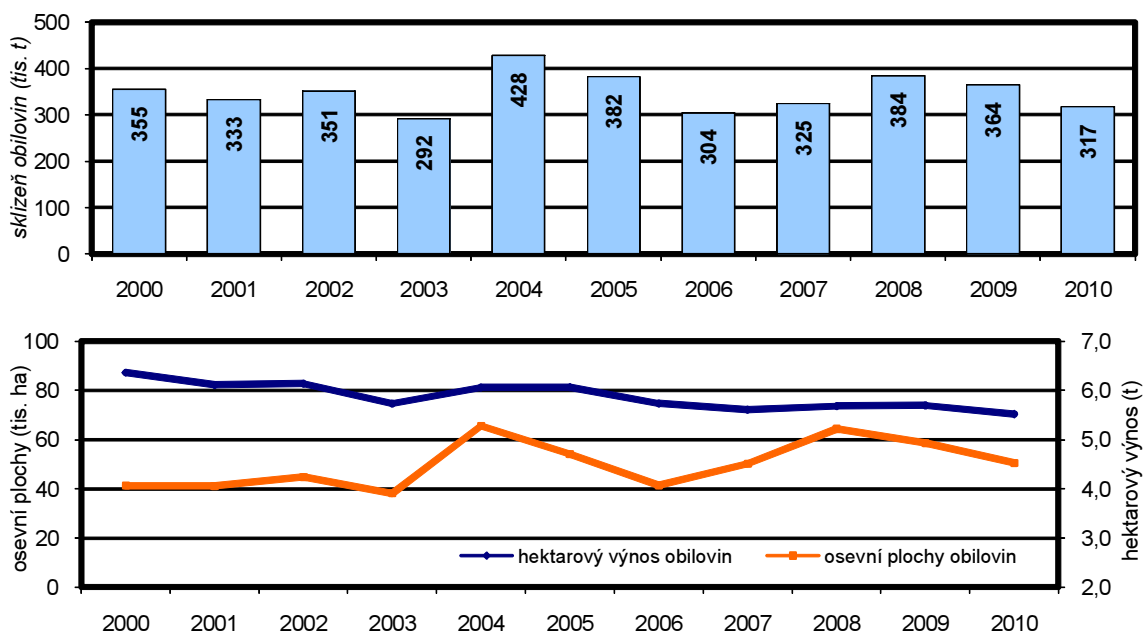
Zemědělská produkce klesá

Zemědělská produkce kraje v hodnotovém vyjádření, tj. ukazatel reprezentující celkovou finální produkci odvětví, měla v posledních letech spíše klesající tendenci. Poslední známé semidefinitivní (předběžné) výsledky roku 2009 hovoří o tom, že její hodnota meziročně poklesla o 16,6 %, přitom tak došlo v důsledku hodnoty jak rostlinné, tak živočišné produkce. Hlubší propad přitom zaznamenala produkce rostlinná (o cca 20%), živočišná produkce se snížila o 12,5 %. Jde přitom o pokračování trendu z předchozích let. Rostlinná produkce se tak v hodnotě zemědělské produkce dostala pod padesátiprocentní hranici (49,6 %). Přitom nejvýznamnější zastoupení měly v rostlinné produkci obiloviny a řepka. Živočišná produkce se na celkové tvorbě podílela jen 44,5 %, rozhodující podíl měla produkce mléka. Jen zhruba 3 % zemědělské produkce představuje produkce zemědělských služeb.

V rámci ČR není produkce zemědělství významná

V mezikrajském srovnání v rámci ČR není produkce zemědělství Moravskoslezského kraje nijak významná. V rostlinné produkci měřeno objemem sklizně nejvýznamnějších plodin (obiloviny, brambory, řepka) zaujímá kraj postavení v dolní části pořadí krajů většinou jen před Karlovarským, Libereckým a Zlínským krajem. Poněkud významnější roli v rámci celé ČR pak zastává produkce živočišná, a to hlavně díky poměrně rozsáhlému chovu drůbeže. Výroba masa v jatečné hmotnosti meziročně klesla o 10,9%, a to díky poklesu produkce jak hovězího a telecího masa tak vepřového.

Graf 18 Sklizeň, osevní plochy a hektarový výnos obilovin v Moravskoslezském kraji

Obhospodařovaná zemědělská půda byla ve sledovaném období v průměru konstantní

Meziroční pokles rostlinné produkce ve finančním vyjádření je z části dán i z roku na rok klesající rozlohou obhospodařované zemědělské půdy s dopadem na úhrnné osevní plochy. Z nich pak meziročně klesají plochy pícnin na orné půdě, konzumní zeleniny a okopanin. Mírně naopak rostou plochy obilovin – především pšenice. Technické plodiny a z nich na rozhodující ploše pěstovaný řepka, mají osevni plochy v průběhu sledovaných let spíše nevyrovnané a v průměru konstantní. Sklizeň zemědělských plodin vychází z osevnic ploch a je v průběhu let ovlivňována hlavně pěstebními a především povětrnostními podmínkami.

Mírně narůstá zalesňování

Lesní pozemky v Moravskoslezském kraji pokrývají více jak 193 tis. ha, tj. 35,6 % z rozlohy kraje a jejich rozloha v posledních letech mírně narůstá díky každoročně rostoucímu zalesňování (v roce 2010 zalesněno v kraji více než 2 tis. ha pozemků). Podíl lesních pozemků Moravskoslezského kraje na lesních pozemcích celé ČR představuje 7,3 % a uvedených více než 2 tis. ha zalesněných pozemků v minulém roce se podílí 9,3 % na celorepublikovém rozsahu zalesňování.

V roce 2010 se na území kraje vytěžilo 1,8 mil. m³ dřevní hmoty, tj. 10,6 % celkové těžby v rámci celé ČR. V převážné míře (95 %) se jednalo o jehličnaté dřevo. Rozsah těžby dřeva se v posledních letech pohybuje od 1,5 do 1,8 mil. m³.

Po propadu v roce 2009 začíná průmyslová produkce opět stoupat

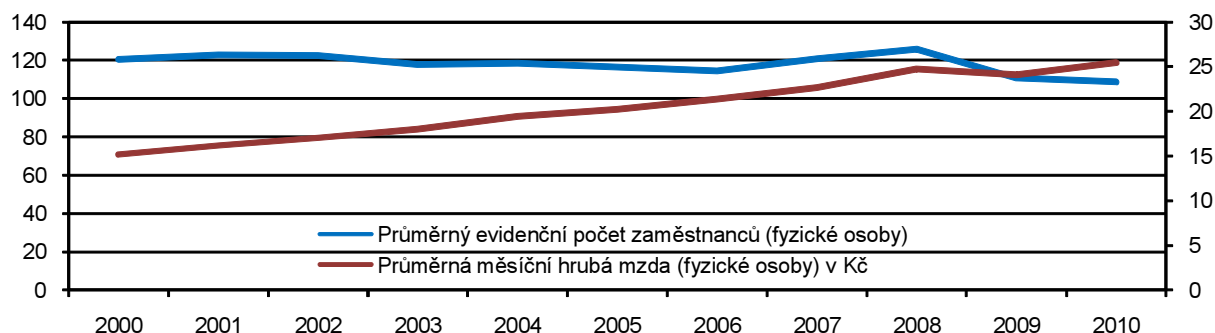
Průmyslová produkce kraje je statisticky zachycena za průmyslové subjekty zaměstnávající 100 a více pracovníků. Takovýchto subjektů bylo v kraji v roce 2010 v průměru registrováno 231, přitom jejich počet meziročně o 14 subjektů poklesl. V delší časové řadě však těchto větších průmyslových organizací v kraji spíše přibývalo - v roce 2005 jich bylo registrováno jen 204.

Dynamický vývoj produktivity je v posledních dvou letech ovlivněn klesajícím stavem průměrného evidenčního počtu zaměstnanců

Tržby těchto podniků ve sledovaném období kontinuálně rostly až do roku 2008. V roce 2009 dopady ekonomické krize vedly k propadu těchto tržeb meziročně o více než 72 mil. Kč, tj. o téměř jednu pětinu. Hned v roce následujícím se podařilo tento výpadek nahradit díky meziroční dynamice přesahující 26 %, což byl v krajském srovnání největší přírůstek tržeb (abs. +80,4 mil. Kč). Na tomto výsledku v roce 2010 se přitom podílelo jen 108,5 tis. zaměstnanců, tj. o 2 % meziročně menší pracovní kapacita. Na jednoho zaměstnance tak připadala

průmyslová produkce představující tržby za vlastní výrobky a služby průmyslové povahy v objemu za 3 592 tis. Kč. Od roku 2005 tak produktivita měřená tržbami na zaměstnance vzrostla o více jak jednu třetinu. I zde se však nejedná o kontinuální vývoj a i zde rok 2009 přinesl meziroční pokles, nicméně jen o cca 8 %, tj. výrazně menší než samotný propad tržeb. Dynamický vývoj produktivity je v posledních dvou letech ovlivněn klesajícím stavem průměrného evidenčního počtu zaměstnanců. Jejich průměrná hrubá měsíční mzda tak mohla v roce 2010 dosáhnout výše 25 457 Kč. při meziročním nárůstu o 5,6 %. I průměrná mzda pracovníků v průmyslu v roce 2009 meziročně poklesla (o 636 Kč, 2,6 %), za období let 2005 – 2010 však vzrostla o více než jednu čtvrtinu.

Graf 19 Průměrný počet zaměstnanců a jejich mzdy v průmyslových podnicích^{*)}

^{*)} v podnicích se 100 a více zaměstnanci

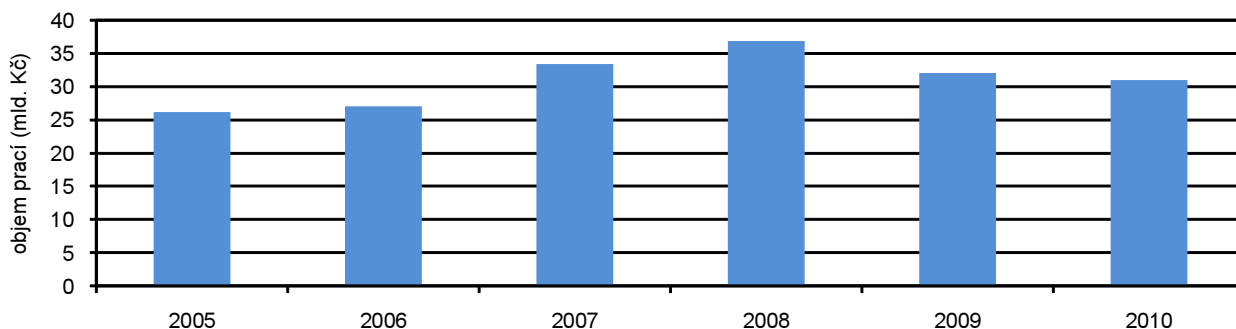
Propad základní stavební výroby od roku 2008 pokračuje

Základní stavební výroba celkem (v běžných cenách) v Moravskoslezském kraji za subjekty s 50 a více zaměstnanci (celkem 89 takovýchto subjektů) dosáhla v posledním roce sledovaného období téměř 12 mld. Kč, což bylo o 14 % méně než v předchozím roce. Průměrný počet zaměstnanců v těchto stavebních firmách rovněž poklesl, a to o 7,8 % na úroveň 9 121 pracovníků. Tato skutečnost negativně ovlivnila meziroční vývoj produktivity práce, zatímco vzrostly průměrné vyplácené měsíční mzdy. Ty se vyšplhaly na více než 24,5 tisíc Kč při meziročním růstu o 3,5 procenta. Průměrná hrubá měsíční mzda stoupá rok od roku po celé sledované období.

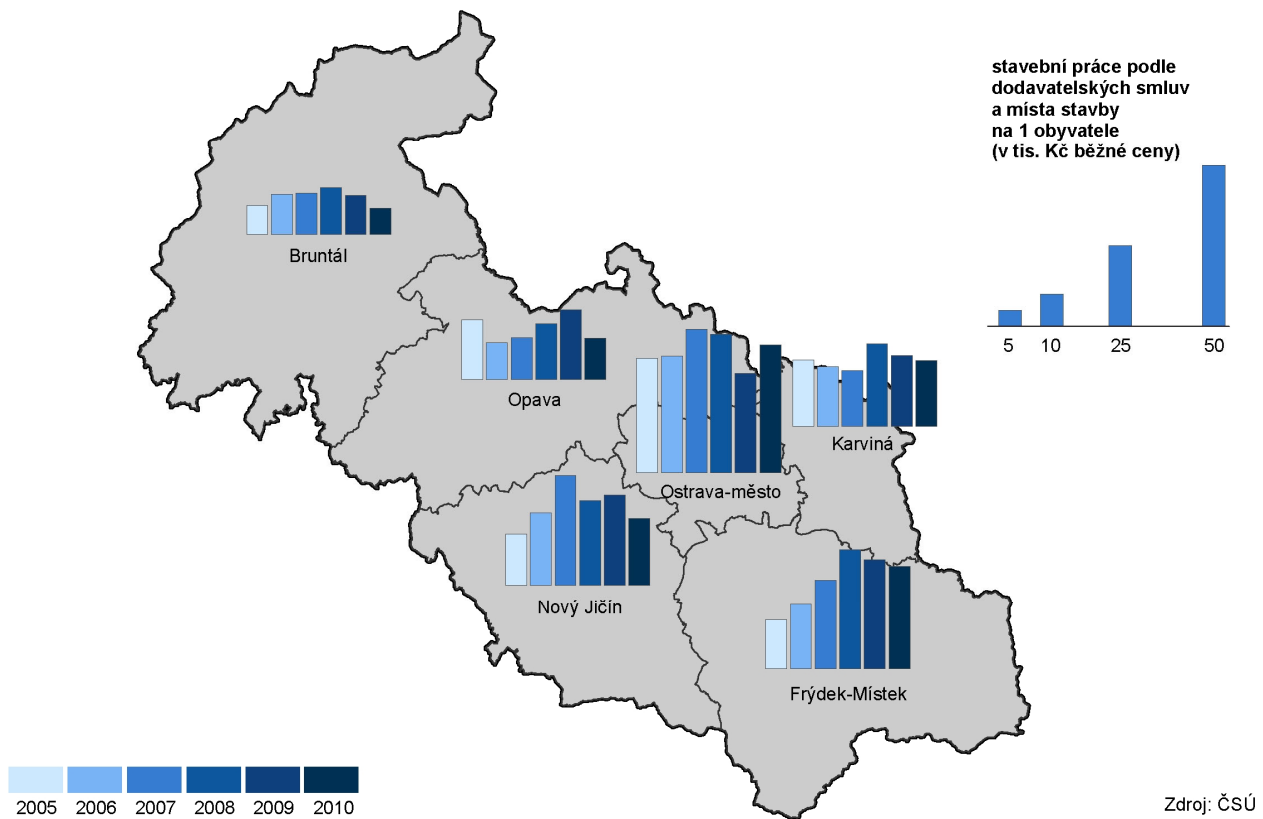
Propadají se i stavební práce dle dodavatelských smluv

Zároveň se od roku 2008 propadají stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby celkem (za subjekty s 20 a více zaměstnanci) – např. v roce 2010 meziročně o 3,2 %. V posledním sledovaném roce představovaly stavební práce dle místa stavby na 1 obyvatele v Moravskoslezském kraji 24,9 tis. Kč (meziročně relativně o 28 % nižší objem). Touto hodnotou kraj obsadil 6. místo mezi 14 kraji ČR.

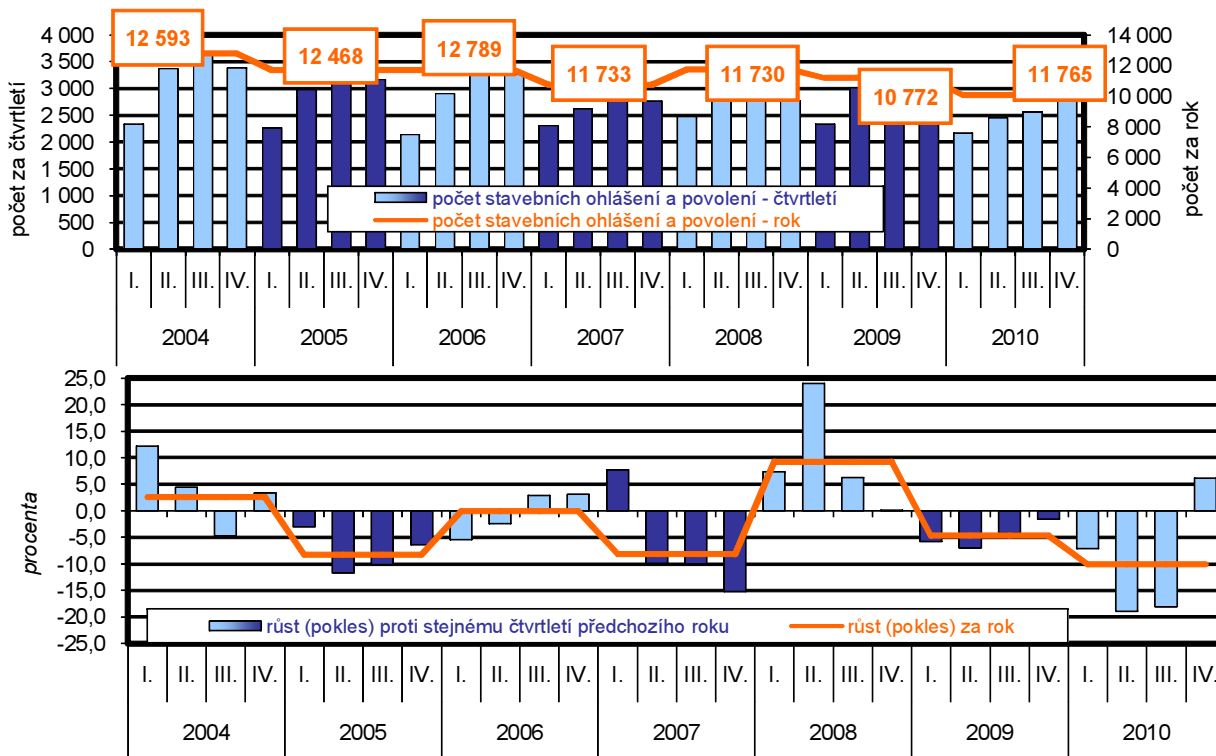
Graf 20 Stavební práce podle dodavatelských smluv v Moravskoslezském kraji

Stavební práce v okresech Moravskoslezského kraje v letech 2005 až 2010

Graf 21 Počet stavebních ohlášení a povolení v Moravskoslezském kraji a jeho vývoj

Snižuje se i počet vydaných stavebních povolení a ohlášení

Stavební úřady v Moravskoslezském kraji v roce 2010 vydaly 10 078 stavebních ohlášení a povolení, tj. meziročně o 10,1 % méně. Orientační hodnota staveb, na které byla vydána v roce 2010 povolení

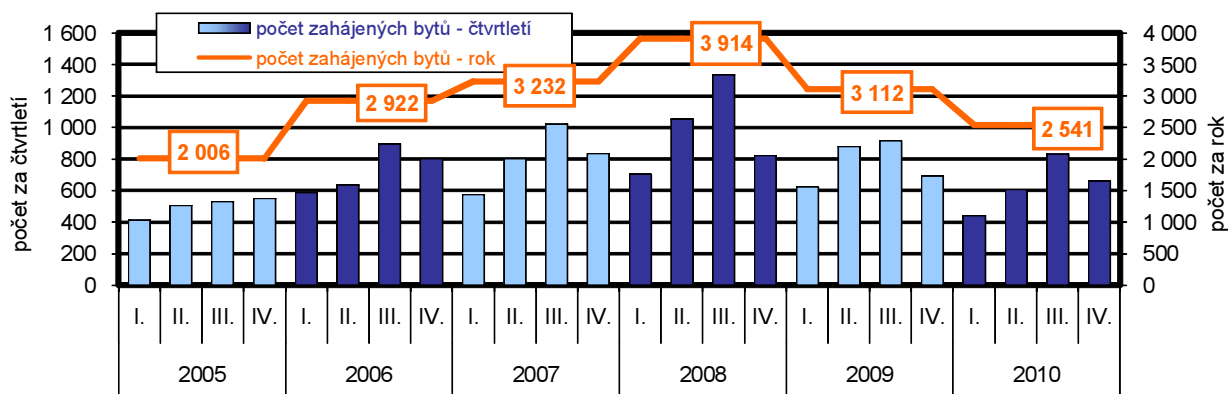

(ohlášení) meziročně klesly téměř o 4 %. Průměrná hodnota stavby, na které bylo vydáno stavební povolení, dosáhla hodnoty 4 033 tis. Kč.

Rok 2008 ukončil boom v oblasti bytové výstavby

Od roku 2005 se v kraji projevovala výrazná tendence růstu v počtu každoročně zahajované výstavby bytů. Tento trend hospodářská krize zastavila. Za celý rok 2010 se zahájila výstavba 2 541 bytů, což ve srovnání s předchozím rokem znamená citelný pokles počtu zahajované výstavby bytů o 18,4 %.

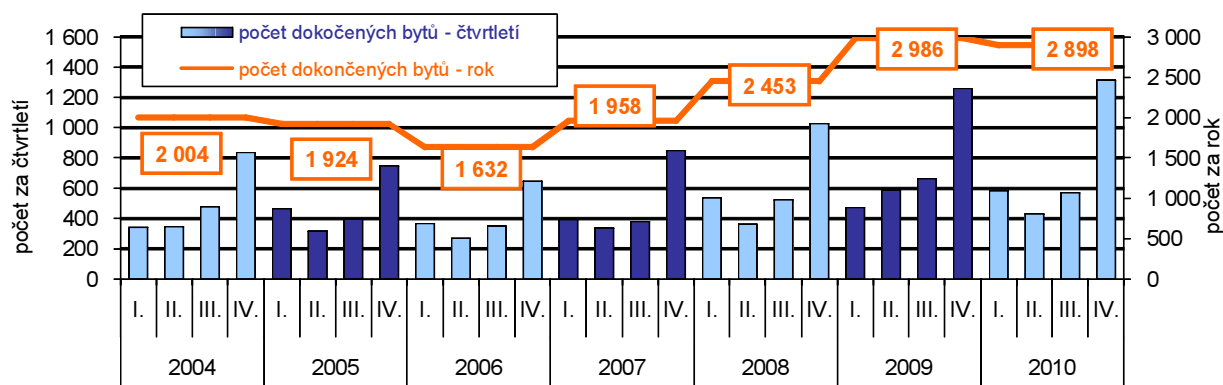
Graf 22 Zahájené byty v Moravskoslezském kraji

V bytové výstavbě se stavebníci soustředili především na dokončování rozestavěných bytů

Tendence dynamického růstu počtu zahajovaných bytů projevující se od roku 2005 do roku 2008 se postupně odráží i v rostoucím počtu bytů ročně dokončovaných. Ve sledovaném období bylo nejvíce bytů v Moravskoslezském kraji dokončeno v roce 2009 a v roce 2010 to bylo 2 898 bytů (o 2,9 % méně).

Graf 23 Dokončené byty v Moravskoslezském kraji

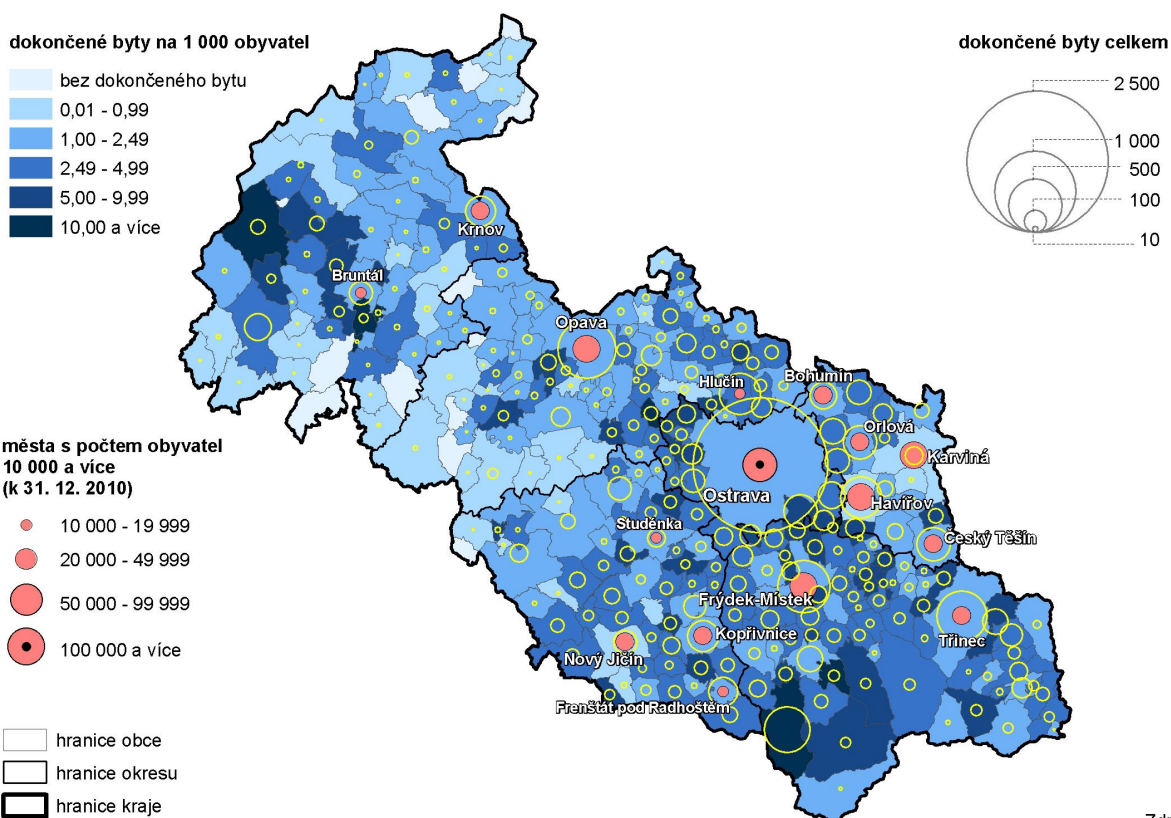
Silniční nákladní doprava má klesající tendenci

V roce 2009 (údaje roku 2010 nejsou dosud známé) klesl objem vyváženého nákladu do jiných krajů z kraje Moravskoslezského proti roku 2008 o 16,4 %, dovoz z jiných krajů o 13,2 % a v rámci kraje o více než 23 %. Přeprava osob rovněž klesla, a to o více než 12 % v rámci Moravskoslezského kraje. Vývoj železniční dopravy kopíruje v daném roce silniční dopravu.

V roce 2010 bylo provedeno celostátní sčítání dopravy, které poskytuje informace o intenzitách automobilové dopravy na dálniční a silniční síti ČR. Na dálnicích jsou intenzity dopravy stanoveny pomocí údajů z automatických detektorů dopravy. Podrobná skladba vozidel je odvozena z doplňkových ručních průzkumů. Na silnicích jsou intenzity dopravy stanoveny z výsledků ručních průzkumů pomocí přepočtových koeficientů. V Moravskoslezském kraji byly nejvyšší hodnoty ročního průměru denních intenzit všech vozidel přes 30 000 vozidel za 24 hodin

naměřeny v krajském městě Ostravě a to na úsecích silnic Martinovská a Bílovecká a pak Plzeňská a Výškovická. Dá se konstatovat, že další vysoké hodnoty byly naměřeny zejména v okresních městech, a to především ve Frýdku – Místku a Opavě.

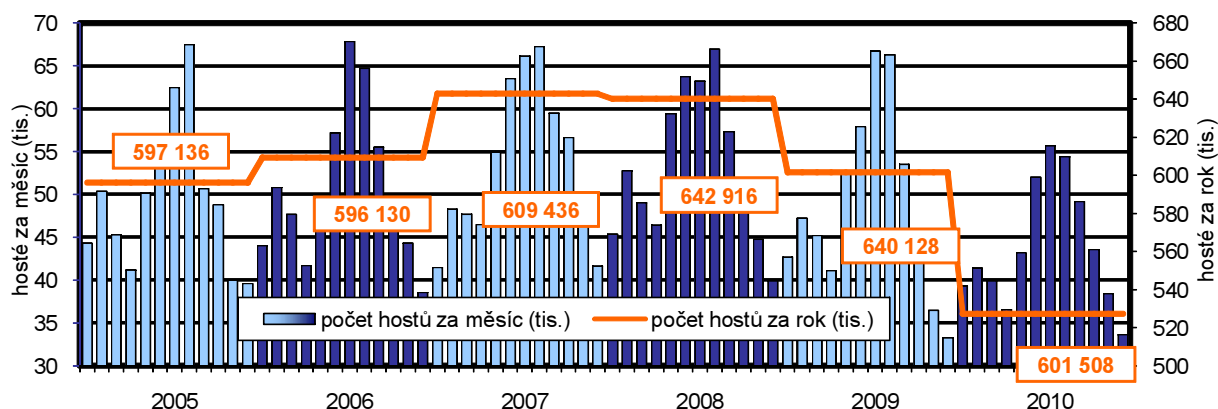
Bytová výstavba v obcích Moravskoslezského kraje v letech 2005 až 2010

Ubytovací kapacita se snížila

V roce 2010 bylo v Moravskoslezském kraji evidováno 405 hromadných ubytovacích zařízení, ve kterých bylo k dispozici 23 785 lůžek. Tato ubytovací kapacita byla menší než uváděná v předchozím roce.

Graf 24 Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních Moravskoslezského kraje

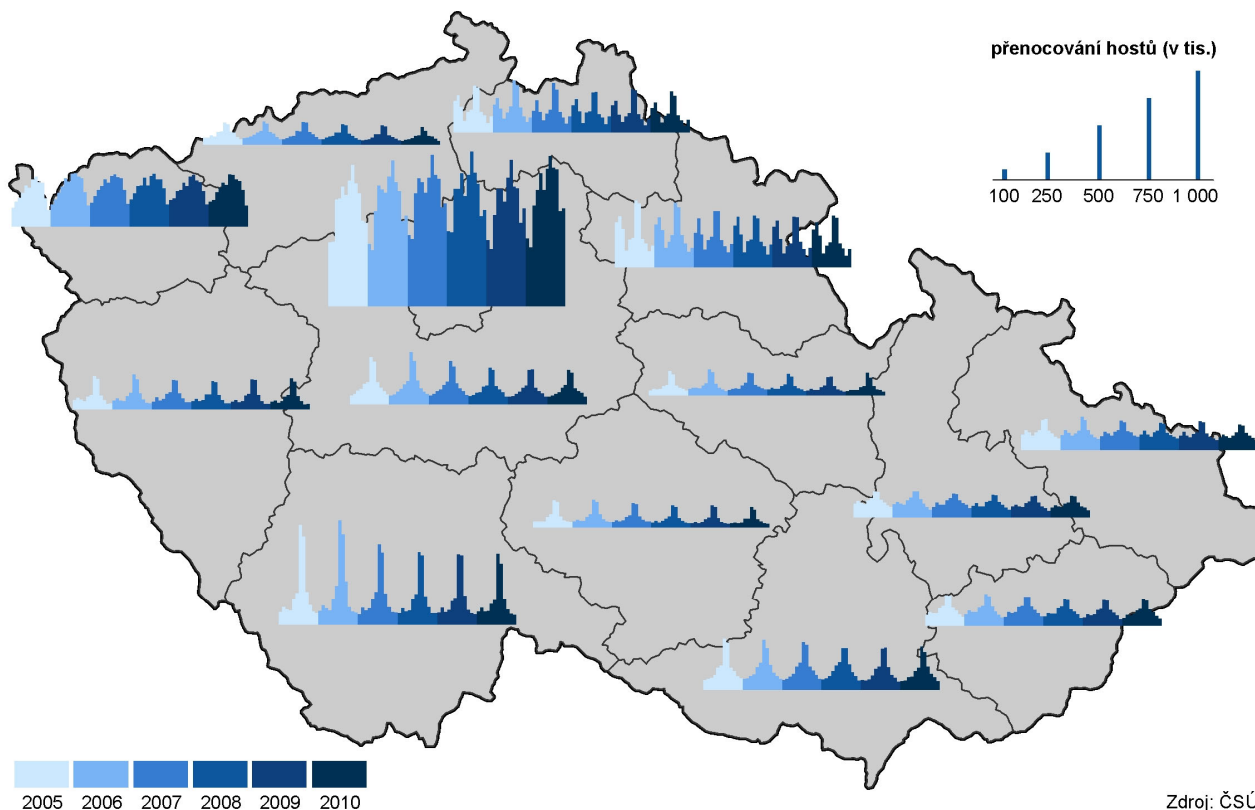

Vytiženost ubytovacích kapacit poklesla

Využití ubytovacích kapacit v roce 2010 opět meziročně pokleslo. Což lze dokumentovat na výrazném úbytku počtu hostů o 58 314 (tj. o 10,0 %). Počty zahraničních návštěvníků klesly v porovnání

s předchozím rokem o 10,6 %. V případě cizinců, především ze Slovenska, Německa a Polska, se mírně zvýšila průměrná doba pobytu. Průměrný počet přenocování byl v posledním sledovaném roce 3,3. Vyšší počet přenocování než průměrný byl zaznamenán u hostů z Řecka, ostatních evropských zemí (mimo sledovaných), Kanady, ostatních asijských zemí (kromě Číny, Izraele, Japonska a Jižní Koreje) a ostatních afrických zemí kromě Jihoafrické republiky.

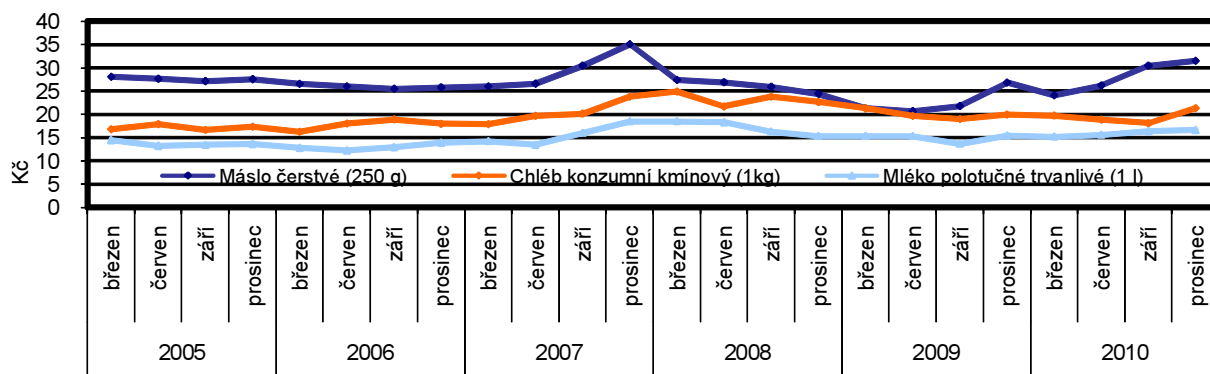
Přenocování hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2005 až 2010 (údaje za jednotlivé měsíce)

Ceny většiny potravin se v roce 2010 meziročně zvýšily

Ceny klíčových potravinářských výrobků v roce 2010 proti roku 2009 vzrostly u většiny potravin. Masné výrobky kromě vepřového masa, pekárenské výrobky, mléko a všechny mléčné produkty včetně másla podražily, a to někdy dosti významně. Ceny brambor se téměř zdvojnásobily a taktéž ceny zeleniny významně stouply. Naopak došlo k poklesu cen u ovoce, cukru a přírodních minerálních vod uhlíčitých.

Graf 25 Průměrné spotřebitelské ceny másla, chleba a mléka v Moravskoslezském kraji

Souhrnný index spotřebitelských cen není publikován podle krajů, nicméně pro dokreslení situace je možno uvést údaje za celou Českou republiku, kdy meziroční míra inflace dosáhla v prosinci 2010 hodnoty 2,3 %. Míra inflace vyjádřená přírůstkem průměrného ročního indexu spotřebitelských cen, která vyjadřuje procentní změnu průměrné cenové hladiny za 12 posledních měsíců proti průměru 12-ti předchozích měsíců činila 1,5 %.

4. Životní prostředí

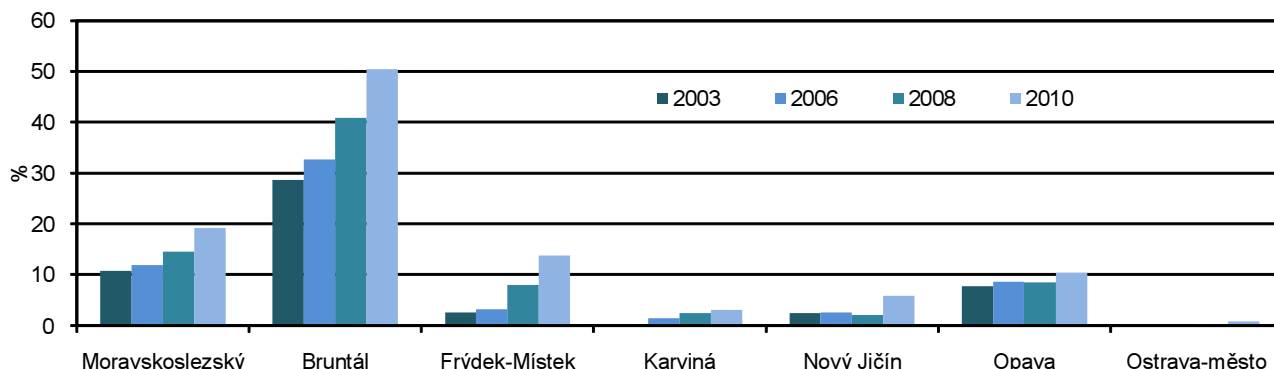
Orné půdy ubývá

Zemědělské půdy během posledních šesti let stále ubývá. Podíl orné půdy na celkové výměře k 31. 12. 2010 činil v Moravskoslezském kraji 31,7 % a snížil se tak od roku 2005 o 0,6 bodu. Nejvyšší úbytek byl v okrese Bruntál (1,0 bodu) a naopak nejnižší byl zaznamenán shodně v okresech Frýdek – Místek a Karviná (0,4 bodu). Vedle zmenšující se plochy orné půdy se projevuje též úbytek výměry zahrad a ovocných sadů. Rozšiřují se plochy trvalých travních porostů. Dochází k pozvolnému zvyšování zalesňování. Podíl zastavěných ploch, nádvorí a dopravních ploch v Moravskoslezském kraji zůstává od roku 2005 stejný, a to 6,0 % na celkové výměře. K mírnému nárůstu došlo jen v okrese Ostrava - město.

Počet ekologických zemědělců roste, celkový trend ovlivňuje situace na Bruntálsku

Přibývá ekologických zemědělců i ekologicky obhospodařované půdy. Půda v přechodném období a po splnění podmínek určitého počtu let (2 – 3 roky podle typu půdy) přechází do ekologického zemědělství. Tento trend se zřejmě již brzy zastaví. Letošní rok je patrně posledním, kdy mohou zemědělci požádat o dotace. Je velmi pravděpodobné, že v následujících letech již nebude toto agroekologické opatření otevřeno novým žadatelům. Počet ekologických zemědělců se v roce 2010 téměř zpět násobil. Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové výměře zemědělské půdy rok od roku stoupá a v roce 2010 dosáhl v Moravskoslezském kraji 19,2 %. Ekologické zemědělství je rozšířeno spíše v oblastech méně vhodných pro intenzivní zemědělské hospodaření (např. v horských a podhorských oblastech).

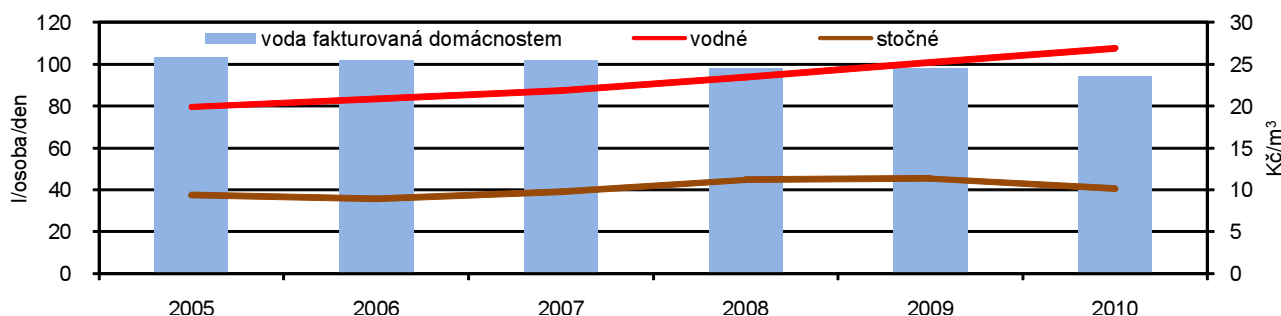
Graf 26 Podíl ekologicky obhospodařované zemědělské půdy na celkové výměře zemědělské půdy v Moravskoslezském kraji

Množství vody fakturované domácnostem klesá, vodné se zvyšuje

Podíl obyvatel v Moravskoslezském kraji v roce 2010 zásobovaných vodou z vodovodů činil 98,4 %, což je v rámci ČR druhý nejvyšší podíl hned za Hl. městem Prahou. Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele, ale představovalo v roce 2010 v Moravskoslezském kraji jen 94,3 litry na den, což bylo o 9,2 litru na den méně než v roce 2005. Současně s tím rostlo fakturované vodné.

Graf 27 Specifické množství vody fakturované domácnostem (l/osoba/den), vodné a stočné (Kč/m³) v Moravskoslezském kraji

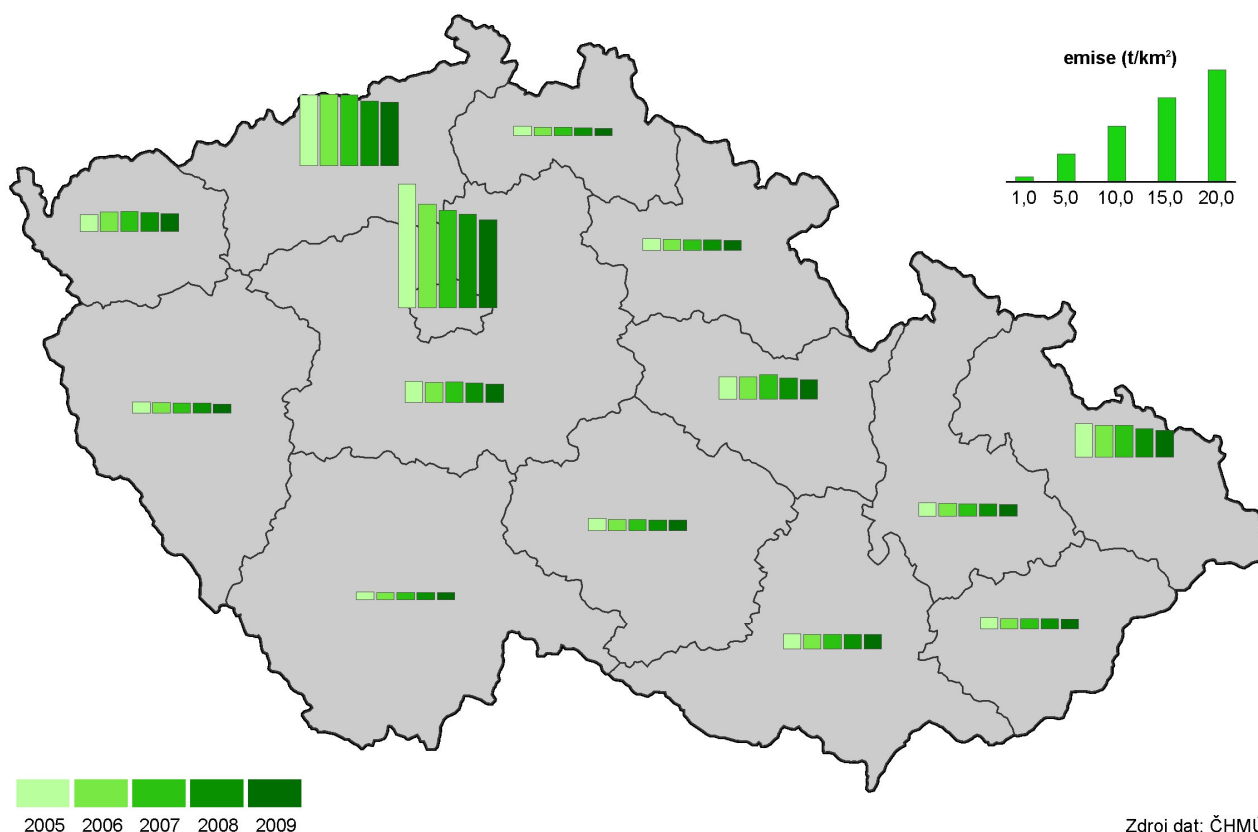
Počet obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci stagnuje

Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci byl poslední dva sledované roky v kraji stejný a to 80,8 %. Z tohoto podílu bylo 74,1% napojených na kanalizaci s koncovou ČOV. Podíl čištěných odpadních vod v průběhu sledovaného období šesti let nejdříve rostl a pak klesl na 90,6 % v roce 2010.

Emise hlavních znečišťujících látek pozvolna klesají

Emise znečišťujících látek se zjišťují u čtyř základních skupin znečišťovatelů: REZZO 1 Velké zdroje znečišťování, REZZO 2 Střední zdroje znečišťování, REZZO 3 Malé zdroje znečišťování a REZZO 4 Mobilní zdroje znečištění. V letech 2009 a 2008 (údaje roku 2010 nejsou dosud k dispozici) dochází v Moravskoslezském kraji meziročně k poklesu jak měrné emise oxidu siřičitého tak oxidu dusíku a to jak u REZZO 1 – 4 tak pak z toho u REZZO 1 i u REZZO 4. I když dochází ke snižování těchto emisí, přesto zůstává Moravskoslezský kraj v rámci ČR na nelichotivých místech - u oxidu siřičitého na předposledním místě (poslední je kraj Ústecký) a u oxidu dusíku na dvanáctém místě (13. je kraj Ústecký a 14. Hl. město Praha). Hlavními zdroji znečišťování jsou velké stacionární zdroje znečištění.

Měrné emise NO_x (REZZO 1-4) v krajích v letech 2005 až 2009

Zdroj dat: ČHMÚ

Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele stoupá

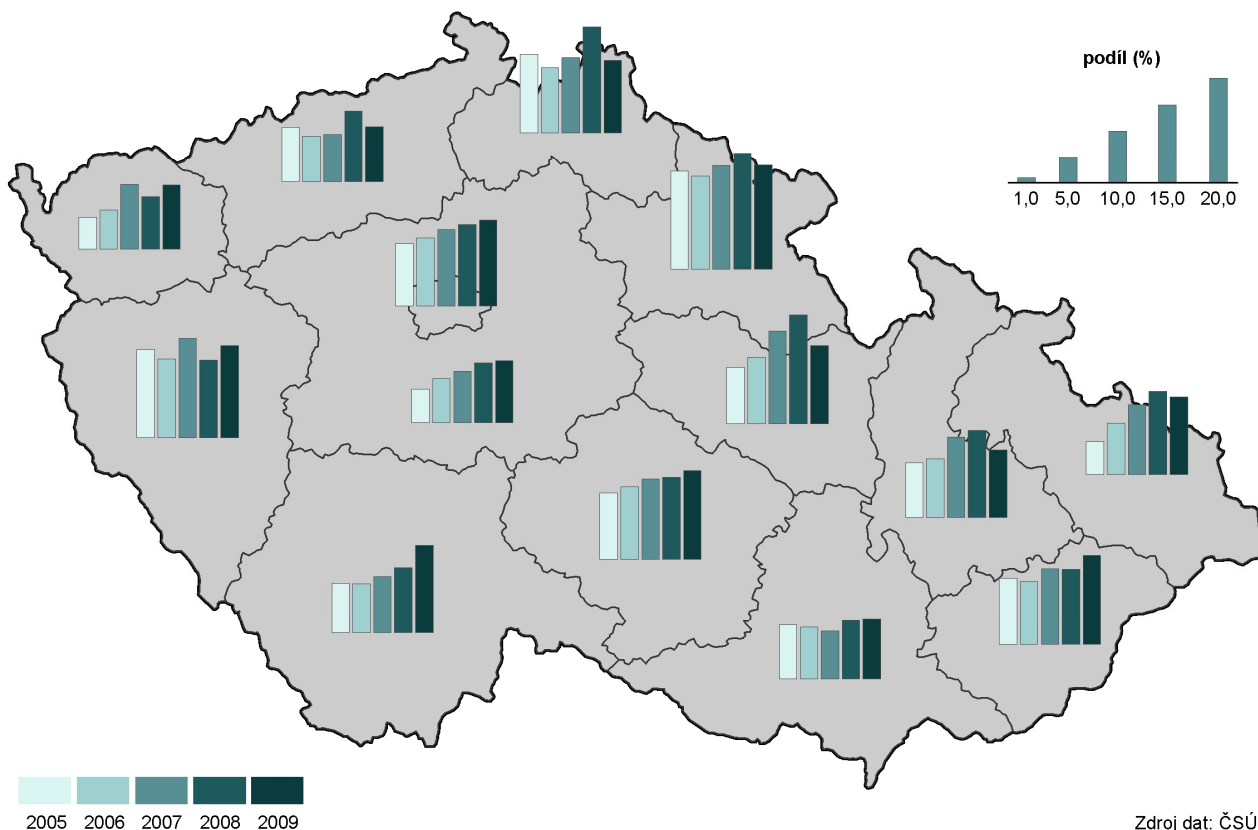
V posledních dvou sledovaných letech stoupala produkce komunálního odpadu v přepočtu na 1 obyvatele, když v roce 2009 (údaje roku 2010 nejsou dosud k dispozici) činila v Moravskoslezském kraji 324,9 kg. Tato výše byla desátá nejvyšší mezi čtrnácti kraji ČR. Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu v roce 2009 v Moravskoslezském kraji klesl proti roku 2008 o 1,1 bodu a činil 14,2 %. Tím se kraj umístil na 8. místě v ČR.

Moravskoslezský kraj je nejlepší v recyklaci a regeneraci odpadů

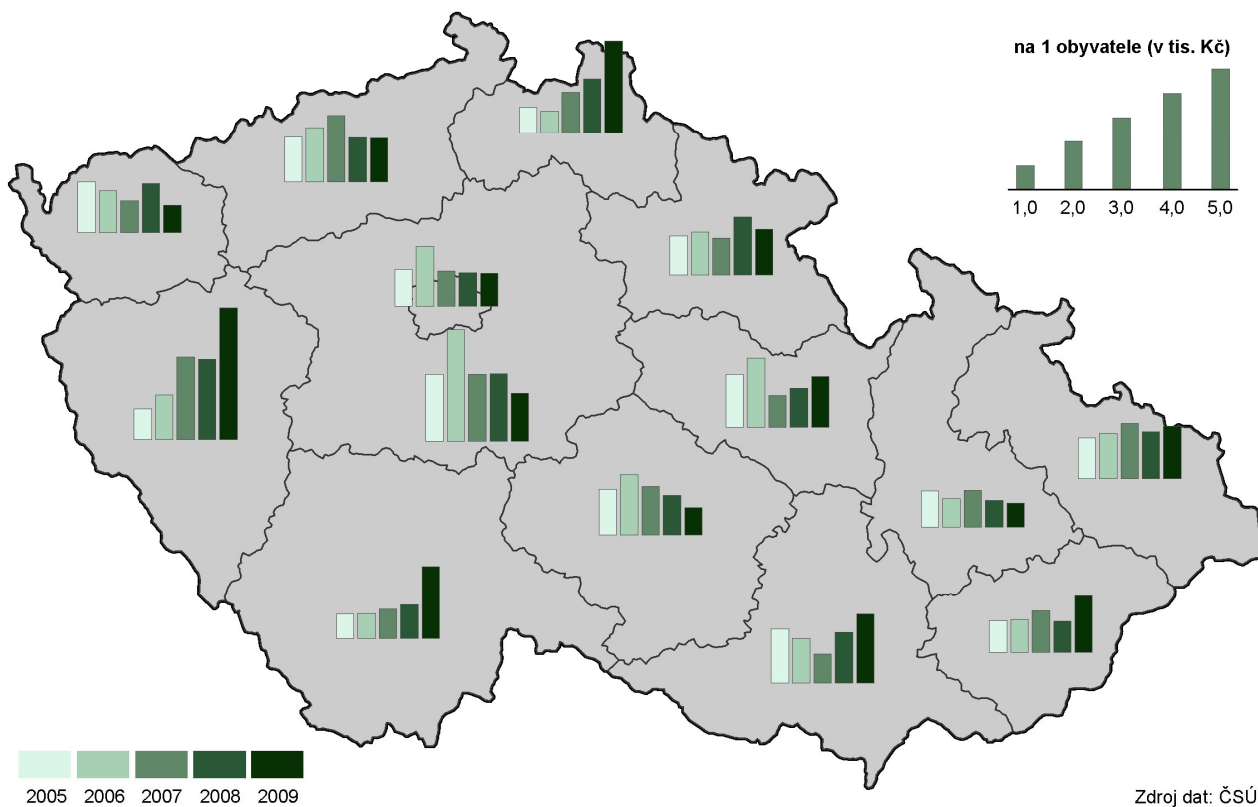
Nakládání s odpady zahrnuje veškeré odpady, se kterými bylo ve sledovaném roce nakládáno, tzn. vyprodukované podnikové i komunální, odebrané ze skladu a dovezené ze zahraničí. Podíl nebezpečných odpadů, se kterými bylo nakládáno, vzrostl v roce 2009 proti roku 2008 o 0,8 %. Recyklace a regenerace odpadů se nejvíce uplatňuje z celé ČR právě v Moravskoslezském kraji.

Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu v krajích v letech 2005 až 2009

Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2005 až 2009

Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele opět rostou

Investice na ochranu životního prostředí jsou financovány nejvíce z vlastních zdrojů a rozpočtových prostředků (ze státního rozpočtu a z rozpočtů územních), významný podíl mají též granty a dotace.

V průběhu sledovaného období pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele stoupaly do roku 2007. V roce 2008 meziročně klesly o 15,4 %, aby v roce 2009 opět stouply proti roku 2008 o 12,2 % (údaje roku 2010 nejsou dosud k dispozici). Objemem pořízených investic na ochranu životního prostředí se Moravskoslezský kraj dostal na 6. místo mezi ostatními kraji ČR.

Zvyšují se i neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí

Neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí se zvyšují v České republice i v Moravskoslezském kraji již od roku 2005. Nejvýrazněji se na neinvestičních nákladech na ochranu životního prostředí podílely náklady na nakládání s odpady a na nakládání s odpadními vodami.

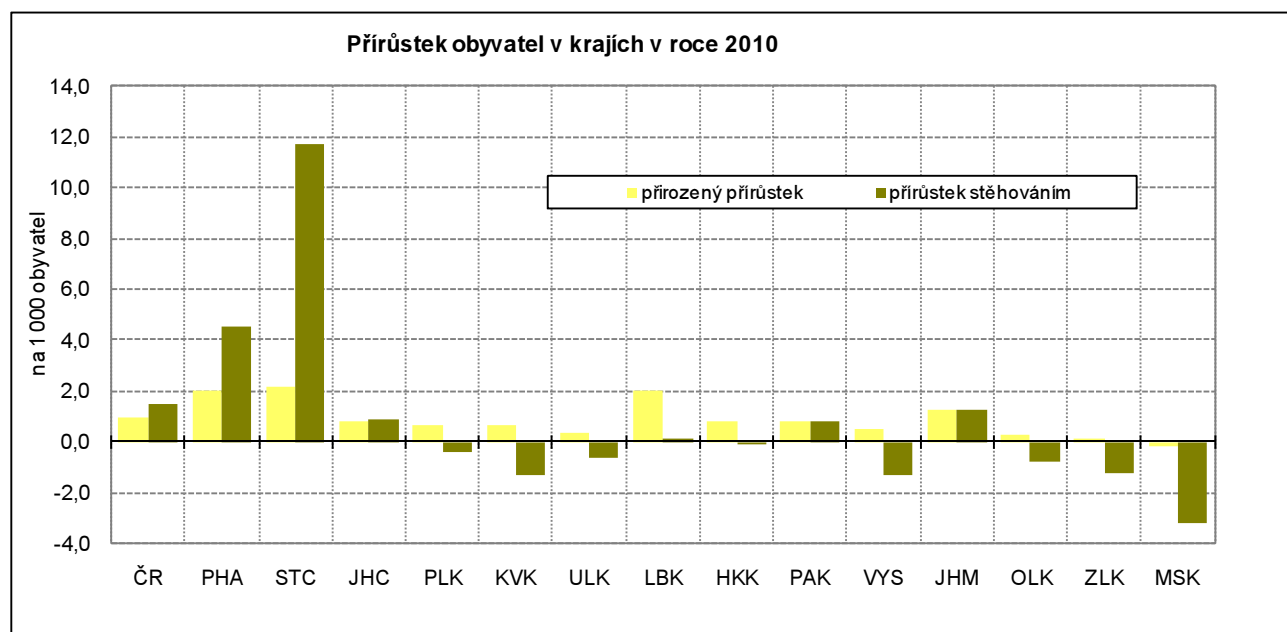

5. Mezikrajské srovnání

Do roku 2010 nevstupovaly kraje za stejných podmínek. Územní disparity se prohloubily v souvislosti se zpomalením ekonomického růstu již v roce 2008. V roce 2009, kdy se nejvýrazněji projevila ekonomická recese, meziročně poklesl HDP (ve srovnatelných cenách) ve všech krajích. Proti roku 2007 se ekonomická výkonnost nesnížila jen ve třech krajích (ve Středočeském kraji, Hl. m. Praze a v Jihomoravském kraji). Naproti tomu v Libereckém a Karlovarském kraji se dynamika HDP během dvou let snížila o více než 10 %. Dopady do sociální oblasti (růst nezaměstnanosti, růst podílu osob odcházejících do předčasného starobního důchodu, zpomalení růstu mezd) byly v roce 2010 patrné ve většině krajů.

Ve Středních Čechách a v Praze pokračoval nadprůměrný růst počtu obyvatel

Celostátní zpomalení tempa růstu počtu obyvatel, které se projevilo především v roce 2009, pokračovalo i v roce 2010, a to zejména vlivem úbytku obyvatel v moravských krajích s výjimkou Jihomoravského kraje. V těchto krajích (ale i v Karlovarském, Ústeckém a do určité míry i v Královéhradeckém kraji) byl vývoj ovlivněn především záporným saldem stěhování. Naproti tomu pokračující suburbanizace zázemí Prahy vedla k vysokému růstu počtu obyvatel Středočeského kraje; přírůstek stěhování v roce 2010 byl na úrovni roku 2009 a přirozený přírůstek zde dokonce vzrostl. Středočeský kraj tak upevnil svou vedoucí pozici v dynamice přirozeného a migračního přírůstku před Hl. městem Prahou.

Podíl cizinců se snižoval ve většině krajů i v roce 2010

Zastoupení cizinců v populaci se celostátně začalo snižovat již v roce 2009. Výjimku tvořilo Hlavní město Praha a Jihomoravský kraj, kde růst pokračoval i v roce 2009. V roce 2010 podíl cizinců nerostl v žádném kraji, ale výrazněji se snížil pouze v Plzeňském kraji.

Suburbanizace přispívá k „mládnutí“ obyvatelstva Středočeského kraje

Vysoký migrační přírůstek mladšího obyvatelstva ve Středních Čechách a v Praze vedl k tomu, že se zde v roce 2010 snížil index stárí, vyjadřující kolik osob ve věku 65 a více let připadá na 100 dětí do 14 let. Přesto má i nadále Hl. město Praha v mezikrajském srovnání nejvyšší index stárí, zatímco Středočeský kraj se řadí hned za Ústecký kraj, kde je index stárí nejnižší. Nejrychleji v uplynulých pěti letech „stárlo“ obyvatelstvo v Moravskoslezském a Zlínském kraji a na Vysočině.

Hospodářská recese snížila ve všech krajích míru zaměstnanosti obyvatelstva

Nejvýznamnější dopady ekonomické recese jsou vždy v oblasti zaměstnanosti. I když trh práce reaguje na ekonomický vývoj obvykle s mírným zpožděním, došlo již v roce 2008 v téměř polovině krajů ke snížení zaměstnanosti (celostátní průměr ještě rostl). V roce 2009 se pokles zaměstnanosti už projevil v plné šíři, míra zaměstnanosti se snížila ve všech krajích. V roce 2010 se její pokles ve všech krajích s výjimkou Prahy a Olomouckého kraje zpomalil, v pěti krajích dokonce

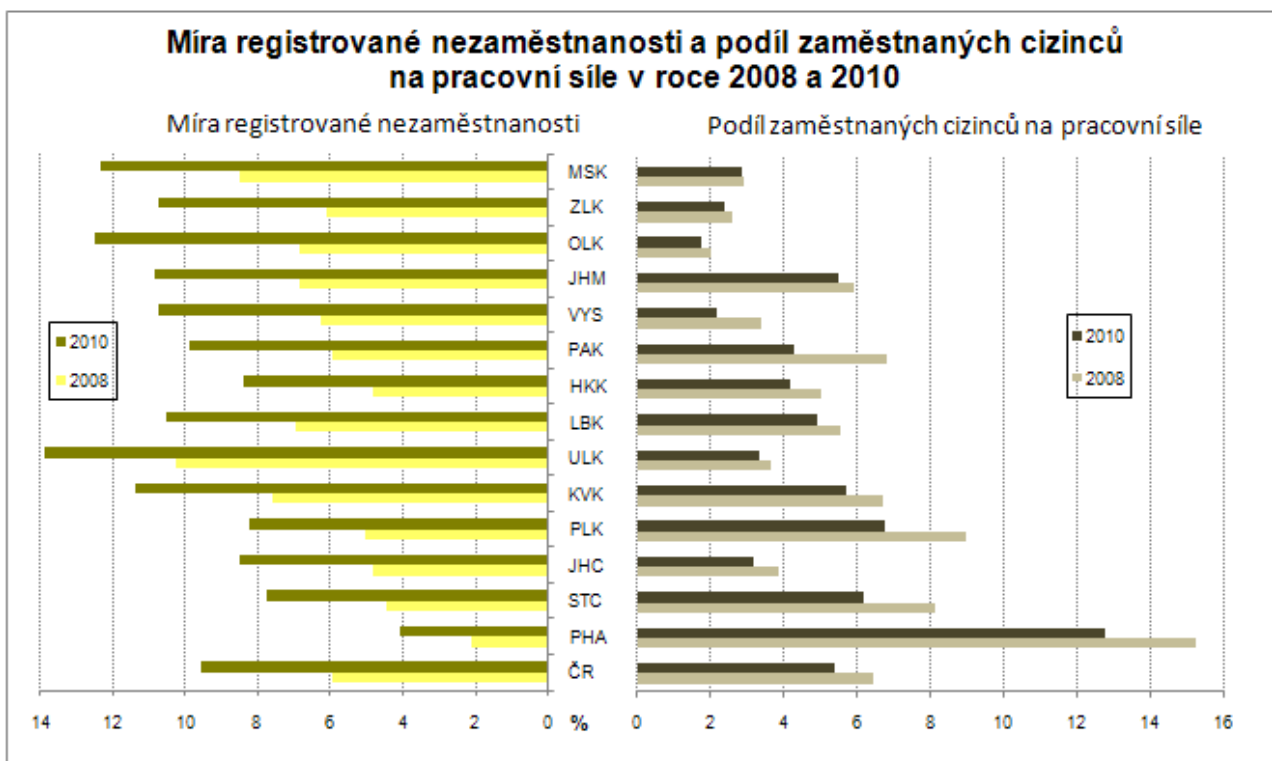
došlo ke změně trendu. Přesto v 8 krajích zůstala míra zaměstnanosti osob ve věku 20 – 64 let stále pod úrovní roku 2005, ve třech krajích (Středočeském, Ústeckem a na Vysočině) se dostala na úroveň roku 2005 a jen v krajích Moravskoslezském, Jihomoravském a Zlínském je zaměstnanost vyšší než v roce 2005.

Míra zaměstnanosti se nejvíce snížila ve Zlínském kraji

Ze souhrnného hodnocení vývoje za poslední dva roky je ale zřejmé, že nejvýraznější dopad recese na zaměstnanost byl v kraji Zlínském, kde se míra zaměstnanosti od roku 2008 snížila o 4,7 procentních bodů, k dalším „ohroženým“ krajům se snížením míry zaměstnanosti osob ve věku 20 – 64 let o více než 3 procentní body se řadí kraje Jihočeský, Olomoucký a Pardubický. Dlouhodobě nejnižší míra zaměstnanosti je v Ústeckém kraji a v moravských krajích Olomouckém, Zlínském a Moravskoslezském; naopak vysoce nadprůměrná je v Hlavním městě Praze. Vývoj míry zaměstnanosti byl ovlivňován především vývojem míry nezaměstnanosti, méně významnou roli pak zde hrály demografické faktory.

Růst nezaměstnanosti se nevyhnul ani Praze

Růst nezaměstnanosti započal již na podzim roku 2008. Ve všech krajích pak pokračoval nepříznivý trend v průběhu celého roku 2009. Rok 2010 je již provázen obnovením určité sezónní cykličnosti s náznakem zlepšování vývoje. Přesto ke konci roku 2010 byla jen ve dvou krajích (Libereckém a Zlínském) míra registrované nezaměstnanosti nižší než k 31. 12. 2009. Při relativně vysokém růstu míry nezaměstnanosti ve všech krajích zůstaly zachovány její regionální rozdíly. Mezi koncem roku 2008 a 2010 vzrostla míra nezaměstnanosti v Hlavním městě Praze na dvojnásobek, přesto je zde nezaměstnanost v ČR nejnižší. Obdobně protipól – Ústecký kraj – při zvýšení z 10,3 % na 13,9 % zůstává regionem s nejvyšší nezaměstnaností. Ani postavení ostatních krajů na pomyslném žebříčku se téměř nezměnilo. Jedinou výjimkou je Olomoucký kraj, který se vlivem silného růstu nezaměstnanosti posunul hned za nejpostiženější Ústecko.

Podíl dlouhodobě nezaměstnaných vzrostl v r. 2010 nejvíce na Olomoucku a Zlínsku

Na rozdíl od celkové nezaměstnanosti rostl celostátně rychleji než v roce 2009 podíl dlouhodobě nezaměstnaných na pracovní síle (nárůst o téměř 1 procentní bod). Nejvyšší zastoupení mají nezaměstnaní déle než 1 rok v Ústeckém a Moravskoslezském kraji, relativně nejvíce jich však v roce 2010 přibylo v Olomouckém kraji. Nejpomaleji rostl v posledních dvou letech podíl dlouhodobě nezaměstnaných v Praze – zřejmě v souvislosti s širší nabídkou volných pracovních míst i lepší kvalifikační strukturou nezaměstnaných.

Pokles počtu zaměstnaných cizinců

Pomalejší růst nezaměstnanosti byl částečně umožněn snižováním podílu zaměstnávaných cizinců. Jejich podíl na pracovní síle poklesl oproti roku 2008 ve všech krajích. Nejpomaleji klesal podíl cizinců na pracovní síle v Moravskoslezském, Zlínském a Olomouckém kraji, které se ovšem řadí ke krajům s nejnižším podílem zaměstnávaných cizinců.

Změny v zaměstnávání cizinců se koncentrovaly téměř v plné míře na osoby mimo státy Evropské unie. Zatímco evidence zahrnovala ke konci roku 2008 celkem 205 tisíc zaměstnanců ze států mimo EU, pak k 31. 12. 2010 jich bylo již o 60 tisíc méně. Naopak ze zemí EU téměř 6 tisíc zaměstnaných osob za uvedené období přibylo.

Velké územní rozdíly v nástupu a intenzitě projevů recese

Ekonomická recese nenastoupila ve všech krajích ve stejnou dobu. V závislosti na odvětvové struktuře hospodářství v kraji, zejména struktuře průmyslu, a na podílu vyvážené produkce se začal hospodářský pokles projevovat v meziročním růstu nezaměstnanosti již ve 4. čtvrtletí 2008 v pěti krajích, v ostatních krajích a celostátně až v 1. čtvrtletí 2009. Zatímco období nástupu meziročního růstu nezaměstnanosti se mezi kraji nelišilo o více než jedno čtvrtletí, byla změna trendu rozložena na celý rok – od 3. čtvrtletí 2010 (ve čtyřech krajích – Libereckém, Vysočině, Královéhradeckém a Moravskoslezském) po 2. čtvrtletí 2011, kdy jako poslední region zaznamenaly pozitivní změnu trendu Hlavní město Praha a Středočeský kraj. Mírnější projev recese se projevil v Jihomoravském kraji dočasným zlepšením pozice tohoto kraje v mezikrajském srovnání míry nezaměstnanosti, naproti tomu pozice Olomouckého kraje se v období recese zhoršila a nezlepšila se ani na počátku roku 2011. V Karlovarském a Libereckém kraji byla největší odchylka (v absolutní hodnotě) míry nezaměstnanosti od republikového průměru ve 2. čtvrtletí 2009, v Pardubickém, Jihomoravském, Olomouckém, Zlínském kraji a na Vysočině v 1. čtvrtletí 2010 a v ostatních krajích byla odchylka od průměru ČR v období hospodářské recese menší než před ní.

Nejvíce nových příjemců předčasných starobních důchodů bylo v roce 2009

Obtížné uplatňování osob starších 50 let na trhu práce vede dlouhodobě k vysokému počtu žadatelů o odchod do předčasného důchodu. Z údajů o tzv. „sólo“ starobních důchodech (tedy důchodech bez souběhu s vdovským a vdoveckým důchodem) za Českou republiku vyplývá, že nejvyšší počet nových příjemců předčasných důchodů byl v roce 2009; v tomto roce se předčasné důchody na nově vyplácených starobních důchodech podílely z 36 %. Na rozdíl od předešlých dvou let a roku 2010 odcházely v letech 2008 – 2009 z celostátního pohledu výrazně častěji do předčasného důchodu ženy. V roce 2010 poklesl podíl nově odcházejících žen do předčasného důchodu na úroveň blízkou se hodnotám před hospodářským poklesem.

Nejčastěji se do předčasného důchodu odchází na Vysočině

Podíl všech příjemců předčasných důchodů (tj. včetně stávajících, podle stavu v prosinci) představoval zhruba pětinu starobních důchodců a rostl v období 2005 – 2008 ročně o 1 procentní bod. V roce 2009 dynamika vzrostla na 1,5 procentního bodu a v roce 2010 došlo ke zpomalení růstu na 1,2 procentního bodu. Nadprůměrný růst podílu příjemců předčasných důchodů z celkového počtu příjemců starobních důchodů byl v roce 2010 registrován v 8 krajích, nejvíce v Olomouckém kraji a na Vysočině. Nejpomaleji přibývá předčasných důchodů v Hlavním městě Praze, kde jejich zastoupení jen mírně přesahuje polovinu republikového průměru. Naproti tomu je na Vysočině průměr ČR překročen téměř o jednu třetinu (a také v tomto kraji zhruba každý

třetí příjemce „sólo“ starobního důchodu pobírá předčasný starobní důchod). Z hlediska pohlaví je vyšší podíl předčasných starobních důchodů u žen ve všech krajích s výjimkou Jihomoravského a Olomouckého.

Územní disparity příjmů domácností se v roce 2009 zmenšily

Růst příjmů domácností se zastavil v roce 2008. Čistý disponibilní důchod domácností připadající na 1 obyvatele kraje poklesl v roce 2009 (poslední dostupný údaj) v 11 krajích, nejvíce v Hlavním městě Praze, kde však nadále zůstává mezi kraji nejvyšší. Disponibilní příjmy na obyvatele rostly pouze v krajích s nejnižší úrovní příjmů, tedy v Ústeckém, Karlovarském a Libereckém kraji. Jako jednu z příčin tohoto vývoje lze spatřovat růst sociálních příjmů.

Úroveň mezd, vyjádřená mzdovým mediánem, v roce 2010 ve většině krajů mírně rostla

Relativně vysoký růst mezd se zastavil v roce 2009; v šesti krajích mzdy dokonce poklesly. Při celkovém meziročním snížení objemu vyplacených mzdových prostředků (v celé republice o více než 20 mld. Kč) vycházel růst průměrných mezd z posunu ve struktuře zaměstnanosti. Ten souvisel především s propouštěním zaměstnanců s nižšími mzdami a poklesem nemocnosti. Oživení ekonomiky bylo v roce 2010 provázeno růstem mzdového mediánu ve všech krajích s výjimkou Pardubického (pokles o 0,5 %) a Hlavního města Prahy (stagnace). Určitou dynamiku růstu mezd si po oba poslední roky udržel pouze Ústecký a Jihomoravský kraj. Ve všech krajích byl v roce 2010 překročen mzdový medián z roku 2008, nejvíce v Jihomoravském kraji, a to o 4 procenta. Rozpětí mezi mzdovým mediánem v kraji s nejvyšší a nejnižší úrovní mezd (Hlavní město Praha a Karlovarský kraj) se zvětšovalo jak před obdobím hospodářské recese, tak i v jeho průběhu. Na Karlovarsku jsou nyní mzdy o 30 % nižší než v Praze.

HDP na obyvatele rostl v roce 2009 pouze v Praze

Zpomalení růstu HDP se začalo ve většině krajů projevovat již v roce 2008 vlivem nižší poptávky po průmyslové produkci. V roce 2009 se kumuloval pokles průmyslové produkce ve všech krajích s výjimkou Hlavního města Prahy se snížením stavební výroby (objem provedených stavebních prací poklesl v 10 krajích) i nižší zemědělskou produkcí ve všech krajích. Relativně nejvyšší pokles HDP na obyvatele (v běžných cenách) byl v roce 2009 zaznamenán v Moravskoslezském a Libereckém kraji. HDP stagnoval v Jihočeském kraji a vzrostl pouze v Hlavním městě Praze (o 0,6 %). K nepatrnému poklesu došlo ještě v Plzeňském kraji, avšak ten patřil mezi tři kraje, kde se HDP snižoval již v roce 2008.

Pokles tvorby hrubého fixního kapitálu byl v roce 2009 rychlejší než pokles HDP

Hospodářské problémy byly provázeny sníženou mírou investování. Zatímco v roce 2007 více než čtvrtina (25,2 %) HDP směřována do tvorby hrubého fixního kapitálu (THFK), v roce 2008 poklesl tento podíl na 23,9 % a v roce 2009 na 22,5 %. Snížení podílu THFK na HDP zaznamenalo v roce 2008 celkem 10 krajů, v roce 2009 k němu došlo v 8 případech. Snížení míry investic v obou letech zaznamenaly 4 kraje (Hlavní město Praha, Jihočeský, Jihomoravský a Zlínský kraj).

Zemědělská produkce poklesla v roce 2009 pod úroveň let 2007 a 2008 ve všech krajích

Snížení zemědělské produkce se v roce 2009 nevyhnulo žádnému kraji, přitom v 11 krajích byla produkce na hektar zemědělské půdy nejnižší za posledních 5 let. Došlo ke kombinaci nižší rostlinné produkce vlivem podprůměrné sklizně za současného poklesu živočišné produkce, hlavně mléka a masa. O více než pětinu poklesla meziročně zemědělská produkce (v přepočtu na ha) v Karlovarském a Ústeckém kraji, nejmenší pokles (15,1 %) zaznamenal Pardubický kraj. Nejnižší produkce na hektar obhospodařované půdy zůstává dlouhodobě v Karlovarském a Libereckém kraji.

Nejrychlejší oživení průmyslu ve Středočeském, Pardubickém a Moravskoslezském kraji

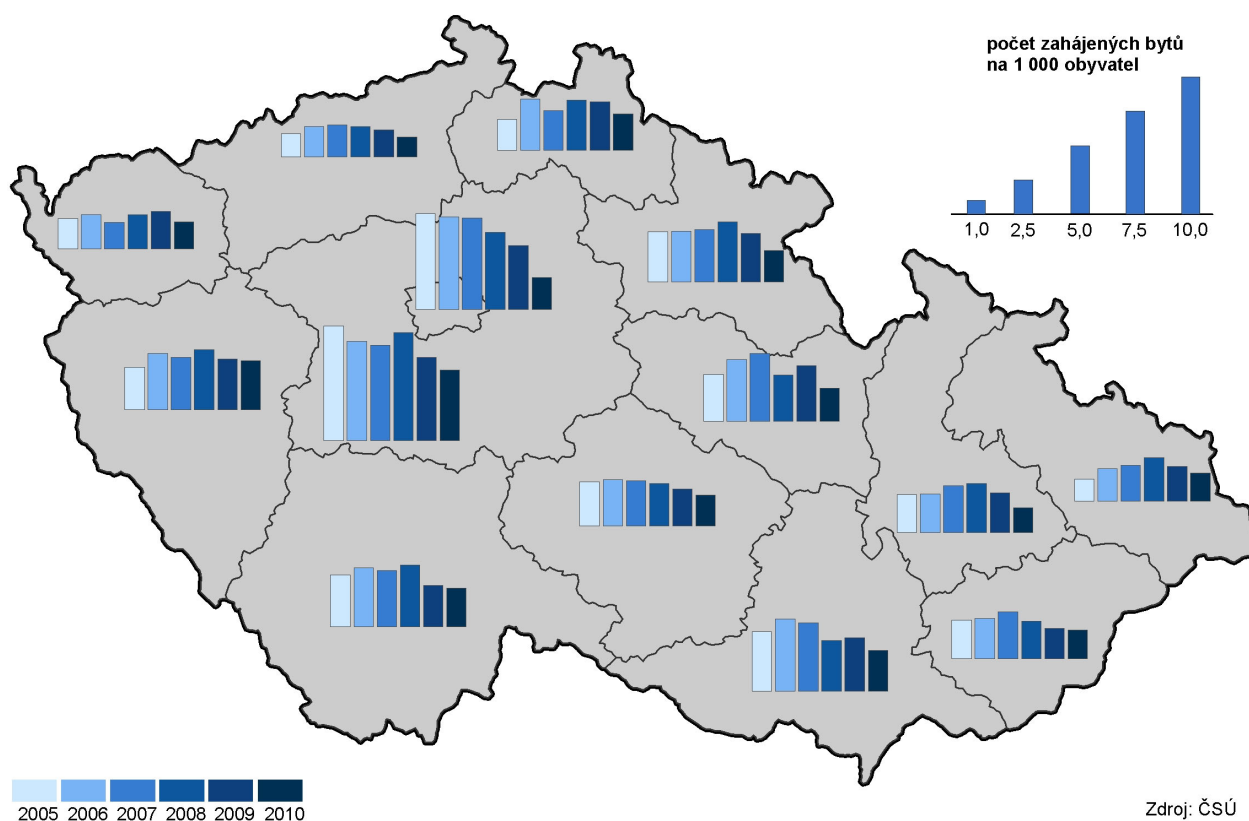
Oživení průmyslu v roce 2010 ve většině krajů ČR lze doložit růstem tržeb za prodej průmyslových výrobků. Výjimku tvořilo Hlavní město Praha, Olomoucký a Jihočeský kraj. V Jižních Čechách a na Olomoucku klesaly tržby pomaleji než v roce 2009. Zatímco v Praze byl první meziroční pokles tržeb v průmyslu zaznamenán až v roce 2010,

ve všech ostatních krajích klesaly tržby již v roce 2009. Nad úroveň roku 2008 se dostaly v roce 2010 tržby pouze v průmyslových podnicích Středočeského, Pardubického, Moravskoslezského kraje a Hlavního města Prahy, tedy zejména v krajích s vysokým podílem výroby dopravních prostředků a elektroniky a zároveň s vysokým podílem vývozu. Meziroční zvýšení vývozu (zboží nejen průmyslového) v Pardubickém kraji o třetinu a ve Středočeském kraji o sedminu vedlo k tomu, že byl Plzeňský kraj odsunut až na 3. místo v objemu vývozu na 1 obyvatele kraje.

Na území Středočeského kraje v roce 2010 poklesl objem stavebních prací o více než čtvrtinu

Stavební aktivita poklesla v roce 2010 na území všech krajů, přitom v roce 2009 se snížil objem stavebních prací v 10 krajích. Největší meziroční pokles byl v roce 2010 zaznamenán ve Středočeském kraji. Dlouhodobě je nízký objem stavebních prací lokalizován do Libereckého, Královéhradeckého a Pardubického kraje. Do roku 2009 se k nim řadil i Zlínský kraj, avšak vysoká rozestavěnost vedla k tomu, že se zde objem stavebních prací snižoval pomaleji než v ostatních krajích (pokles o méně než 1 % při celostátním poklesu o 12,2 %). Objemem stavebních prací na obyvatele se tento kraj posunul v mezikrajském srovnání z předposledního na 8. místo. Pokles intenzity výstavby se nevyhnul ani Hlavnímu městu Praze. Jestliže v roce 2005 zde činil objem stavebních prací na obyvatele 216 % republikového průměru, v roce 2010 to bylo „jen“ 180 %. Naproti tomu na obyvatele Vysočiny byly „prostavěny“ jen dvě třetiny průměru ČR.

Zahájená bytová výstavba v krajích ČR v letech 2005 až 2010

Zdroj: ČSÚ

Intenzita zahajování výstavby bytů poklesla v roce 2010 v Hl. m. Praze pod republikový průměr

Bytová výstavba, zejména zahajování výstavby nových bytů, je velmi těsně spojena s hospodářským vývojem, a to především v ekonomických centrech a jejich zázemí. Zatímco výstavba největšího počtu nových bytů v ČR v uplynulých 20 letech začala v roce 2007 (v přepočtu na 1 000 obyvatel již o rok dříve), v Praze a Středočeském kraji vrcholilo zahajování výstavby bytů již v roce 2005. Naproti tomu v 6 krajích bylo nejvíce bytů zahájeno v roce 2008 a v Karlovarském

Více ubytovaných cizinců v Praze vedlo v roce 2010 k růstu počtu hostů v celé ČR

kraji dokonce až v roce 2009. Jde však o kraj, kde je intenzita bytové výstavby dlouhodobě jedna z nejnižších (po Ústeckém kraji).

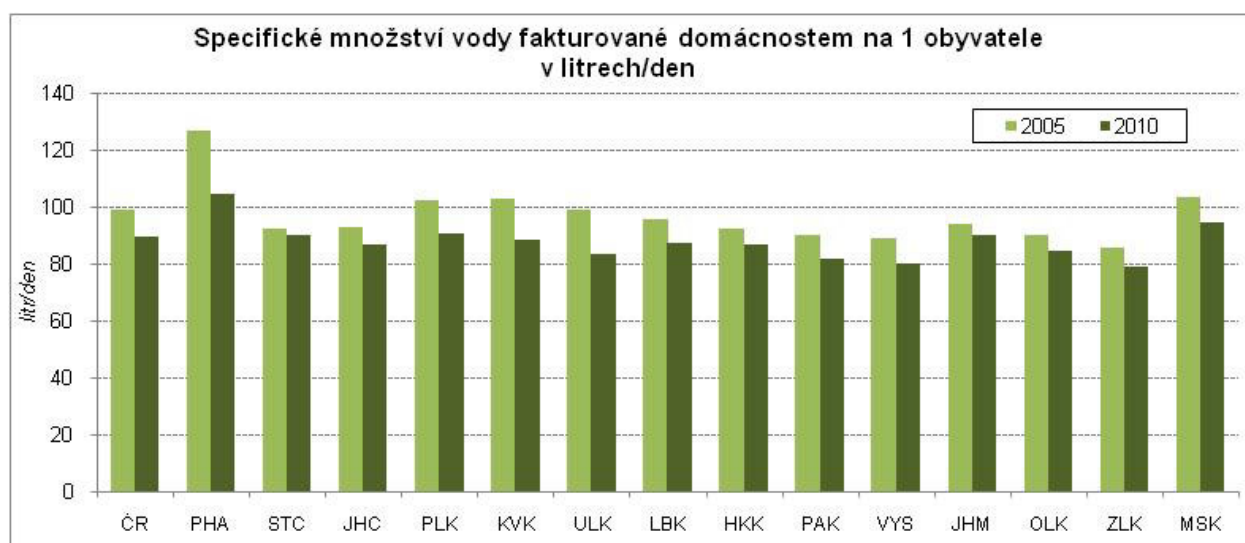
Oživení hospodářství se v roce 2010 projevilo i v oblasti cestovního ruchu. Po dvouletém úbytku počtu hostů hromadných ubytovacích zařízení se jejich počet v uplynulém roce meziročně zvýšil o 1,9 %, což pokrylo předchozí pokles počtu hostů pouze z jedné čtvrtiny. Rozhodující vliv na růst počtu hostů mělo zvýšení počtu ubytovaných cizinců v hlavním městě. Praha si tak upevnila dominantní postavení; v roce 2010 zde nocovalo 39 % všech hostů hromadných ubytovacích zařízení v ČR, přitom u cizinců byl tento podíl dokonce 65 %. Naproti tomu se od roku 2005 snižuje počet hostů ve Středočeském kraji a od roku 2007 v Jihočeském, Ústeckém, Libereckém a Královéhradeckém kraji.

Dopad snížení produkce na životní prostředí, především na snižování emisí

Pozitivní vývoj v letech 2008 a 2009 v oblasti emisí souvisí s poklesem průmyslové výroby včetně výroby elektřiny z hnědého uhlí. Na pokles produkce oxidů dusíku mimo to působilo i snižování intenzity dopravy. Zatímco ke snížení měrných emisí oxidů dusíku (NOx) došlo v roce 2009 ve všech krajích, měrné emise oxidu siřičitého (SO2) vzrostly v témže roce ve čtyřech krajích, zejména v Ústeckém a Plzeňském. Tím se zhoršila pozice Plzeňského kraje při mezikrajském srovnání (ve prospěch Královéhradeckého kraje). Jiné změny postavení krajů v období recese nenastaly. Nejpříznivější situace z hlediska emisí SO2 zůstává na Vysočině a v Jihomoravském kraji, emisí NOx v Jihočeském a Libereckém kraji. Naproti tomu nejkritičtější situace z hlediska emisí SO2 trvá v Ústeckém a Moravskoslezském kraji, z hlediska emisí NOx pak v Hlavním městě Praze a v Ústeckém kraji.

Karlovarský a Jihočeský kraj produkují nejméně komunálního odpadu na 1 obyvatele

Na rozdíl od snížení produkce podnikového odpadu v roce 2009 v souvislosti s poklesem průmyslové a stavební výroby se v letech 2008 a 2009 produkce komunálního odpadu zvyšovala. V šesti krajích tento růst probíhal po oba roky. Relativně největšími producenty komunálního odpadu (v přepočtu na obyvatele) jsou Středočeský kraj a Vysočina, tedy území s rozdrobenou sídelní strukturou a nižším podílem městského obyvatelstva. Nejnižší objem komunálního odpadu na obyvatele byl v roce 2009 zjištěn v Královéhradeckém kraji, tedy kraji s dlouhodobě nejvyšším podílem odděleně sbíraných složek komunálního odpadu. Naproti tomu Karlovarský, Ústecký a Středočeský kraj mají podíl separovaného odpadu dlouhodobě podprůměrný, od roku 2007 se k nim přidal i Jihomoravský kraj. Na celkovém snížení podílu odděleně sbíraných složek komunálního odpadu se v roce 2009 podílely především Pardubický a Liberecký kraj.

Zvyšování cen vodného přispívá k poklesu spotřeby vody v domácnostech

Obdobně jako se od roku 2008 snižuje celkové množství fakturované vody dodané z vodovodů pro veřejnou potřebu, klesá i spotřeba vody v domácnostech. Ekonomické tlaky (růst ceny vodného a stočného) vedly k tomu, že byl meziroční pokles specifického množství vody fakturované domácnostem v roce 2010 zaznamenán ve všech krajích s výjimkou Středočeského. V tomto kraji klesala v posledních pěti letech spotřeba vody nejméně. Tento jev může být mimo jiné i projevem suburbanizace. Zatímco ještě v roce 2006 byla ve Středočeském kraji spotřeba vody na obyvatele 9 % pod republikovým průměrem, v roce 2010 byla zde již spotřeba nadprůměrná. I při výrazném snížení specifického množství vody fakturované domácnostem v Hlavním městě Praze (o 8,5 % v roce 2010) má metropole mezi kraji nejvyšší spotřeba vody v domácnostech, průměr ČR na obyvatele je zde překročen o 17 %. Naproti tomu nejnižší spotřeba vody mají domácnosti ve Zlínském kraji a na Vysočině.

Investice na ochranu životního prostředí od roku 2007 směřují zejména do Plzeňského kraje

Celkové výdaje na ochranu životního prostředí se v roce 2009 zvýšily jen nepatrně, přitom rychlejší růst investičních výdajů byl na úkor poklesu neinvestičních nákladů. Více prostředků bylo vynaloženo na budování čistíren odpadních vod, postupně se snižuje objem prostředků vynakládaných na ochranu ovzduší. V přepočtu na obyvatele se nejvíce v letech 2007 – 2009 investovalo do životního prostředí v Plzeňském kraji; v roce 2009 též v Libereckém a Jihočeském kraji. Tyto tři kraje přitom měly v roce 2005 mezi kraji nejnižší objem investovaných prostředků do životního prostředí. Za území s dlouhodobě nižším objemem investic do životního prostředí lze považovat Olomoucký kraj, kde se v přepočtu na obyvatele v roce 2009 investovalo necelých 45 % republikového průměru.

Tabulková příloha

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Přízeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Přirozený přírůstek na 1 000 obyvatel (‰)															
2005	-0,6	-0,6	-0,6	-0,4	-0,7	0,1	-0,3	0,1	-0,6	-0,5	-0,5	-0,8	-0,5	-1,0	-0,7
2006	0,1	0,2	0,6	0,3	-0,2	0,7	0,3	0,8	-0,4	0,2	0,7	-0,1	0,2	-0,5	-0,2
2007	1,0	0,8	1,7	1,1	0,8	1,7	1,2	1,7	1,0	1,1	1,0	0,5	0,7	0,3	0,6
2008	1,4	1,7	2,5	1,3	1,1	1,7	1,5	2,1	1,3	1,3	1,5	1,7	1,1	0,4	0,3
2009	1,0	1,7	2,0	0,9	1,0	0,9	0,9	2,0	0,6	1,2	0,7	1,4	0,7	-0,1	-0,0
2010	1,0	2,0	2,2	0,8	0,7	0,7	0,4	2,0	0,8	0,8	0,5	1,3	0,3	0,1	-0,2
Přírůstek stěhováním na 1 000 obyvatel (‰)															
2005	3,5	10,0	12,8	3,7	4,2	-1,1	1,5	3,3	2,5	2,0	1,8	0,9	0,1	0,1	-1,3
2006	3,4	5,3	14,1	3,2	5,7	0,3	-0,2	3,3	2,7	3,2	1,1	2,1	0,9	0,0	-1,0
2007	8,1	19,2	20,6	4,1	10,9	7,6	8,4	5,6	3,7	6,0	3,0	6,5	2,2	1,3	-0,1
2008	6,9	15,5	21,3	3,6	14,0	1,3	4,2	5,6	2,9	6,1	1,9	4,1	-0,5	0,6	-0,1
2009	2,7	11,0	11,6	1,2	2,9	-3,4	-0,5	1,8	-0,8	1,0	-1,5	2,6	-0,8	-0,6	-2,3
2010	1,5	4,5	11,7	0,9	-0,4	-1,3	-0,6	0,1	-0,1	0,8	-1,3	1,3	-0,8	-1,2	-3,2
Živě narození mimo manželství (%)															
2005	31,7	28,0	29,0	29,4	32,4	49,4	48,0	37,9	30,4	27,8	22,7	26,4	31,2	21,5	36,5
2006	33,3	30,0	29,7	33,0	34,0	51,1	48,3	38,1	31,8	30,0	24,9	27,8	33,4	23,5	38,1
2007	34,5	30,8	31,3	33,1	35,1	51,0	49,6	40,2	35,0	30,0	25,2	28,8	34,5	25,8	39,4
2008	36,3	32,6	33,2	35,6	37,3	53,9	50,2	40,3	35,9	32,6	29,0	30,6	36,7	27,9	41,7
2009	38,8	33,7	34,5	38,0	40,9	55,1	53,6	44,6	38,8	35,7	32,1	33,8	39,5	30,5	44,2
2010	40,3	35,3	36,9	40,4	41,7	58,5	54,4	45,5	40,8	38,1	33,7	35,8	39,9	31,9	44,2
Index stáří (65 a více let / 0-14 let) (%)															
2005	97,0	126,9	94,5	94,5	102,9	84,9	80,2	85,8	100,3	95,1	93,6	102,4	96,5	99,4	88,6
2006	100,2	128,8	95,5	97,7	105,5	88,4	83,0	89,0	103,7	98,1	97,4	106,1	100,3	103,7	93,5
2007	102,4	129,4	95,3	100,2	107,3	90,9	85,0	91,2	106,1	100,6	100,6	108,9	103,5	107,2	97,2
2008	105,1	130,0	95,6	103,2	110,1	93,7	87,6	94,1	109,6	103,7	104,5	112,3	107,1	110,8	101,2
2009	107,0	129,5	95,4	105,5	112,3	96,3	90,0	96,0	111,7	106,2	107,5	114,2	109,4	113,6	104,3
2010	107,8	127,6	94,8	106,8	113,4	98,1	91,2	97,1	113,4	107,1	109,6	114,8	110,3	115,7	105,8
Naděje dožití mužů při narození (roky) - dvouleté průměry															
2005	72,7	74,7	72,4	73,1	72,9	71,9	70,8	72,7	73,7	73,2	73,6	73,0	73,0	72,0	71,3
2006	73,2	75,2	73,0	73,7	73,4	72,3	71,2	73,0	74,4	73,4	73,9	73,2	73,2	72,6	71,9
2007	73,6	75,6	73,4	74,2	74,0	72,6	71,4	73,1	74,8	73,8	74,4	73,5	73,3	73,3	72,3
2008	73,8	75,9	73,8	74,3	74,4	72,8	71,7	73,3	75,0	74,2	74,5	74,1	73,5	73,4	72,3
2009	74,1	76,2	74,0	74,5	74,5	72,7	72,0	73,9	75,1	74,7	74,8	74,5	73,9	73,4	72,4
2010	74,3	76,3	74,3	74,8	74,9	72,7	72,3	74,4	75,2	74,8	75,1	74,7	74,0	73,5	72,6
Naděje dožití žen při narození (roky) - dvouleté průměry															
2005	79,1	80,0	78,6	79,3	78,9	78,1	77,3	78,9	79,9	79,5	79,5	79,7	79,5	79,7	78,5
2006	79,4	80,4	79,0	79,5	79,1	78,4	77,5	79,5	80,1	79,7	80,0	79,9	79,7	79,7	78,8
2007	79,8	80,7	79,6	79,9	79,6	78,8	78,1	79,4	80,0	79,5	81,1	80,3	79,9	80,2	79,3
2008	80,0	80,8	79,8	80,0	80,2	79,0	78,5	79,8	80,4	80,0	81,1	80,6	79,9	80,4	79,4
2009	80,1	80,8	79,9	80,1	80,2	79,1	78,5	80,1	80,6	80,5	81,0	80,8	80,0	80,5	79,4
2010	80,4	81,2	80,2	80,4	80,1	79,3	78,6	80,1	80,8	80,5	81,1	81,1	80,3	80,9	79,7
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2005	2,7	7,6	3,0	1,7	2,4	4,7	2,7	2,7	2,1	1,3	1,2	2,1	1,2	1,0	1,5
2006	3,1	8,7	3,6	2,0	2,8	5,3	3,2	3,1	2,4	1,5	1,4	2,5	1,3	1,1	1,6
2007	3,8	10,6	4,2	2,4	3,7	6,3	4,0	3,5	2,8	2,1	1,7	2,9	1,6	1,3	1,8
2008	4,2	11,5	4,9	2,6	4,9	6,6	4,2	4,0	3,0	2,4	1,9	3,1	1,5	1,4	2,0
2009	4,1	11,9	4,7	2,4	4,8	6,4	3,8	3,9	2,7	2,3	1,7	3,2	1,5	1,4	1,9
2010 ¹⁾	4,0	11,8	4,6	2,4	4,4	6,4	3,7	3,8	2,7	2,3	1,6	3,1	1,5	1,4	1,8

¹⁾ předběžné údaje

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Píseňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Míra zaměstnanosti osob ve věku 20-64 let (%)															
2005	70,7	76,9	72,8	73,4	74,6	71,2	65,6	71,0	72,2	71,8	71,0	69,8	67,9	68,2	65,1
2006	71,2	77,2	73,5	73,4	73,8	70,6	66,2	69,6	73,3	72,3	72,7	69,2	69,6	71,0	65,4
2007	72,0	76,9	74,0	74,7	73,8	71,9	66,4	69,4	73,7	72,8	74,1	71,0	70,3	72,7	67,2
2008	72,4	76,6	74,6	75,0	74,8	71,4	67,2	68,8	73,1	73,3	73,7	71,0	70,1	73,3	69,1
2009	70,9	76,5	73,4	73,3	72,1	69,3	65,9	67,5	69,9	71,1	71,4	69,9	70,0	70,0	67,8
2010	70,4	76,0	72,8	71,7	72,1	70,4	65,6	69,2	70,5	70,2	71,0	70,3	66,8	68,6	66,7
Míra registrované nezaměstnanosti k 31. 12. (%) (MPSV)															
2005	8,9	3,2	6,3	6,7	6,4	10,3	15,4	7,7	7,3	8,3	8,2	10,2	10,6	9,3	14,2
2006	7,7	2,7	5,3	5,7	5,6	9,2	13,8	7,0	6,3	6,9	7,1	8,8	9,0	7,8	12,6
2007	6,0	2,2	4,2	4,5	4,4	7,3	11,0	6,1	4,7	5,4	5,6	6,9	6,7	6,0	9,6
2008	6,0	2,1	4,5	4,8	5,0	7,6	10,3	7,0	4,8	6,0	6,3	6,8	6,9	6,1	8,5
2009	9,2	3,7	7,0	7,8	8,2	11,1	13,6	11,2	8,0	9,6	10,3	10,6	12,2	10,8	12,1
2010	9,6	4,1	7,7	8,5	8,2	11,4	13,9	10,5	8,4	9,9	10,7	10,9	12,5	10,7	12,4
Dlouhodobá nezaměstnanost k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2005	3,9	0,9	2,3	2,0	2,3	4,6	8,3	3,1	2,6	3,1	3,3	4,6	4,7	4,0	7,8
2006	3,4	0,7	1,9	1,9	2,1	4,2	7,4	2,7	2,2	2,5	2,9	3,9	3,8	3,4	6,8
2007	2,5	0,5	1,4	1,3	1,5	3,2	5,7	2,2	1,4	1,9	2,1	2,8	2,7	2,5	5,1
2008	1,8	0,4	1,0	1,0	1,2	2,5	4,1	1,8	0,8	1,5	1,7	2,2	2,0	1,9	3,6
2009	2,2	0,4	1,3	1,3	1,6	3,1	4,5	2,6	1,2	2,0	2,3	2,6	2,5	2,5	3,8
2010	3,1	0,9	2,1	2,1	2,4	4,2	5,5	3,6	1,9	2,9	3,4	3,6	4,3	3,8	4,9
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2005	143,8	194,3	152,8	139,1	144,3	129,0	126,8	135,0	140,1	136,6	134,9	140,4	130,3	134,4	130,9
2006	155,2	212,8	165,9	151,5	153,7	138,2	137,9	144,7	150,5	146,1	146,5	147,9	141,9	149,0	138,3
2007	169,2	229,3	181,1	163,1	168,8	149,5	146,9	156,3	163,2	159,4	160,9	165,2	155,1	161,9	152,1
2008	181,6	238,1	189,1	178,5	180,2	160,8	160,6	166,5	174,9	173,7	172,9	179,7	166,6	172,3	168,8
2009	179,9	232,3	187,4	178,2	179,7	162,3	163,3	167,5	173,0	171,7	169,9	176,3	166,2	168,4	167,6
2010	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Medián mezd (Kč) (MPSV, MF)															
2005	18 589	23 188	18 956	17 284	18 500	16 541	17 749	17 535	17 287	16 880	16 960	17 557	17 088	17 423	18 077
2006	19 512	24 941	20 086	17 950	19 555	18 025	18 947	18 622	17 912	17 620	17 971	18 628	18 518	17 909	18 933
2007	20 908	26 090	21 891	19 312	20 921	19 380	20 211	20 521	19 327	18 927	19 737	19 969	19 992	19 238	20 365
2008	22 217	27 900	23 133	20 259	22 154	20 103	21 156	21 730	20 637	20 486	20 961	21 287	21 345	20 280	21 564
2009	22 229	28 386	23 158	19 984	22 191	19 875	21 487	21 855	20 670	20 828	20 435	21 621	21 296	20 017	21 144
2010	22 608	28 392	23 386	20 479	22 634	20 110	21 860	22 289	21 174	20 721	21 059	22 139	21 423	20 666	21 883
Podíl zaměstnaných cizinců na pracovní síle k 31. 12. (%) (MPSV)															
2005	4,0	10,4	5,0	2,6	5,1	5,0	2,2	3,9	3,0	2,8	2,2	3,3	1,4	1,9	2,2
2006	4,6	11,2	5,8	2,9	5,7	5,0	2,5	4,6	3,5	3,7	2,5	4,1	1,5	2,0	2,4
2007	5,6	13,0	6,9	3,7	8,3	5,8	3,1	5,4	4,6	6,2	3,1	4,6	1,9	2,3	2,6
2008	6,4	15,2	8,1	3,9	9,0	6,7	3,7	5,5	5,0	6,8	3,4	5,9	2,0	2,6	2,9
2009	5,6	13,6	7,2	3,1	7,1	5,8	3,3	5,0	4,2	4,2	2,2	5,4	1,7	2,2	2,7
2010	5,4	12,7	6,2	3,1	6,8	5,7	3,3	4,9	4,1	4,3	2,2	5,5	1,7	2,4	2,8
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem (%)²⁾ (ČSSZ)															
2005	18,7	11,7	16,9	18,2	22,8	19,9	20,8	16,2	18,0	21,8	24,5	17,7	18,8	19,5	21,9
2006	19,7	12,0	17,8	19,4	23,9	21,0	22,3	17,2	19,1	23,0	25,9	18,8	20,1	20,5	23,0
2007	20,7	12,2	18,5	20,7	25,0	22,2	23,7	18,2	20,1	24,4	27,3	19,7	21,5	21,5	24,3
2008	21,6	12,4	19,2	21,8	25,9	23,3	25,0	19,3	21,2	25,5	28,5	20,4	22,9	22,3	25,6
2009	23,1	12,8	20,1	23,7	27,4	25,0	26,7	21,0	23,0	27,4	30,2	21,8	24,9	23,9	27,4
2010 ³⁾	24,3	12,9	21,1	25,0	28,5	26,0	27,8	22,5	24,5	29,0	31,8	22,9	26,6	25,5	28,9

¹⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na pracovní síle

²⁾ stav v prosinci daného roku; uvedené údaje jsou za tzv. "sólo" důchody - bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

³⁾ výpočet z příjemců starobního důchodu celkem bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2005	291,6	609,0	268,4	262,6	275,2	219,6	236,8	244,4	255,5	240,2	247,1	265,3	221,0	235,3	246,8
2006	313,9	659,8	296,6	281,7	296,5	225,3	255,1	255,1	266,3	263,4	264,4	287,5	232,6	255,7	261,3
2007	342,5	736,0	321,0	294,2	315,1	243,8	271,4	264,0	291,4	286,6	288,1	314,8	254,1	279,9	288,6
2008	353,7	756,9	326,0	298,1	300,6	243,9	283,9	257,6	295,8	294,2	277,9	344,1	266,3	299,6	305,5
2009	345,6	761,6	317,2	298,1	299,8	233,6	275,7	240,1	291,2	286,5	270,7	330,1	260,5	287,0	281,6
2010	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2005	72,5	173,8	76,8	74,4	57,8	57,8	48,5	56,7	46,5	45,0	59,9	80,4	46,7	45,2	50,1
2006	77,6	204,0	74,9	60,5	97,9	50,1	53,8	49,8	44,7	42,1	50,9	76,1	46,7	51,9	60,8
2007	86,2	250,2	71,1	59,7	84,5	50,2	73,3	53,3	48,1	53,8	64,9	84,1	50,2	53,2	61,3
2008	84,7	251,5	62,7	58,1	63,5	56,5	65,4	63,7	45,9	57,9	48,0	85,2	49,5	49,6	70,3
2009	77,6	209,5	63,2	55,5	77,7	50,4	65,4	49,2	49,4	46,8	49,1	76,6	66,9	44,5	55,6
2010	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Zemědělská produkce na 1 ha obhospodařované půdy (tis. Kč)															
2005	28,5	30,1	27,1	23,7	13,1	24,7	18,6	32,3	31,5	29,5	34,2	31,8	28,8	28,4	
2006	28,7	30,4	25,7	24,6	14,0	26,8	19,5	32,6	31,1	31,2	34,9	29,8	27,3	26,9	
2007	33,4	36,9	29,8	29,2	15,3	29,0	22,5	37,3	36,0	37,7	40,1	34,5	32,1	30,2	
2008	33,5	37,4	29,7	29,7	16,8	30,9	22,5	36,9	36,6	36,1	40,5	33,3	33,2	29,8	
2009	27,6	30,9	24,2	25,0	13,4	24,1	18,6	31,1	31,1	29,0	33,1	26,7	27,0	25,0	
2010	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Vývoj tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy (předchozí rok = 100)															
2005	108,9	111,0	115,7	92,7	108,5	103,2	113,5	117,2	107,3	97,6	104,3	112,0	97,4	110,1	108,2
2006	112,5	113,6	110,3	108,1	124,7	105,5	111,1	114,0	101,5	118,4	122,5	109,1	115,0	114,3	109,5
2007	110,5	109,6	110,1	114,8	108,1	101,5	109,0	107,8	106,2	115,9	111,2	129,0	115,1	112,9	102,7
2008	101,0	106,3	92,3	112,5	104,6	102,6	110,4	92,5	93,3	95,2	94,2	99,6	99,2	100,5	108,8
2009	87,1	107,7	92,7	84,0	83,5	84,0	78,7	88,6	81,3	89,0	76,0	82,5	76,9	89,9	81,0
2010	110,6	94,6	111,1	98,5	111,5	105,7	118,8	109,2	115,9	121,0	112,8	105,1	98,2	105,1	126,8
Stavební práce podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2005	26,8	57,9	22,0	25,9	29,2	32,3	25,9	19,8	19,7	23,4	17,9	24,5	21,2	17,3	20,9
2006	29,0	57,6	24,6	27,3	32,8	28,0	27,1	19,5	24,4	23,6	24,1	29,7	25,1	20,1	21,6
2007	31,2	63,1	27,3	33,7	32,3	31,7	31,5	19,2	24,0	18,9	24,9	27,5	29,9	20,2	26,7
2008	32,0	64,6	26,6	34,4	30,1	31,3	27,8	22,7	21,3	25,8	24,6	32,5	24,2	22,1	29,5
2009	29,3	53,5	27,0	31,0	25,1	37,7	31,3	20,5	22,9	21,6	22,0	28,8	21,1	20,9	25,7
2010	25,7	46,2	19,6	27,3	23,1	36,2	27,4	19,6	17,6	17,9	17,2	26,5	19,9	20,7	24,9
Zahájené byty na 1 000 obyvatel															
2005	3,9	6,9	8,3	3,8	3,1	2,2	1,7	2,2	3,6	3,4	3,2	4,3	2,8	2,8	1,6
2006	4,3	6,7	7,2	4,3	4,1	2,5	2,2	3,7	3,7	4,5	3,4	5,2	2,8	2,9	2,3
2007	4,2	6,6	6,9	4,1	3,8	1,9	2,3	2,9	3,8	4,9	3,3	4,9	3,4	3,4	2,6
2008	4,2	5,6	7,8	4,5	4,3	2,5	2,2	3,7	4,3	3,4	3,1	3,7	3,6	2,7	3,1
2009	3,6	4,6	6,1	3,0	3,6	2,7	2,0	3,5	3,5	4,0	2,7	3,8	2,9	2,2	2,5
2010	2,7	2,3	5,1	2,8	3,6	2,0	1,5	2,6	2,3	2,4	2,2	3,0	1,8	2,1	2,0
Vývoj počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních (předchozí rok = 100)															
2005	101,2	106,3	90,5	95,8	90,7	104,6	109,0	101,8	101,8	97,4	99,3	103,3	99,0	93,6	99,8
2006	102,9	100,8	99,6	107,6	104,0	113,6	101,9	104,5	101,0	107,2	104,8	101,2	103,8	104,0	102,2
2007	101,9	108,3	93,0	88,9	105,4	101,4	95,9	88,4	92,6	110,0	102,7	110,2	101,0	104,7	105,5
2008	99,0	102,3	93,2	95,6	94,8	100,1	97,4	99,2	99,3	93,0	94,5	100,6	98,1	93,4	99,6
2009	93,4	94,8	97,0	98,0	98,3	98,0	91,7	92,8	89,7	88,9	90,7	87,8	88,4	90,1	91,5
2010	101,9	109,1	97,8	97,4	101,1	100,7	86,2	96,9	99,3	98,8	93,7	100,1	100,1	103,2	90,0

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - vývoj životního prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Kraj Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1-4 (t/km²)															
2005	2,8	4,9	2,3	1,1	1,5	5,0	13,5	1,2	1,7	3,5	0,5	0,6	1,4	1,8	5,5
2006	2,7	4,6	2,1	1,0	1,5	5,1	13,4	1,1	1,7	3,1	0,4	0,6	1,1	1,8	5,5
2007	2,7	3,0	2,1	1,0	1,4	6,4	14,3	0,9	1,6	3,1	0,4	0,6	1,0	1,6	5,6
2008	2,2	3,6	2,1	1,0	1,2	3,0	11,2	1,0	1,5	2,9	0,4	0,6	0,8	1,4	4,3
2009	2,2	3,4	2,0	1,0	1,4	2,8	11,7	0,9	1,2	2,6	0,4	0,5	0,9	1,4	4,1
2010															
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1-4 (t/km²)															
2005	3,7	22,9	3,9	1,5	2,0	3,1	13,1	1,8	2,1	4,1	2,3	2,8	2,4	2,3	6,3
2006	3,6	19,2	3,7	1,4	1,9	3,6	13,2	1,6	2,0	4,1	2,1	2,7	2,3	2,1	5,9
2007	3,6	18,1	3,8	1,4	1,9	3,7	13,1	1,6	2,0	4,6	2,1	2,7	2,3	2,1	6,0
2008	3,4	17,3	3,6	1,4	1,8	3,6	11,9	1,5	1,9	3,9	2,0	2,7	2,2	2,1	5,3
2009	3,2	16,3	3,4	1,3	1,6	3,3	11,8	1,4	1,8	3,6	2,0	2,6	2,1	2,0	5,0
2010															
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2005	289	271	349	281	285	290	316	276	282	270	265	263	275	271	298
2006	296	280	343	289	306	302	319	277	279	291	305	283	283	288	287
2007	293	288	349	281	313	320	300	286	279	283	276	275	289	287	272
2008	305	299	357	276	283	305	343	315	281	288	294	281	316	283	302
2009	315	302	364	283	311	311	335	284	280	283	340	297	333	318	325
2010															
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu (%)															
2005	10,2	11,5	6,1	9,2	16,2	5,9	10,1	14,5	18,1	10,3	12,1	10,0	10,1	12,4	6,1
2006	10,8	12,5	8,1	9,1	14,4	7,2	8,6	12,0	17,1	12,2	13,3	9,6	10,8	11,8	9,4
2007	12,8	14,1	9,5	10,5	18,2	11,9	8,9	13,9	19,1	17,0	14,7	8,9	14,8	14,2	12,8
2008	14,3	15,0	11,1	12,1	14,3	9,6	13,1	19,6	21,4	20,0	15,0	10,8	16,0	14,0	15,3
2009	13,9	15,8	11,4	16,3	16,9	11,8	10,3	13,4	19,2	14,4	16,3	11,3	12,5	16,6	14,2
2010															
Podíl recyklovaného odpadu (vč. regenerace) z celkového nakládání s odpady (%)															
2005	11,9	6,1	7,3	14,9	21,1	2,9	3,9	1,7	10,9	18,2	8,6	20,7	5,4	12,4	28,5
2006	17,6	10,2	14,2	24,8	18,9	8,3	6,4	7,5	5,2	30,3	9,6	35,3	24,6	18,7	21,5
2007	19,3	10,5	9,2	16,2	30,0	1,9	23,7	12,1	14,0	12,5	11,8	29,9	25,0	9,3	32,0
2008	18,6	17,2	8,6	22,1	27,5	11,8	9,4	7,4	14,2	10,2	8,2	24,2	11,6	17,5	30,0
2009	19,0	15,0	9,8	29,1	19,1	4,4	10,0	3,7	12,1	17,5	7,6	22,8	16,6	16,0	40,1
2010															
Specifické denní množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (l)															
2005	98,9	126,8	92,0	92,8	102,3	102,9	98,7	95,3	92,2	90,1	89,0	94,0	89,9	85,6	103,5
2006	97,5	130,0	89,1	89,5	96,8	100,5	98,3	95,5	92,3	87,4	84,1	93,2	87,7	83,7	101,9
2007	98,5	128,7	92,5	92,0	99,8	97,6	97,3	98,3	91,2	90,1	84,6	97,2	87,8	83,8	101,8
2008	94,2	122,0	90,2	88,1	96,1	95,6	87,5	89,3	88,0	84,9	83,4	93,2	86,5	81,6	98,1
2009	92,5	114,1	88,5	86,8	93,1	90,7	85,0	89,9	87,7	84,3	82,4	94,1	87,2	79,6	98,3
2010	89,5	104,4	90,0	86,4	90,6	88,5	83,2	87,0	86,7	81,8	80,1	90,1	84,3	79,0	94,3
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2005	1 783	1 525	2 772	1 018	1 265	2 096	1 858	1 070	1 602	2 202	1 911	2 230	1 494	1 321	1 667
2006	2 189	2 478	4 619	1 033	1 842	1 740	2 270	917	1 771	2 866	2 510	1 852	1 180	1 355	1 866
2007	1 928	1 470	2 782	1 229	3 425	1 311	2 760	1 692	1 514	1 329	2 014	1 200	1 526	1 728	2 275
2008	1 949	1 396	2 802	1 418	3 330	2 025	1 845	2 249	2 395	1 629	1 661	2 090	1 102	1 279	1 925
2009	2 239	1 371	1 999	2 994	5 453	1 132	1 814	3 826	1 891	2 101	1 152	2 860	1 002	2 348	2 160
2010															

Tab. 2.1 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj - demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010
OBYVATELSTVO							
Počet obyvatel celkem k 31. 12.	osoby	1 250 769	1 249 290	1 249 897	1 250 255	1 247 373	1 243 220
v tom: muži		611 295	611 101	611 825	612 661	610 997	608 109
ženy		639 474	638 189	638 072	637 594	636 376	635 111
Podíl cizinců (bez azylantů) z počtu obyvatel k 31. 12.	%	1,5	1,6	1,8	2,0	1,9	1,8
Sňatky	počet	5 900	6 068	6 694	6 198	5 594	5 519
Rozvody	počet	3 987	4 014	3 874	3 964	3 488	3 596
Rozvody na 100 sňatků	počet	67,6	66,2	57,9	64,0	62,4	65,2
Živě narození	osoby	12 177	12 381	13 373	13 402	13 238	13 099
z toho mimo manželství	%	36,5	38,1	39,4	41,7	44,2	44,2
Úhrnná plodnost ¹⁾		1,284	1,319	1,440	1,463	1,468	1,474
Potraty	počet	4 629	4 652	4 868	4 964	4 581	4 531
z toho umělá přerušeni těhotenství		3 108	2 918	3 025	3 127	2 761	2 848
Potraty na 100 narozených	počet	37,9	37,4	36,3	36,9	34,5	34,5
Zemřelí celkem	osoby	12 991	12 657	12 668	12 974	13 245	13 293
z toho podle příčin smrti:							
nemoci oběhové soustavy		6 746	6 470	6 380	6 500	6 591	6 876
novotvary		3 278	3 270	3 213	3 306	3 311	3 327
Přirozený přírůstek	osoby	-814	-276	705	428	-7	-194
Přistěhovalí celkem	osoby	4 983	5 201	7 350	6 591	4 833	4 458
z toho z ciziny		2 114	2 344	4 129	3 237	1 745	1 359
Vystěhovalí celkem	osoby	6 657	6 404	7 448	6 661	7 708	8 417
z toho do ciziny		1 025	650	1 129	496	1 866	2 368
Přírůstek stěhováním celkem	osoby	-1 674	-1 203	-98	-70	-2 875	-3 959
z toho s cizinou		1 089	1 694	3 000	2 741	-121	-1 009
Celkový přírůstek	osoby	-2 488	-1 479	607	358	-2 882	-4 153
Na 1 000 obyvatel středního stavu:							
živě narození	‰	9,7	9,9	10,7	10,7	10,6	10,5
zemřelí	‰	10,4	10,1	10,1	10,4	10,6	10,7
přirozený přírůstek	‰	-0,7	-0,2	0,6	0,3	-0,0	-0,2
přistěhovalí	‰	4,0	4,2	5,9	5,3	3,9	3,6
vystěhovalí	‰	5,3	5,1	6,0	5,3	6,2	6,8
přírůstek stěhováním	‰	-1,3	-1,0	-0,1	-0,1	-2,3	-3,2
celkový přírůstek	‰	-2,0	-1,2	0,5	0,3	-2,3	-3,3
Mrtvorozenost	‰	3,8	3,5	2,9	3,2	2,3	1,8
Kojenecká úmrtnost	‰	3,2	4,1	2,7	4,0	3,1	2,7
Novorozenecká úmrtnost	‰	2,0	2,7	1,8	2,7	1,7	1,5
Obyvatelstvo k 31. 12. ve věku:							
0-14 let	osoby	188 240	183 386	180 903	178 735	177 937	178 467
%	%	15,0	14,7	14,5	14,3	14,3	14,4
15-64 let	osoby	895 746	894 360	893 112	890 578	883 792	875 959
%	%	71,6	71,6	71,5	71,2	70,9	70,5
65 a více let	osoby	166 783	171 544	175 882	180 942	185 644	188 794
%	%	13,3	13,7	14,1	14,5	14,9	15,2
Průměrný věk k 31. 12.	roky	39,4	39,7	39,9	40,2	40,4	40,6
v tom: muži		37,8	38,1	38,3	38,6	38,8	39,0
ženy		40,9	41,2	41,4	41,7	41,9	42,2
Index stáří (65 a více let / 0-14 let)	%	88,6	93,5	97,2	101,2	104,3	105,8
(0-14 let + 65 a více let / 15-64 let)	%	39,6	39,7	39,9	40,4	41,1	41,9
Naděje dožití při narození (2leté průměry)							
muži	roky	71,33	71,86	72,31	72,30	72,45	72,64
ženy	roky	78,55	78,84	79,27	79,41	79,41	79,74
Naděje dožití ve věku 65 let (2leté průměry)							
muži	roky	13,70	14,06	14,39	14,37	14,35	14,38
ženy	roky	17,40	17,66	18,01	18,08	18,09	18,25

¹⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15-49 let) neměnné

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj - sociální vývoj

	Měsíční jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL (VŠPS)							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	1 064,1	1 064,2	1 068,7	1 071,4	1 071,5	1 067,2
v tom podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	22,2	21,3	20,8	21,4	20,0	18,9
střední bez maturity	%	40,9	39,5	39,8	38,7	37,0	37,1
střední s maturitou	%	28,5	30,1	30,0	30,4	31,6	31,6
vysokoškolské	%	8,4	9,1	9,4	9,5	11,4	12,4
Pracovní síla	tis. osob	622,0	610,0	604,6	614,0	617,2	605,0
v tom: zaměstnaní v NH		535,6	536,9	553,3	568,6	557,5	543,5
z toho ženy		233,0	232,4	234,0	240,9	240,5	261,6
nezaměstnaní		86,4	73,1	51,3	45,3	59,7	61,4
z toho ženy		48,3	38,8	29,8	27,6	29,3	28,5
Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo	tis. osob	442,1	454,1	464,1	457,4	454,3	462,2
z toho: studující (vč. učňů)		104,9	112,7	115,7	112,6	111,7	110,5
důchodci		277,9	278,0	280,4	279,5	284,5	289,4
Zaměstnaní v NH podle sektorů:							
zemědělství	%	3,0	2,6	2,3	2,1	2,0	1,9
průmysl a stavebnictví	%	42,9	44,2	43,0	44,8	42,3	42,6
služby	%	54,2	53,2	54,7	53,1	55,8	55,4
Zaměstnaní v NH podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci	%	87,7	87,3	86,3	87,6	86,5	86,3
zaměstnavatelé	%	3,4	3,3	3,5	3,3	3,6	3,5
pracující na vlastní účet	%	8,2	8,9	9,7	8,5	9,2	9,8
Míra ekonomické aktivity	%	58,5	57,3	56,6	57,3	57,6	56,7
v tom: muži		66,1	65,7	65,7	66,4	66,7	66,2
ženy		51,3	49,5	47,9	48,8	49,0	47,7
z toho ve věku 20-64 let	%	75,1	73,8	73,3	74,4	75,0	74,0
Míra zaměstnanosti	%	50,3	50,5	51,8	53,1	52,0	50,9
v tom: muži		58,7	59,0	61,6	62,9	60,8	59,9
ženy		42,5	42,4	42,5	43,7	43,7	42,5
z toho ve věku 20-64 let	%	65,1	65,4	67,2	69,1	67,8	66,7
Míra nezaměstnanosti	%	13,9	12,0	8,5	7,4	9,7	10,2
v tom: muži		11,2	10,1	6,3	5,1	8,8	9,6
ženy		17,2	14,3	11,3	10,3	10,9	10,9
NEZAMĚSTNANOST k 31. 12. (MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání evidovaní úřady práce	osoby	96 528	85 422	65 816	57 455	80 581	82 776
z toho:							
ženy		49 111	44 309	34 504	29 483	37 746	39 333
absolventi škol a mladiství		6 995	5 758	3 752	3 623	4 699	4 551
osoby se zdravotním postižením		13 890	13 487	12 184	10 642	10 661	10 467
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti dosažitelní		18 982	17 483	14 760	16 100	22 988	21 621
dosazitelní		91 177	80 378	61 403	54 193	78 554	79 257
v tom podle věku:							
15-24 let		17 610	14 439	9 152	8 802	13 237	13 564
25-34 let		22 005	18 785	13 316	11 742	17 671	17 751
35-44 let		21 016	18 585	14 187	12 125	17 361	17 803
45-54 let		25 020	22 361	18 381	15 439	20 053	20 395
55 a více let		10 877	11 252	10 780	9 347	12 259	13 263
průměrný věk	roky	39,0	39,8	41,3	40,9	40,1	40,2
v tom podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	osoby	30 065	27 384	21 668	18 784	23 135	23 676
střední bez maturity	osoby	45 088	39 329	29 745	25 372	37 690	38 048
střední s maturitou	osoby	18 544	16 116	12 233	10 974	16 366	17 202
vyšší		311	275	189	179	256	343
vysokoškolské	osoby	2 520	2 318	1 981	2 146	3 134	3 507

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj - sociální vývoj

pokračování

	Měsíční jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010
z toho podle klasifikace zaměstnání:							
nemanuální pracovníci	osoby						
vysoce kvalifikovaní (třídy 1-3)		12 527	10 416	7 697	7 077	10 515	11 348
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		23 814	21 189	15 554	13 159	18 288	19 477
manuální pracovníci	osoby						
kvalifikovaní (třídy 6-8)		26 975	22 141	15 584	13 728	23 535	23 393
nekvalifikovaní (třída 9)		30 762	29 185	25 120	21 404	25 228	25 445
v tom podle délky evidence:							
do 3 měsíců	osoby	18 380	16 969	14 765	17 705	21 845	23 751
3-6 měsíců	osoby	13 997	12 352	9 142	9 165	15 601	13 725
6-12 měsíců	osoby	14 194	12 743	9 643	7 804	18 850	13 822
od 1 roku do 2 let	osoby	16 834	12 981	9 043	6 097	9 789	15 212
více než 2 roky	osoby	33 123	30 377	23 223	16 684	14 496	16 266
Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti	Kč	4 194	4 458	4 768	5 089	5 544	5 452
Míra registrované nezaměstnanosti	%	14,23	12,58	9,62	8,49	12,14	12,36
v tom: muži		12,47	10,88	8,08	7,25	11,35	11,45
ženy		16,50	14,76	11,67	10,16	13,20	13,56
Dlouhodobá nezaměstnanost ¹⁾	%	7,8	6,8	5,1	3,6	3,8	4,9
Volná pracovní místa	počet	3 306	7 896	10 696	8 795	2 756	3 191
Uchazeči na 1 volné pracovní místo	počet	29,2	10,8	6,2	6,5	29,2	25,9
ZAMĚSTNANOST CIZINCŮ							
Zaměstnaní cizinci k 31. 12.	osoby	14 017	15 380	16 343	18 675	17 243	18 185
z toho ze zemí mimo EU ²⁾		2 908	3 537	3 642	5 014	4 867	4 558
v tom podle postavení na trhu práce:							
evidovaní na úřadech práce	osoby	10 348	11 467	12 451	14 181	12 025	13 165
z toho ženy		1 051	1 323	1 599	2 006	1 865	2 225
s platným živnostenským oprávněním	osoby	3 669	3 913	3 892	4 494	5 218	5 020
z toho ženy		719	840	854	982	1 174	1 141
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	163 814	172 869	190 039	211 051	209 426	.
na 1 obyvatele	Kč	130 866	138 305	152 114	168 818	167 627	.
průměr ČR = 100	%	91,0	89,1	89,9	93,0	93,2	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD³⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	19 838	20 811	22 514	24 075	23 873	24 554
v tom: muži		21 947	22 978	24 945	27 093	26 657	27 407
ženy		16 815	17 794	19 006	19 894	20 029	20 721
Medián mezd	Kč	18 077	18 933	20 365	21 564	21 144	21 883
v tom: muži		19 644	20 577	22 186	23 761	23 124	24 026
ženy		15 784	16 632	17 573	18 275	18 211	19 083
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA							
Přiznané dávky celkem	počet	4 715 216	4 548 530	4 100 359	2 657 469	2 322 366	.
z toho příspěvek na dítě		2 974 865	2 901 246	2 750 325	1 507 039	1 199 003	.
Hodnota vyplacených dávek celkem	tis. Kč	4 634 999	4 730 894	6 495 327	5 537 469	5 381 623	.
z toho příspěvek na dítě		1 555 454	1 533 599	1 430 349	885 798	694 238	.
Hodnota vyplacených dávek státní sociální podpory na 1 obyvatele	Kč	3 703	3 785	5 199	4 429	4 308	.
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci)							
Příjemci důchodů celkem	počet	325 577	329 500	333 327	336 241	339 140	340 914
z toho ženy		194 561	196 714	199 144	200 856	202 416	202 937
Příjemci starobního důchodu celkem ⁴⁾	počet	162 882	166 184	169 882	173 366	178 035	194 881
z toho ženy		89 169	91 050	93 360	95 062	97 234	103 686
Příjemci předčasného starobního důchodu ⁵⁾	počet	35 665	38 305	41 320	44 463	48 857	52 947
z toho ženy		21 573	23 025	24 784	26 653	29 158	31 075

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj - sociální vývoj

dokončení

	Měsíční jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem	%	21,9	23,0	24,3	25,6	27,4	28,9
v tom: muži		19,1	20,3	21,6	22,7	24,4	26,1
ženy		24,2	25,3	26,5	28,0	30,0	31,3
Průměrná měsíční výše důchodu celkem	Kč	7 596	8 040	8 590	9 446	9 820	9 898
v tom: muži		8 417	8 908	9 517	10 407	10 838	10 937
ženy		7 043	7 454	7 966	8 798	9 133	9 191
Průměrná měsíční výše starobního důchodu celkem (sólo)	Kč	7 806	8 260	8 822	9 694	10 084	10 194
v tom: muži		9 082	9 625	10 295	11 211	11 669	11 763
ženy		6 752	7 134	7 614	8 443	8 767	8 814
Podíl průměrné výše starobního důchodu celkem (sólo) na mzdovém mediánu	%	43,2	43,6	43,3	45,0	47,7	46,6
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	3 956 414	4 075 472	4 386 945	3 820 330	3 039 990	2 479 381
z toho dávky:							
nemocenské		3 419 939	3 504 273	3 690 504	3 139 983	2 361 977	1 827 908
peněžitá pomoc v mateřství		450 300	484 419	600 330	590 640	598 903	607 345
podpora při ošetřování člena rodiny		85 512	86 155	95 786	89 229	78 274	43 696
ZDRAVOTNICTVÍ							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	počet	4 491	4 510	4 655	4 702	4 731	4 859
z toho lékaři v nestátních zařízeních		3 935	3 947	4 084	4 118	4 139	4 246
Lékaři na 1 000 obyvatel	počet	3,6	3,6	3,7	3,8	3,8	3,9
Nemocnice		19	18	18	18	18	18
lůžka	počet	7 456	7 353	7 215	7 026	6 666	6 528
hospitalizovaní pacienti	tis. osob	263 634	258 726	254 655	244 381	248 047	246 929
průměrná ošetřovací doba	dny	7,9	7,6	7,4	7,2	7,0	6,8
využití lůžek	dny	278,0	268,4	261,8	248,8	260,3	257,5
ŠKOLSTVÍ							
Děti, žáci a studenti k 30. 9.	počet						
mateřských škol		33 629	33 897	34 486	35 599	36 808	38 136
základních škol		118 178	111 887	107 018	102 372	98 835	97 232
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		68 722	68 960	67 629	66 411	64 759	61 113
vyšších odborných škol (denní studium)		1 902	1 809	1 793	1 686	1 639	1 728
Studenti ⁶⁾ veřejných a soukromých vysokých škol k 31. 12.	počet						
s trvalým bydlištěm v kraji		33 705	36 784	39 949	42 779	45 967	46 656
s místem výuky v kraji		29 908	32 457	34 764	37 372	39 791	.
z toho v prezenčním studiu	%	75,7	73,4	70,8	67,5	65,8	.
Absolventi ⁶⁾ veřejných a soukromých vysokých škol s místem výuky v kraji	počet	4 821	5 800	7 175	8 111	8 462	.
KRIMINALITA, NEHODY							
Zjištěné trestné činy	počet	35 145	36 993	39 729	40 952	41 731	39 721
na 1 000 obyvatel		28,1	29,6	31,8	32,8	33,4	31,9
Objasněné trestné činy	počet	16 782	16 445	16 360	14 989	16 124	14 814
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	počet	94	101	108	96	93	71

¹⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na pracovní síle

²⁾ v letech 2005-2007 mimo EU 25, v letech 2008-2010 mimo EU 27

³⁾ MPSV ČR (Informační systém o průměrném výděлку) a MF ČR (Informační systém o platu a služebním příjmu)

⁴⁾ příjemci tzv. "sólo" starobních důchodů – bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem

⁵⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu (sólo) podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

⁶⁾ studenti/absolventi (fyzické osoby) státního občanství ČR

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj - ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	308 968	326 621	360 568	381 874	351 861	.
Vývoj HDP ve stálých cenách (předchozí rok = 100)	%	107,6	103,6	105,1	102,6	92,4	.
HDP na 1 obyvatele	Kč	246 825	261 316	288 610	305 458	281 634	.
průměr ČR = 100	%	84,7	83,3	84,3	86,4	81,5	.
HDP na 1 zaměstnaného	Kč	577 714	608 647	647 950	674 549	632 020	.
průměr ČR = 100	%	96,6	96,1	95,7	96,7	91,2	.
Hrubá přidaná hodnota (HPH)	mil. Kč	277 013	294 722	324 113	343 819	316 158	.
z toho podíl odvětví:							
zemědělství, myslivost, lesnictví, rybolov	%	1,8	1,6	1,5	1,8	1,7	.
zpracovatelský průmysl	%	32,8	33,0	34,3	30,2	27,6	.
výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	%	4,2	4,0	4,0	4,6	6,2	.
stavebnictví	%	5,7	5,9	6,4	6,0	7,0	.
tržní služby	%	31,1	32,2	31,5	33,1	33,2	.
netržní služby	%	17,5	17,6	17,0	16,1	18,4	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK)	mil. Kč	62 706	75 959	76 637	87 836	69 458	.
THFK na 1 obyvatele	Kč	50 094	60 772	61 343	70 259	55 595	.
průměr ČR = 100	%	69,1	78,4	71,1	83,0	71,7	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (vč. sebezaměstnaných) podle místa pracoviště ¹⁾	osoby	534 811	536 634	556 474	566 118	556 724	.
z toho zaměstnanci		457 314	456 455	468 140	483 723	472 957	.
NÁKLADY PRÁCE							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance ²⁾	Kč	25 806	26 078	28 442	31 093	29 974	.
z toho: přímé náklady							
sociální požitky		387	435	494	368	328	.
sociální náklady a výdaje		6 821	6 989	7 505	8 181	8 191	.
personální náklady a výdaje		260	291	344	338	301	.
VÝVOZ							
Vývoz celkem	mil. Kč	201 970	225 492	250 339	259 653	226 160	277 498
podíl kraje na vývozu celkem, ČR = 100	%	10,8	10,5	10,1	10,5	10,6	11,0
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na vědu a výzkum celkem	mil. Kč	2 182	5 535	2 765	2 661	3 030	.
z toho: mzdové							
financované z veřejných zdrojů		774	860	1 020	1 123	1 217	.
Zaměstnanci ve vědě a výzkumu celkem	přep. os.	2 376	2 585	2 759	2 931	3 191	.
z toho výzkumní pracovníci		1 277	1 404	1 536	1 632	1 835	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE							
Domácnosti používající: ³⁾							
osobní počítač	%	31,2	34,9	40,3	45,7	51,1	.
internet	%	19,6	24,6	32,6	40,2	46,6	.
REGISTR EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ							
Registrované subjekty k 31. 12.	počet	229 242	231 783	235 648	240 486	241 103	245 290
z toho fyzické osoby							
z toho živnostníci		192 488	193 539	195 008	197 025	194 923	197 069
Z celku jednotky typu podnik k 31. 12. ⁴⁾	počet	171 069	172 195	174 605	176 591	182 369	185 892
z toho fyzické osoby							
z toho živnostníci		114 496	112 562	108 802	120 813	121 427	126 653
Vzniklé subjekty	počet	94 114	90 613	86 019	94 502	96 559	97 982
z toho fyzické osoby							
z toho živnostníci		83 369	80 221	76 021	84 261	88 412	88 779
Vzniklé subjekty	počet	7 547	7 951	10 315	11 131	10 825	10 757
z toho fyzické osoby							
z toho živnostníci		4 907	5 422	6 860	7 708	7 486	7 797
z toho živnostníci							
		4 852	5 178	6 630	7 400	7 190	7 133
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Zemědělská produkce celkem	mil. Kč	6 292	5 896	6 510	6 385	5 326	.
z toho: rostlinná produkce							
živočišná produkce		2 714	2 827	3 471	3 325	2 643	.
Obhospodařovaná zemědělská půda	ha	3 215	2 738	2 645	2 706	2 369	.
z toho orná		221 253	218 903	215 537	214 467	212 779	210 604
		140 807	137 354	131 562	130 775	131 269	127 938

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj - ekonomický vývoj

dokončení

	Měsíční jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Skližeň: obilovin	t	382 430	304 265	325 267	384 480	364 201	317 161
brambor	t	30 455	19 092	27 135	27 822	26 031	23 511
Stavy hospodářských zvířat							
k 1. 4. následujícího roku: skot	počet	80 189	78 713	79 742	79 116	77 124	74 817
prasata	počet	129 031	103 589	78 750	84 488	76 470	61 712
drůbež	počet	1 677 513	1 601 157	1 630 009	1 800 904	1 689 636	1 321 781
Výroba masa v jatečné hmotnosti celkem (bez drůbežního)	t	33 491	30 130	31 557	28 455	27 846	24 813
z toho: hovězí (vč. telecího)		3 268	2 935	2 404	1 865	1 693	1 503
vepřové		30 201	27 200	29 139	26 586	26 150	23 306
Výroba mléka	tis. l	171 104	172 402	167 879	167 460	175 613	156 908
Snáška vajec (konzumních)	tis. ks	72 328	75 443	76 656	67 788	64 097	33 866
LESNICTVÍ							
Zalesňování	ha	1 349	1 434	1 395	1 678	1 796	2 022
Těžba dřeva	m ³ b. k.	1 524 488	1 696 110	1 636 352	1 863 848	1 486 699	1 776 008
z toho nahodilá živelní			397 420	544 906	766 942	366 749	1 029 391
PRŮMYSL (za subjekty se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet	204	204	227	236	245	232
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy celkem	mil. Kč	310 518	339 969	349 058	379 783	307 629	389 973
na 1 zaměstnance	tis. Kč	2 670	2 971	2 893	3 019	2 781	3 592
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	116 312	114 439	120 665	125 793	110 635	108 575
zaměstnanec	Kč	20 214	21 388	22 656	24 741	24 105	25 438
STAVEBNICTVÍ (za subjekty s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet		87	92	89	94	89
Základní stavební výroba celkem	mil. Kč		13 467	13 845	14 756	13 949	11 999
na 1 zaměstnance	tis. Kč		1 173	1 269	1 378	1 411	1 316
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.		11 485	10 910	10 707	9 888	9 121
Prům. hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč		17 947	20 308	23 011	23 901	24 746
Stav. práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby celkem ⁵⁾	mil. Kč	26 193	27 049	33 397	36 844	32 055	31 035
z toho pro veřejné zadavatele		13 195	11 952	12 383	15 514	17 308	14 735
STAVEBNÍ POVOLENÍ A OHLÁŠENÍ							
Orientační hodnota staveb celkem	mil. Kč	23 762	28 348	51 875	38 488	42 295	40 645
z toho: budov (bytových a nebytových)		15 732	20 954	40 452	26 436	26 356	22 830
na ochranu životního prostředí		2 872	2 040	3 759	3 932	4 266	6 876
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	2 025	2 417	4 816	3 271	3 773	4 033
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty	počet	2 006	2 922	3 232	3 914	3 112	2 541
z toho v rodinných domech		1 261	1 519	1 887	2 208	2 044	1 750
Dokončené byty	počet	1 924	1 632	1 958	2 453	2 984	2 898
z toho v rodinných domech		1 134	967	1 291	1 638	1 858	1 899
Průměrná hodnota 1 m ² obytné plochy dokončeného bytu: v rodinném domě	tis. Kč	26	28	29	33	33	34
v bytovém domě	tis. Kč	26	27	41	40	37	48
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení k 31. 12.	počet	470	465	469	468	447	405
Lůžka v hromad. ubytovacích zařízeních	počet	25 972	25 404	25 676	26 852	25 935	23 785
Hosté celkem	osoby	596 130	609 436	642 916	640 128	585 694	527 380
z toho ze zahraničí		107 560	112 668	132 046	136 316	113 290	101 332
Průměrná doba pobytu	dny	4,5	4,4	4,2	4,0	4,2	4,3
hostů ze zahraničí		3,9	3,9	3,6	3,4	3,5	3,6

¹⁾ odhad celkového počtu zaměstnaných podle metodiky ESA95 (Evropský systém účtů 1995)

²⁾ od roku 2008 zahrnutý i údaje za fyzické osoby nezapsané do obchodního rejstříku zaměstnávající 10 a více zaměstnanců

³⁾ tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2009 je vypočten z dat roku 2008, 2009 a 2010)

⁴⁾ subjekt, který podle statistického zjišťování nebo administrativních zdrojů vykazuje ekonomickou aktivitu

⁵⁾ za subjekty s 20 a více zaměstnanci

Tab. 2.4 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj - vývoj životního prostředí

	Měřicí jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda k 31. 12.	ha	277 658	277 183	276 622	276 137	275 774	275 260
z toho: orná půda		175 376	174 326	173 741	173 119	172 539	171 988
zahrady a ovocné sady		18 287	18 287	18 274	18 301	18 280	18 272
trvalé travní porosty		83 995	84 571	84 606	84 716	84 955	85 000
Nezemědělská půda k 31. 12.	ha	265 046	265 515	266 078	266 508	266 909	267 422
z toho: lesní pozemky		192 678	192 725	192 923	193 047	193 245	193 379
zastavěné plochy a nádvoří		12 111	12 071	11 989	11 996	12 001	11 904
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ (MZe)							
Ekologičtí zemědělci	počet	.	71	105	159	257	345
Výměra půdy v ekologickém zemědělství	ha	.	30 095	30 586	32 988	34 423	38 897
Výměra půdy v přechodném období	ha	.	2 766	6 044	7 100	13 029	13 965
Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové výměře zemědělské půdy	%	.	11,9	13,2	14,5	17,2	19,2
VODOVODY A KANALIZACE							
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	103,5	101,9	101,8	98,1	98,3	94,3
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci ¹⁾	%	75,8	77,9	79,1	81,0	80,8	80,8
z toho na kanalizaci s koncovou ČOV ¹⁾		66,0	67,6	70,4	72,7	73,8	74,1
Podíl čištěných odpadních vod	%	91,8	92,4	92,1	92,1	91,8	90,6
OVZDUŠÍ							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1-4) ²⁾	t/km ²	1,4	1,4	1,7	1,5	1,2	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,7	0,7	0,8	0,6	0,5	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1-4)	t/km ²	5,5	5,5	5,6	4,3	4,1	.
z toho velké stacionární zdroje (REZZO 1)		5,0	5,1	5,2	3,9	3,6	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1-4)	t/km ²	6,3	5,9	6,0	5,3	5,0	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		4,3	4,1	4,2	3,6	3,2	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,7	1,6	1,6	1,6	1,5	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1-4)	t/km ²	27,8	28,7	33,7	25,7	23,5	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		23,2	24,3	29,1	21,4	19,3	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		3,4	3,4	3,5	3,1	3,0	.
ODPADY							
Produkce podnikového odpadu na 1 obyv.	kg	2 121,1	2 982,2	2 450,6	2 533,1	2 173,1	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyv.	kg	298,2	287,6	272,0	302,0	324,9	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu	%	6,1	9,4	12,8	15,3	14,2	.
Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	18,1	27,1	34,8	46,2	46,2	.
Nakládání s odpady celkem	tis. t	3 372	4 754	4 231	4 180	3 677	.
z toho nebezpečné odpady	%	11,1	4,9	7,3	6,8	7,6	.
Podíl využitých odpadů	%	31,5	23,5	35,6	34,5	45,7	.
z toho recyklovaných (vč. regenerace)		90,5	91,4	89,9	87,1	87,7	.
Podíl odstraněných odpadů	%	19,4	22,5	17,9	18,0	17,0	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ (ŽP)							
Pořízené investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 667	1 866	2 275	1 925	2 160	.
Investice na ochranu ŽP dle sídla investora	tis. Kč	1 814 874	2 126 587	2 851 350	2 628 906	2 500 411	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	32,1	37,3	61,2	45,2	25,7	.
nakládání s odpadními vodami	%	47,2	39,0	22,2	32,1	47,4	.
nakládání s odpady	%	10,7	7,8	5,0	10,7	7,6	.
Neinvestiční náklady na ochranu ŽP podle sídla investora	tis. Kč	3 185 864	4 409 225	4 600 502	5 203 459	5 290 698	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	15,2	8,8	9,2	11,1	11,2	.
nakládání s odpadními vodami	%	25,1	22,0	19,6	19,7	22,3	.
nakládání s odpady	%	53,9	64,5	66,3	64,6	60,9	.

¹⁾ z celkového počtu obyvatel (střední stav v roce)

²⁾ od roku 2007 včetně emisí z chovů hospodářských zvířat, od roku 2008 navíc včetně emisí ze stavebních činností

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Moravskoslezského kraje

	Rok, roční průměr	Kraj celkem	v tom okresy					
			Bruntál	Frýdek- Místek	Karviná	Nový Jičín	Opava	Ostrava - město
Obyvatelstvo k 31. 12.	2005	1 250 769	98 543	209 326	276 660	151 835	176 653	337 752
	2010	1 243 220	97 369	212 100	270 412	152 524	177 236	333 579
z toho cizinci (bez azylantů) (%)	2005 ¹⁾	1,5	0,7	1,0	2,5	0,8	0,5	2,4
	2010	1,8	0,8	1,4	2,2	1,0	0,9	2,9
Přírůstek na 1 000 obyvatel: přirozenou měnou	2005-07	-0,3	0,7	-0,5	-2,8	3,2	0,5	-0,4
	2008-10	0,2	0,6	1,1	-2,0	3,2	-0,3	0,1
stěhováním	2005-07	-2,4	-8,9	5,6	-4,9	-0,0	-0,7	-5,2
	2008-10	-5,5	-8,6	7,1	-16,3	-2,1	2,6	-9,7
Podíl obyvatel k 31. 12. ve věku (%):								
0-14 let	2005	15,0	15,7	15,3	14,7	15,8	15,0	14,6
	2010	14,4	14,6	14,6	13,8	15,0	14,7	14,1
15-64 let	2005	71,6	72,3	71,2	72,2	71,6	71,0	71,5
	2010	70,5	71,6	70,3	70,7	70,6	70,3	70,1
65 a více let	2005	13,3	12,0	13,5	13,1	12,6	14,0	13,8
	2010	15,2	13,8	15,1	15,5	14,4	15,0	15,8
Průměrný věk k 31. 12.	2005	39,4	38,7	39,3	39,4	38,7	39,4	39,9
	2010	40,6	40,3	40,5	40,8	40,0	40,5	41,0
Index stáří (%) (65 a více let / 0-14 let)	2005	88,6	76,0	88,3	88,8	79,4	93,1	94,7
	2010	105,8	94,6	103,2	111,9	96,1	102,5	112,5
Index ekonomického zatížení (%) (0-14 let + 65 a více let / 15-64 let)	2005	39,6	38,3	40,4	38,6	39,7	40,9	39,8
	2010	41,9	39,8	42,2	41,5	41,7	42,2	42,7
Uchazeči o zaměstnání celkem k 31. 12.	2005	96 528	8 571	13 742	26 670	9 427	10 800	27 318
	2010	82 776	9 092	10 710	20 940	9 235	11 067	21 732
z toho:								
ženy	2005	49 111	4 344	6 956	13 848	4 797	5 413	13 753
	2010	39 333	4 340	5 067	10 453	4 144	5 004	10 325
absolventi škol a mladiství	2005 ¹⁾	6 995	566	1 229	1 961	652	1 043	1 544
	2010	5 224	594	781	1 286	466	872	1 225
osoby se zdravotním postižením	2005	13 890	1 817	2 365	3 500	1 453	1 438	3 317
	2010	10 467	1 485	1 631	2 325	1 355	1 279	2 392
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2005 ¹⁾	18 982	2 106	3 591	3 782	2 333	2 777	4 393
	2010	21 621	2 797	3 561	3 982	2 777	3 480	5 024
dosažitelní	2005	91 177	7 993	12 947	25 531	8 756	10 183	25 767
	2010	79 257	8 673	10 103	20 221	8 980	10 624	20 656
Podíl uchazečů o zaměstnání z celkového počtu uchazečů k 31. 12. (%):								
ve věku 50 a více let	2005	25,3	28,6	26,6	23,0	26,9	24,4	25,6
	2010	29,2	29,3	29,5	28,7	32,4	28,5	28,5
evidovaných 12 a více měsíců	2005	51,8	48,8	44,6	58,9	45,4	42,9	55,0
	2010	38,0	37,2	28,7	44,6	35,5	32,5	40,6
Míra registrované nezaměstnanosti k 31. 12. (%)	2005	14,23	15,92	12,06	18,56	11,01	11,57	14,47
	2010	12,36	17,85	9,51	14,27	11,38	11,36	11,98
v tom: muži	2005	12,47	13,94	10,48	15,29	9,64	10,36	13,35
	2010	11,45	16,76	8,94	12,65	11,04	10,93	10,98
ženy	2005	16,50	18,51	14,15	23,18	12,79	13,14	15,78
	2010	13,56	19,26	10,24	16,39	11,81	11,95	13,34
Dlouhodobá nezaměstnanost k 31. 12. (%) ²⁾	2005	7,80	8,33	5,71	11,43	5,39	5,26	8,43
	2010	4,91	6,97	2,89	6,59	4,15	3,85	5,11

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Moravskoslezského kraje

dokončení

	Rok, roční průměr	Kraj celkem	v tom okresy					Ostrava - město
			Bruntál	Frýdek-Místek	Karviná	Nový Jičín	Opava	
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem v prosinci (%) ³⁾	2005 ¹⁾	21,9	27,1	21,3	19,1	27,5	22,4	20,2
	2010	28,9	34,4	28,1	26,8	35,2	30,5	26,2
v tom: muži	2005 ¹⁾	19,1	25,4	19,8	12,1	26,9	22,0	18,2
	2010	26,1	33,6	25,9	20,1	34,6	30,3	23,8
ženy	2005 ¹⁾	24,2	28,3	22,7	25,5	28,0	22,7	21,9
	2010	31,3	35,1	30,1	33,0	35,7	30,8	28,1
Zjištěné trestné činy na 1 000 obyv. ⁴⁾	2005 ¹⁾	28,1	23,5	18,6	29,5	19,1	19,6	44,7
	2010	31,9	22,8	21,0	29,8	20,8	18,2	55,5
z toho násilné a mravnostní	2005 ¹⁾	2,9	2,9	1,5	3,5	1,7	1,8	4,7
	2010	2,4	2,7	1,6	2,8	1,9	1,4	3,2
Daňové příjmy obcí od fyzických osob ze závislé činnosti a z podnikání na 1 obyvatele (Kč)	2005	3 002	2 169	2 366	2 411	2 264	2 464	4 735
	2009	2 459	1 884	1 990	2 036	1 831	1 878	3 858
Soukromí podnikatelé (živnostníci) - podíl vzniklých na 1 000 obyvateľ	2005-07 ¹⁾	13,3	15,1	13,4	12,3	13,0	13,0	13,9
	2008-10	17,4	18,5	17,7	16,2	17,3	18,5	17,3
Podíl zaměstnaných cizinců na pracovní síle k 31. 12. (%)	2005 ¹⁾	2,2	0,7	2,2	3,4	1,1	0,5	3,1
	2010	2,8	0,9	3,1	3,5	1,5	0,9	4,4
Stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč) ⁵⁾	2005 ¹⁾	20,9	8,8	14,7	20,2	15,5	18,0	34,5
	2010	25,7	11,8	33,2	21,6	27,3	21,1	30,0
Počet bytů na 1 000 obyvateľ:								
zahájených	2005-07 ¹⁾	6,5	7,1	10,2	3,9	7,7	8,0	4,6
	2008-10	7,7	5,5	15,0	4,3	7,1	7,6	6,7
dokončených	2005-07	4,4	4,8	7,0	2,4	5,4	5,4	3,4
	2008-10	6,7	4,9	10,6	3,9	7,1	7,2	6,5
Hromadná ubytovací zařízení:								
hosté na 1 000 obyvateľ	2005 ¹⁾	476	1 147	810	138	379	318	459
	2010	424	903	782	137	369	199	434
průměrná doba pobytu (dny)	2005 ¹⁾	4,5	5,0	4,0	10,4	3,4	3,2	4,0
	2010	4,3	4,4	3,9	9,9	3,3	3,5	3,9
Podíl na celkové výměře k 31. 12. (%):								
orné půdy	2005	32,3	20,3	18,0	35,1	48,3	51,0	32,1
	2010	31,7	19,3	17,6	34,7	47,8	50,5	31,3
a dopravních ploch	2005	6,0	3,4	4,9	13,0	5,8	5,3	16,9
	2010	6,0	3,4	5,0	12,9	5,9	5,2	17,2
Měrné emise (t/km ²) (REZZO 1-3):								
tuhých znečišťujících látek	2005 ¹⁾	1,04	0,28	1,38	1,33	0,44	0,28	10,53
	2009	0,77	0,22	1,06	0,97	0,41	0,22	4,90
oxidu siřičitého	2005 ¹⁾	5,45	0,73	4,45	13,60	0,73	0,61	77,97
	2009	4,05	0,63	4,25	11,31	0,63	0,58	32,14
oxidů dusíku	2005 ¹⁾	4,58	0,31	2,81	16,45	0,66	0,37	65,77
	2009	3,44	0,26	3,07	11,20	0,52	0,31	29,43
oxidu uhelnatého	2005 ¹⁾	24,37	0,75	38,03	8,14	2,38	0,96	357,63
	2009	20,52	0,72	52,64	6,87	2,45	1,19	122,74

¹⁾ údaje za rok 2005 nejsou přepočteny na území okresů platné od 1. ledna 2007

²⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na pracovní síle

³⁾ údaje za příjemce tzv. "sólo" důchodů – bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

⁴⁾ data o trestných činech za okresy nezahrnují činy evidované Službou cizinecké policie

⁵⁾ za subjekty s 20 a více zaměstnanci